

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
17 Kasım 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Murat Emir'e hoş geldiniz dediğine, pazar günü İstanbul'da gerçekleşen terör saldırısına ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703)

2.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin; Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708)

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

17 Kasım 2022 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışışleri Komisyonu saat 14.43'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Murat Emir'e hoş geldiniz dediğine, pazar günü İstanbul'da gerçekleşen terör saldırısına ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Tekirdağ Milletvekili Mustafa şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) erevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali ereve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703),

Antalya Milletvekili Tuba Vural okal ve 62 Milletvekilinin; Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708)

Görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 18.17'de toplantıya son verildi.

17 Kasım 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.43

BAŞKAN: Akif Çağatay KILIÇ (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Berat ÇONKAR (İstanbul)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Komisyonumuza teşrif eden kıymetli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcımız, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın kıymetli mensupları; Başkanlık Divanı adına hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, Dışişleri Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi Altıncı Yasama Yılı’nın 2’nci Toplantısı’nı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç’ın, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Murat Emir’e hoş geldiniz dediğine, pazar günü İstanbul’da gerçekleşen terör saldırısına ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gündemimize geçmeden önce Komisyonumuzda Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen üyeliğe Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir seçilmiştir. Ona da hoş geldiniz diyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim, hoş bulduk.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Oğuz Kaan Salıcı Bey, Komisyonumuzdan ayrılmış, ona da çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Tabii, bu arada, Ekrem Bey’in de Bakan Yardımcısı olarak Dışişleri Komisyonu toplantımıza ilk katılımı, size de hoş geldiniz diyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, toplantıya başlamadan önce, pazar günü İstanbul’da gerçekleşen hain terör saldırısında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Emniyet güçlerimizin, güvenlik güçlerimizin de sorumluların tam manasıyla bütün ön ve arka yüzünün aydınlatılmasıyla ilgili çalışmalarında da kısa zamanda saldırının arkasındaki, hain terör saldırısının arkasındaki bütün karanlık yüzler ortaya çıkacaktır diye ümit ediyorum.

Gündemimize geçiyoruz.

Bu toplantımızın gündemini ve teklif metinlerini sizlerle 10 Kasım Perşembe günü yazılı olarak paylaştık.

Gündemimizin ilk sırasında, ülkemiz ile Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Ortaklık Anlaşması bulunmaktadır.

Gündemimizin 2’nci sırasında, (2/4708) esas numaralı Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanun Teklifi yer almaktadır.

Bu iki anlaşmayı görüşeceğiz bugün.

Gündemimizin 1’inci maddesine geçiyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) (*)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4703) esas numaralı Kanun Teklifi, 27 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 2 Kasım 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tali komisyon olarak görevlendirilen Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, kendisine havale edilen teklifi görüşerek oy birliğiyle alınan uygunluk görüşünü Komisyonumuza yazılı olarak iletmışlerdir.

Bu anlaşma üzerinde ilk sözü Dışişleri Bakanlığı temsilcisine vermek istiyorum.

Ekrem Bey, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM - Sayın Başkanım teşekkür ediyorum, nazik sözleriniz ve güzel dilekleriniz için.

Ben de öncelikle 13 Kasım'da Taksim'de meydana gelen hain terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Bu vesileyle, Bakan Yardımcısı olarak göreve başladıktan tam bir ay sonra burada olmaktan da büyük memnuniyet duyuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Şimdi ilk anlaşmanın üzerinde söz yine sizde.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM – Tüm milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugüne kadar olduğu gibi, önümüzdeki dönemde de Komisyonumuzla yakın iş birliği içerisinde çalışmalarımızı sürdüreceğimize inanıyorum.

Bugün gündemimizde kısa adıyla “Çerçeve Anlaşması” olarak tabir edilen Avrupa Birliğiyle Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması yer alıyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığımız ile Avrupa Birliği Başkanlığımızdan kıymetli yetkililerimiz de bizimle beraber. Genel Müdürümüz Bülent Özcan, geçtiğimiz hafta anlaşma hakkında Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna da bilgi sundu. Son yirmi yıllık döneme baktığımızda, Avrupa Birliğiyle mali iş birliğimizin kesintisiz şekilde devam ettiğini görüyoruz. AB uyum süreci bağlamında, 2002'den bu yana ülkemize 9 milyar avrodan fazla fon tahsis edildi. Bu fondan istifadeyle 850'den fazla büyük ölçekli proje gerçekleştirdik ve 25 binden fazla hibe sözleşmesi imzaladık. Yürütülen tüm projeler vatandaşlarımızın doğrudan günlük yaşamına dokunmakta. Şehirlerimizdeki hava kalitesi, yenilenebilir enerji, salgın hastalıklarla mücadele, sınır güvenliği gibi pek çok alanda iş birliğimiz söz konusu.

* (2/4703) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Mali yardımlara baktığımızda ana hatlarıyla 2 dönem bulunuyor. Bunların birincisinde, 2002-2006 yıllarını kapsayan, IPA olarak kısaltılan, katılım öncesi yardım aracı mekanizması mevcut değildi. IPA öncesi bu dönemde yaklaşık 1 milyar avruluk bir fon imkânından yararlandık. 2007 yılından itibaren ise IPA dönemi başladı. IPA çerçevesinde AB mali yardımları yedi yıllık dönemler hâlinde planlanmakta. IPA I'inci dönem, 2007-2013 yıllarını kapsadı. Bu dönemde 201 proje yürütüldü.

IPA'nın II'nci dönemi, 2014-2020 yıllarında uygulamaya geçti. Tarım, enerji, ulaştırma, çevre, eğitim, istihdam, iç işleri, yargı gibi çok sayıda alanda projeler yürütülmektedir; bunların bir bölümünün uygulaması hâlen devam ediyor. Fiilen sürmekte olan IPA II döneminde toplamda 11 farklı sektörden ve alandan 276 program ve projeye finansman sağlandı.

IPA'nın III'üncü dönemi ise 2021-2027 yıllarına yönelik. Mali iş birliğimizin IPA III'üncü döneminde de sürmesi amacıyla geçtiğimiz 17 Ekimde, Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması'nı Avrupa Birliğiyle imzaladık. İngilizce olarak imzalanan anlaşmanın Türkçe metnini de hemen ardından Komisyonun Türkiye delegasyonuna resmî notamızla da ilettik, Türkçe metnin kayda geçtiğinin teyidini yine delegasyonun resmî notasıyla da aldık. Anlaşma tüm ilgili ülkeler için çok büyük ölçüde aynı metinden oluşuyor. Katılım öncesi yardım aracı kaynaklarından yararlanan ülkeler ile Avrupa Komisyonu arasında IPA III fonlarının yönetimi, denetimi, raporlanması gibi hususlar içeriyor.

IPA III döneminde önceki uygulamalardan farklı olarak ülke tahsisatı olmayacak. Bu anlayışla, 2021 ve 2022 yıllarına ait projelerimizin programlanması tamamlandı ve tahsisatlar netleşti. 2021 yılı için ülkemize tahsisat miktarı 208,5 milyon avro, 2022 yılı için ise 221 milyon avro oldu. Gündemimizdeki anlaşmanın onaylanmasının ardından söz konusu dönemler için finansman anlaşması imzalanacak ve ülkemize fon aktarımı başlayacak.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri; bugün gündemimizdeki çerçeve anlaşmasının bir diğer boyutuna da değinmek istiyorum. Katılım öncesi mali yardımların kullanıldığı IPA dışında iki enstrüman daha bulunuyor:

Bunlardan biri, birlik programları; birlik programları mali yardımlardan yararlanan ülkeler arasındaki iş birliğini teşvik etmek üzere tasarlanmış programlar. Bu programlar konu bazlı, yatırım içermeyen projeler için fon imkânı sağlıyor; örneğin, kültürel faaliyetler, personel değişimi, araştırma, stratejik ortaklık, bilgi paylaşımı gibi alanlar söz konusu. IPA II döneminde bu çerçevede katılım sağladığımız 9 program bulunmaktaydı. Yeni yedi yıllık dönemde bir yandan bu programların devam etmesi, aynı zamanda yeni programlara katılım için çalışmalar yürütüyoruz.

Mali yardımlarının kullanıldığı diğer bir enstrüman ise sınır ötesi iş birliği programları. IPA II döneminde katılım sağladığımız 2 Sınır Ötesi İşbirliği Programı mevcut. Bunlar Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programı ile Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı. IPA III döneminde bu programlara devam etmeyi ve iş birliğimizin kapsamını genişletmeyi planlıyoruz.

Kıymetli milletvekillerimiz, bugün gündemimizdeki Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması'nın onaylanmasıyla öncelikle 2002 yılından beri devam eden AB mali iş birliği sürecinin yeni bir halkası olarak IPA III döneminde 2021-2027 mali iş birliğimizin zaman kaybetmeden uygulanması sağlanacak. Aynı şekilde, başta 2021 finansman anlaşması olmak üzere her bir program yılına ait finansman anlaşmalarının onaylanması ve ülkemize aktarılan tahsisatın gecikmeksizin kullanılabilmesi mümkün olabilecek.

Yüce Meclisimizin anlaşmanın onaylanması konusunda desteklerini bekliyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcimize sözü veriyorum.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜR VEKİLİ ALİ DOĞAN – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; bizim, Sayın Bakan Yardımcımızın söylediklerine ilişkin ilave bir hususumuz bulunmamaktadır. Müzakere süreçlerine birlikte katılmıştık, dolayısıyla mutabık kaldığımız hususlardır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyemiz varsa...

Sayın Kamil Erozan, sizin mi acaba bir talebiniz var?

Buyurun.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Israr ettiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Yok, ısrar değil, önünüzdeki mikrofon yanıyordu, ondan dolayı.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Ama benim için tarihi önemli 2027’ye kadar uygulanacağı için bize de pay düşecek demektir.

Teşekkür ederim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun Hişyar Bey.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İlk başlamak hep biraz zor olur.

Ben öncelikle Ekrem Bey’i tebrik etmek istiyorum, yeni görevinde başarılar diliyorum.

Yine, İstanbul’daki bu vahşi saldırıyla ilgili hem hayatını kaybedenlerin ailelerine başsağlığı hem de yaralılara acil şifa diliyoruz.

Çok puslu bir hava ve daha önce biz benzer puslu, karanlık havaları gördük maalesef. Seçimlere doğru giderken ülke gündemi böyle karanlık, çok karanlık, çok kirli olaylarla maalesef altüst olabiliyor. Bu konuda herkesin gerçekten çok dikkatli olması lazım. Biz de umuyoruz, diliyoruz bir an önce en ince ayrıntısına kadar bu kirli, karanlık girişimin arkasındaki bütün ilişkiler açığa çıkar.

Üçüncü olarak şunu da söyleyeyim: Şimdi, içeriğe dair -IPA III bu- bizim tabii, bu konuda bir şerhimiz olacak, onun gerekçelerini biraz anlatacağım. Şimdi “katılım öncesi yardım aracı” olarak tarifleniyor, ortada katılım kalmamış ve biz mali yardım araçlarını konuşuyoruz. Açıkçası, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri neredeyse artık “donma” kelimesini de kullanmıyorlar -yani üyelik itibarıyla söylüyorum, katılım itibarıyla söylüyorum- neredeyse “terminate” olmuş durumda yani yok olmuş durumda. Dolayısıyla, bu mali yardım çerçevesinde gelen bu paraların ne kadar amacına uygun kullanıldığına dair ciddi tartışmalar var; doğrusu bizim de kaygılarımız var.

Birkaç örnek vereceğim size. Şimdi, bunu şerhimizde de biz biraz detaylandırdık doğrusu, şerhimizden birkaç tane sadece başlık okumak istiyorum müsaadenizle. Şimdi, ceza infaz sistemindeki kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine dair çok fazla proje var -en azından benim gördüğüm- ceza infaz kurumları personel eğitimi, ceza konularında uluslararası adli iş birliği, ceza infaz kurumlarında aşırıcılık ile radikalleşmenin önlenmesi, hâkim ve savcı adaylarının verimliliği, ceza adalet sisteminin güçlendirilmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ihlallerinin önlenmesi, bunun için yargı mensuplarının

kapasitesinin geliştirilmesi, ceza adaleti sisteminde mağdur haklarının güçlendirilmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi... Var da var. Hatta İnsan Hakları Eylem Planı da önemli oranda Avrupa Birliğinden alınan fonlarla finanse edildi, açıklandı, 100 sayfalık bir rapor açıklandı.

Şimdi, ortada böyle kâğıt üzerinde gelen, kullanılan paralar var fakat diğer taraftan, bu kadar mali katkıya rağmen Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri her geçen gün kötüleşiyor; Türkiye ile Avrupa arasındaki mesafe her geçen gün artıyor. Şimdi, aslında normalde bu paralar gelip bu projeler uygulandığı zaman birbirine yaklaşması gereken bir durumun olması gerekirken, tam aksi istikamette devam ediyor. Şimdi, ben az önce hukuk alanıyla ilgili bazı projelerin başlıklarını sadece söyledim, yüzlerce böyle proje var aslında kâğıt üzerinde; bence gayet de iyi niyetli hazırlanmış, yürürlüğe konulmaya çalışılan projeler.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, cezaevleriyle ilgili olarak birçok proje yapılmış ama 2016, 2018 ve 2021'deki cezaevleriyle ilgili CPT raporlarını ısrarla açıklamayan bir hükümetimiz söz konusu, biliyorsunuz Avrupa Konseyinin ilgili organı. Avrupa Konseyi ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkiler de bayağı yoğundur, o itibarla söylüyorum, tabii ki bunlar ayrı kurumlar. Ama Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmasına dair projeler yapılıyor; Türkiye, Avrupa Konseyi tarihinde görülmemiş bir şekilde, madde 18'den üç yıl içinde 3 defa mahkûm edildi. Madde 18 şudur: Söz konusu yargılamalar tamamen siyasi saiklerle yapılmıştır. Bakın, 1 değil, 3 değil, bazen 16 yargıcın imzasıyla bu kararlar alınıyor. En son olarak HDP'li 13 milletvekilinin altı yıllık tutukluluğuna dair bir karar alındı 8 Kasım'da, Türkiye'de haber bile olmadı maalesef ama bir 18'inci madde ihlali daha verildi. Yani arasında eş başkanlarımızın da olduğu 13 HDP milletvekilinin tutuklanmasının siyasi saiklerle yapıldığı, siyaseti dizayn etmek üzere yapıldığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından tekrar tespit edildi; bu, ilk değil 3'üncüdür tespit yapılıyor.

Dolayısıyla şöyle: Bu kadar para geliyor, bu kadar proje, bu kadar emek, bu kadar çaba sarf ediyor ama bizim gördüğümüz, en azından niyet edilen amaca doğru değil, tam tersi istikamette bir siyasal gidişat söz konusu Türkiye'de. Biz tabii ki mümkün mertebe, hele hele bu kadar kıtlık içerisinde, mali anlamda ülkenin bu kadar zorlandığı bir dönemde tabii ki mali kaynakların ülkeye gelmesini isteriz fakat burada önemli olan iki husus var: Birincisi, bu kaynakların gerçekten ihtiyaç duyulan alanlarda kullanılması, özellikle sivil toplum alanında. Bunu, şunun için söylüyorum: Türkiye'de çok şükür neredeyse sivil toplum kalmamış durumda. Bütün uluslararası raporlara, insan hakları ihlalleri raporlarına, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurulara baktığınız zaman -bu arada ki Türkiye 1'inci sırada; biliyorsunuz, Rusya Avrupa Konseyinden ayrıldı; AİHM'de başvuru itibarıyla, ceza itibarıyla 1'inci sıraya gelmiş durumda- birçoğu da 2016 yılından sonra darımağın edilen sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili. Bunlar şimdi iç hukuk yollarını tükettikten sonra hepsi uluslararası hukuka başvuruyorlar. Dolayısıyla biz, tabii ki IPA çerçevesinde Türkiye'ye mali kaynak gelmesi gerektiğini ama bunun da toplumun ihtiyaçlarına göre, özellikle de sivil toplum alanında yoğunlaştırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Bir de yapılan bütün bu projeler çok güzel, bazen lansmanları da görüyoruz. Bu projelerin, somut anlamda özellikle hukuk, demokrasi ve insan hakları alanlarındaki projelerin somut etkilerinin ne olduğuna dair bir etki araştırmanız var mı? Yoksa yani projeleri yapıyoruz, uyguluyoruz, geçiyor ama bu gerçekten... Mesela, adalet sistemi içerisinde insan hakları hukukuna, evrensel hukuka uyum için dünya kadar proje yapılıyor ama kararların alınmasında, cezaevlerinin durumu, polis teşkilatı; burada spesifik olarak bir ilerleme var mı, siz bu etkileri kaydedebiliyor musunuz? Buna dair de benim spesifik bir sorum olacak.

Dolayısıyla fazla uzatmayayım, şöyle toparlayayım: Genel olarak tabii ki mali olarak bu kadar zorlandığımız bir dönemde bu tür katkıların ülkeye gelmesi iyi, kapasite artırımı iyi ama doğru amaçla, doğru yerde ve kesinlikle de somut etki üretecek şekilde bu kaynakların kullanılması gerekiyor. Biz, en azından örnek verdiğim alanlarda, şu ana kadar, bütün bu paraya, bu çabaya rağmen olumlu değil olumsuz anlamda bir gidişatin olduğunu tespit ediyoruz, o çerçevede de bir şerhimiz olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen başka Komisyon üyemiz veya milletvekili...

Komisyon üyelerinden söz isteyen yok.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Sayın Bakan Yardımcısına yeni görevinde başarılar diliyorum. Hayırlı olsun göreviniz.

Ben Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyesi olarak toplantıya katıldım. Biz, geçen hafta Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak, tali komisyon olarak bu anlaşmayı detaylı olarak görüştük. Sayın Genel Müdürün de Sayın Bülent Özcan'ın da detaylı, kapsamlı bir sunumu oldu Komisyonumuza ve açıkçası Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak olması gerektiği gibi... Çünkü -Mecliste, Komisyonumuzun İç Tüzük'le belirlenen görevini maalesef tam olarak yerine getirememesi- Avrupa Birliğiyle çıkardığımız mevzuatları resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliği müktesebatına uyumu noktasında bir değerlendirme yapmak amacıyla sık toplanamadı Komisyonumuz. Bu anlamda, Mali İşbirliği Anlaşması'nın Komisyonunuzda detaylı görüşülmesini olumlu olarak karşılıyoruz ve katılan tüm siyasi parti gruplarından milletvekillerimizle biz bu anlaşmayı detaylı görüştüğümüzden sonra -çok da değerli bir sunumu oldu Sayın Özcan'ın bize, çok da detaylı tartıştık programları, fonları- neticede bütün siyasi parti gruplarıyla beraber oy birliğiyle, bizim de Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir şerhimiz olmadan anlaşmayı kabul ettik. Esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna katılarak Avrupa Birliğiyle ilişkimize ve Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde yaşadığımız sorunlara da değinerek fonlarla ilgili de görüşlerimi Komisyonun çok zamanını almadan kısaca paylaşacağım.

Katılım öncesi fonlar bizim Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde çok önemli araçlar ve 99 sonrası, resmî adaylığımızdan sonra işte, 2006 sonrası da katılım öncesi mali yardımlar kapsamına alındı ülkemiz ve fonlara da ciddi katılım sağladık. Baktığımız zaman, 2007-2013 IPA I'de aldığımız fonlar... Genelde, ağırlıklı olarak bu fonları kullanan ülke Türkiye, yaklaşık yüzde 40'a yakın tahsis edilen oranın, miktarın çoğunluğunu da ülkemiz alıyor; IPA II'de de aynı şekilde ve şimdi de IPA III süreci. Burada, tabii ki önemli olan şu: Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizin ve bu katılım öncesi mali yardımların felsefesiyle ya da aday ülkelere tahsis edilmesinin amacıyla zıt yönde bir süreç yaşıyoruz biz maalesef. Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde, özellikle de siyasi kriterlerdeki ciddi geriye gidişlerle biz, 2017 sonrası bir fon kesintisiyle karşı karşıya kaldık. Sayın Özcan'ın sunumunda da vardı, 2014 sonrası aldığımız Avrupa Birliği fonlarında ciddi bir geriye gidiş yaşandı. Biz elbette buna her platformda karşı çıktık, fon kesintisinin olmaması gerektiğini söyledik ama böyle bir sorun alanı da ortada duruyor.

Bu anlamda, almış olduğumuz fonların üyelik sürecimize katkı sunması noktasında gerek Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun gerekse Dışişleri Komisyonunun sorumlulukları çok fazla. IPA fonları her dönemde tematik konular; Avrupa Birliği ve Avrupa ülkelerinin sorun alanlarına dönük fonlar. IPA I'e baktığımız zaman, sorun alanları bölgesel iş birliği, bölgeler arası farklılıkları azaltmak, tarım, kırsal kalkınma gibi konulara odaklanırken değerli milletvekilleri, değerli Komisyon üyeleri; bugün, IPA III fonları verilirken temel konu olarak seçilenler hukukun üstünlüğü, demokrasi, adalet,

yargı bağımsızlığı... Bu bizim ülkemizde ve hem aday hem üye bazı Avrupa ülkelerinde ciddi sorun alanları. Biz burada ciddi olarak da bir geriye gidiş yaşıyoruz. Son yayınlanan, belki son üç, dört yıldır yayınlanan Avrupa Birliği raporlarında ülkemizin en ciddi geriye gittiği alanlarda yargı bağımsızlığına, hukukun üstünlüğüne, ifade özgürlüklerine, demokratik işleyen bağımsız kurumsal yapılara, güçler ayrılığı ilkesine; özellikle 2018 Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte yasama, yürütme, yargı arasındaki ilişkiye, kurumsal tahribata en çok vurgu yapılıyor. Bunları ciddi şekilde gündeme almamız gerekiyor çünkü bu fonların amacı, bizi üyelik sürecine hazırlaması ve üyelik sürecimizi hızlandırması anlamında mali yardımlar çok önemli.

Anlaşma, bütün fon yönetiminin, izlenmesinin, takibinin, denetiminin, şeffaflığının, kurumların, bütün hepsinin bütün aday ülkeler için çerçevesini zaten çiziyor. Burada biz geçen hafta da tartıştık, bu kurumsal şeffaflık çok önemli. O fonların ciddi şekilde değerlendirilip ilgili birimler tarafından kullanılması ve bizim sorun alanlarımızda üyelik sürecimizi hızlandırılması noktasında kullanılması gerektiğini, ben, burada tekrar kayıtlara geçirmek istiyorum.

Şöyle ki ciddi anlamda, özellikle bizim gerçekten aşama kaydettiğimiz, 2002-2006 sonrası müzakereleri aştıktan sonra ciddi aşama kaydettiğimiz alanlarda dahi yani kazanımlarımızda dahi ciddi geriye gidiş yaşıyoruz. Ya, bu tezatlığın bu fon anlaşmasını imzaladığımız dönemde karar birimlerinin tekrar gündemine alınması gerekiyor -Sayın Bakan Yardımcısı da burada Hükümeti temsilen- bu noktada ciddi bir çalışmanın yapılması gerekiyor. Özellikle, yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, ifade özgürlükleri, sivil toplumu kuruluşlarının faaliyetleri... Çünkü bu fonlara katılmak ve bu fonları almak için bağımsız, özgür, kurumsal yapıların olması gerekiyor. İşte, üniversiteler, akademisyenler, katıldığımız Erasmus programı ciddi anlamda çok önemli. Ben de bireysel olarak faydalandım öğretim üyesi değişim programlarından. Onların hepsi, bizi ülke olarak Avrupa Birliğine, o kültürel, eğimsel iş birliğine, Avrupa Birliğinin bütün o mekanizmalarına, hukuksal mevzuatına hazırlamak için kullanılan fonlar ama bunlardan ciddi bir uzaklaşma var. Kesintide de biz Konseyde denetim sürecine alındık bugün, ciddi bir kurumsal geriye gidiş yaşıyoruz yani Türkiye, fonları en çok alan ülkeken bugün fon kesintileriyle karşı karşıya kalan bir ülke. Burada bir öz eleştiri yapmak gerekiyor. Türkiye'nin Avrupa Birliğine uyum, katılım sürecindeki ciddi geriye gidişlerini bu mali yardımlar anlaşmasıyla beraber, bu dönemde ciddi dikkate almak lazım. Fasıllar açtık, 35 başlığın 16'sında fasıl açabildik ama ciddi sorun alanı şu ki açtığımız fasıllarda da geriye gidiyoruz.

İşte, mesela, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, burada bir sürü yasa çıkartılıyor ve birçoğu Avrupa Birliği uyum mevzuatıyla çelişkili ama biz bunları konuşmuyoruz hiçbir zaman Komisyonumuzda ve biz konuşmadığımız için Avrupa Birliği raporlarına yansıyor bunlar. Eğer biz burada konuşsak ve bunlarla ilgili şerhlerimizi koysak “Ya, böyle bir anlaşma var ama burada Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumsuz.” desek... Mesela çevre, çok ciddi bir sorun olarak karışımızda; çevre faslını açtık ama müktesebata uyumsuz kanunlar geçiriyoruz burada. Bu nedenle, bunlara daha çok hassasiyet gösterilmesi, gerek Dışişleri Komisyonunda gerek Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda... Diğer uluslararası kurumlarda temsiliyetimiz var, ciddi bir sorun alanı olarak görülüyor. Burada biz tartıştık, çok detaylı da konuştuk, raporumuzu da zaten Uyum Komisyonu olarak sunduk. Son tahlilde, sonuç olarak IPA'yla ilgili konulara değinmiştik, konuşmuştuk kırsal kalkınmayla ilgili Sayıştay raporlarına yansıyan. Ya, kurumsal şeffaflığı çok ciddi temin etmemiz gerekiyor ve toplumu bu yönde bilgilendirme çok önemli. Bu fonlardan faydalanmamız noktasında ciddi bir bilgilendirme mekanizması da gerekiyor.

Tekrar ben teşekkür ediyorum. Umuyorum mali yardımların ülkemizin üyelik sürecine katkı sunacak yeni bir yol açmasını da diliyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Berat Bey, buyurun.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Evet teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de Sayın Bakan Yardımcımızı yeni görevinin hayırlı olmasını diliyorum, başarılar diliyorum. Aynı zamanda terör saldırısını, PKK-YPG terör örgütünün gerçekleştirdiği insanlık dışı terör eylemini en şiddetli terimlerle, ifadelerle lanetliyorum.

Bu noktada, Hişyar Bey’in konuşması esnasında... Tabii, mali yardımlarla ilgili Sibel Hanım’ın da olsun, Hişyar Bey’in de olsun değerlendirmeleri noktasında teknik hususlarla alakalı Komisyonumuzu aydınlatmış oldular belli hususlarda. Fakat bir kelimeye takıldım yani “ülkemizde kıtlık varken” gibi bir ifade geçti Hişyar Bey’in konuşmasında, açıkçası bunun çok büyük bir haksızlık olduğunu değerlendiriyorum. Ülkemiz, dünyada yaşanan çok büyük sıkıntılara rağmen; pandeminin, salgının getirdiği zorluklara rağmen, akabinde Ukrayna-Rusya savaşının getirdiği bütün zorluklara rağmen ve küresel sıkıntılara rağmen Hükümetimizin basiretli ve temkinli adımlarıyla gerçekten de son dönemde çok başarılı bir ekonomik siyaset ortaya koydu ve milletimizin bu süreçlerden en hafif şekilde etkilenmesini temin edebilecek sosyal politikaları da önceleyen adımlarıyla gerçekten örnek bir başarı ortaya koyuyor. Bugün piyasalardan izleyebildiğimiz kadarıyla hakikaten hem üretim artışı noktasında hem ihracat ve dış ticaret hacminin artışı noktasında hem istihdamın artışı noktasında hem de mali piyasaların, borsanın yükselişine bakıldığı zaman ve döviz kurunun da istikrar kazanmasıyla birlikte değerlendirildiğinde ülkemizin önünün çok açık olduğuna ve enflasyonun getirdiği bu sıkıntıların aşılmasıyla da birlikte çok daha aydınlık günlere, inşallah çok daha güzel günlere ulaşacağına dair bir ümit içerisindeyiz, bir çaba içerisindeyiz. O açıdan, bu ifadenin kullanılmasının ben yanlış olduğunu düşünüyorum, tashih etmek için söz aldım. İnşallah, hepimizin gayretleriyle, özellikle Türkiye’nin dış politikada ortaya koyduğu dengeli, ölçülü, başarılı politikanın yansımalarıyla sadece Türkiye insanına değil, tüm dünya insanların rahatlamasını sağlayan; kıtlıktan, zorluklardan, darlıklardan onların kurtulmasını sağlayan adımlarımız var. Ben burada Cumhurbaşkanımıza açıkçası bizzat teşekkür de etmek istiyorum yani çok büyük bir başarı sağladı. Tahıl anlaşmasının uygulanması ve başarılması, tehlikeye girdikten, Rusya’nın bundan ayrıldıktan sonra Cumhurbaşkanımızın gayretleriyle hayata tekrar geçirilmesi ve bugün tekrar uzatılmasının sağlanması, bunlar çok kıymetlidir ve siyasetüstü olarak teşekkürü, takdiri hak ediyor. Ben Avrupa’da NATO üyesi ülkelerimizin parlamenterleriyle olan toplantılarda dahi bize, Türkiye’ye karşı ön yargılı bakışı ve görüşü olan pek çok vekilin bile birçok teşekkürüne muhatap oluyorum son dönemde. Bu açıdan, hakkaniyet noktasında tüm arkadaşlarımızın da buna hassasiyet göstermesini arzu ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum, anlaşmanın hayırlı olmasını diliyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, çok özür dilerim, şu açıklamaya istinaden çok kısa bir açıklama yapayım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ama çok kısa, rica edeyim çünkü söz sırası Aydın Bey’de.

Buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ben Berat Bey’e teşekkür ediyorum, iyi bir kelime seçemedim orada. Demek istediğim, kıt mali imkânlarımızın söz konusu olduğuydu yoksa genel anlamda bir kıtlık anlamında değildi. Ama hâliyle hepimiz zorlanıyoruz ülke olarak, herkes zorlanıyor, mali imkânlar kıt; bu çerçevede, IPA fonları önemli bir kaynak, bunu demek istedim.

Teşekkür ederim uyarı için.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Bakan Yardımcısını kutluyorum.

Sayın hocalarımız teknik boyut itibarıyla çok isabetli hususlara değindiler. Benim ifade etmek istediğim nokta sadece şu: Maalesef, Avrupa Birliğiyle tam üyelik ilişkilerimizde yani bu süreçte sadece ve sadece adaylığımızın bir hukuki müktesep, hukuki kazanç yani mermere yazılmış bir yazı olarak kalması söz konusu. Şu anda sadece bir hukuki müktesepten, bir hukuki kazançtan ibaret. Onun dışında, adaylık sürecimizde hiçbir ilerleme veyahut da geleceğe dönük olumlu bir işaret yok. Bunda Avrupa Birliğinin hataları var, bunları uzun uzadıya izah etmemize gerek yok ancak hataların büyük kısmı maalesef iktidarımızda, rejimimizde ve iktidarın uygulamalarında.

Katılım öncesi yardım aracı mekanizması, maalesef ve maalesef, adaylık sürecimizde işleyen belki de tek veya birkaç olumlu mekanizmadan biri. Onun için, bu konuda biz tabiatıyla olumlu oy vereceğiz ama Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizin hâlipürmelalinin ve bu durumda bulunmasının esas itibarıyla iktidarın hatalarından, yaklaşımından ve zihniyetinden kaynaklandığını kayda geçirmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Derya Hanım.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; İstanbul İstiklal Caddesi’nde meydana gelen bombalı saldırı hepimizi çok derinden üzdü. Ben de vefat edenlere Allah’tan rahmet, yaralılara da sağlık diliyorum.

Ülkemizin Avrupa Birliği sürecinde katılım öncesi önemli bir adım olan Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması’nın görüşmelerini gerçekleştiriyoruz şimdi. Hepinizin bildiği gibi, iktidara geldiğimiz 2002 yılından bu yana Avrupa Birliğine tam üyelik hedefimizi çok güçlü bir iradeyle ortaya koyduk. Bu kapsamda, gereken mevzuat düzenlemelerini, intibak dönemini büyük bir başarıyla gerçekleştirdik. Fakat muhataplarımızın ön yargılı ve ideolojik tutumları tüm iyi niyetimize ve çalışmalarımıza rağmen önümüze her zaman çıktı. AB’ye tam üyelik hedefimiz için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

AB’ye tam üye olarak kabul edilen bir Türkiye ilk önce Avrupa’nın güvenliğini, sosyal ve ekonomik refah düzeyini artıracaktır. Türkiye artık hem bölgesinde hem de dünyada küresel dengeleri belirleyici bir pozisyonadadır. Rusya-Ukrayna savaşı ve sonrasında baş gösteren gıda krizi ile enerji krizinde bunu en net biçimde gördük. Sadece Tahıl Koridoru Anlaşması bile Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın lider diplomasi alanında tüm dünyaya verdiği önemli bir ders niteliğindedir. Şartların hızlı değiştiği bir dünyada böyle bir Türkiye’yi bünyesine almak her ittifak, her birlik, her platform için deyim yerindeyse şanstır yani önümüzde tam anlamıyla bir “kazan kazan” fırsatı yatmaktadır.

Katılım öncesi yatırım aracı olarak da bildiğimiz bu üyelik öncesi mali yardımlar tüm üye ülkelere sağlanmaktadır. Yirmi yıldır tüm farklı süreçlere rağmen, bu sirkülasyonu sağlamayı başardık ve ülkemize verilen IPA fonlarıyla tam 900’e yakın büyük ölçekli projeyi hayata geçirdik. 2021-2027 arasını kapsayan dönemde de hız kesmeden aynı dönemi sürdürme niyetindeyiz. Avrupa kaynaklı siyasi nedenlerden ötürü fon akışı ara ara kesintiye uğrasa da yeni döneme uygun bir çerçeve çizdiğimizde tüm taraflar tatmin olacaklardır. Kırılgan gruplardan yerel yönetimlere, yeşil dönüşümden dijitalleşme sürecine birçok alanda iş birliğimizi artırarak sürdürmeye kararlıyız, hazırız. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde Türkiye’mizin muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkma perspektifi gelişerek, büyüyerek sürmektedir.

Bu vesileyle, görüşmelerimizi yapacağımız ve Genel Kurula göndereceğimiz anlaşmamızın ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi selamlıyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyoruz Derya Hanım.

Fikret Bey, buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben de Sayın Bakan Yardımcımızı tebrik ediyor, görevinde başarılar diliyorum.

Tabii, konuyu geçtiğimiz hafta Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda geniş çaplı görüştük. Sağ olsun, Bülent Bey de gayet güzel bir sunum gerçekleştirdi.

Efendim, ben, Avrupa Birliği Sağlık Programı’na katılmama gerekçemizi sormuştum. Sağ olsun, Genel Müdür bir bilgi notu iletti, burada şöyle bir ifade var: Bu programın bütçesi 5,7 milyar avro ve katılım payı olarak da 187 milyon avro istenmiş yani toplam bütçenin 3,2’si. Ben şunu öğrenmek istiyorum: Bu 5,7 milyar avroluk Sağlık Programı bütçesini kaç ülke paylaşacak yani sadece aday ülkeler mi yoksa birlik ülkeleri de buradan pay alabilecek mi?

Bir de geçmişe baktığımız zaman, Türkiye’nin önceki projelere katılım oranına baktığımız takdirde, biz, bu 187 milyon avroyu verip katılmış olsaydık daha fazla bir pay alma olasılığımız yok muydu acaba; bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim. Tekrar ülkemiz için hayırlı olsun efendim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Türedi Bey.

TÜREİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcımıza biz de hayırlısı olsun diyoruz ve bu konuda yapacağı çalışmalarda, özellikle Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerde sadece ekonomik boyut değil, sosyal boyut hukuki boyut, kültürel boyut açısından da onlarla eş düzey bir seviyeye gelmek için gayretleri olmasını özellikle istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, Avrupa Birliği dünyanın gelmiş geçmiş en büyük organizasyonu, en büyük kuruluşu ve uluslararası ilişkilerde özellikle 1648 Vestfalya Anlaşması’ndan sonra sürekli olarak gelişmeye çalışan bu ilişkiler, Avrupa Birliğiyle en büyük boyutuna ulaşmıştır. Bu birliğin özelliği sadece ekonomik de değildir, önce ekonomik olarak başlar ama bu ekonomik boyut daha sonra kültürel boyutu, hukuksal boyutu, sanatsal boyutu ve diğer birçok alandaki boyutları da beraberinde taşımaya başlamıştır. Bu taşımayı maalesef, biz, özellikle şimdiki iktidar döneminde hep ıskaladık. Şimdi, değerli arkadaşlar, bu ıskalama daha sonra bizim toplumumuzu fersah fersah gerilere bırakıyor. Ben bunu şöyle bir örneklendirmek istiyorum: Birinci Sanayi Devrimi’nde Osmanlı büyük bir ıskalama yaşamıştı. Bu ıskalamayı bugün hâlâ toparlayamadık değerli arkadaşlar, yaklaşık iki yüzyıllık bir süreçtir bu. “Biz bunun belli kısmını atlayalım, belli kısmını es geçelim, belli kısmını yapalım.” demekle olmuyor bunlar. Bu, topyekûn bir organizasyondur, topyekûn bir organizasyonda “İşimize geleni ben kabul ederim, işimize gelmeyi kabul etmem.” dediğiniz anda burada aynı sahada oynamayı sürdüremezsiniz, o mümkün değil zaten; buna gücünüzde yetmez, buna performansınız da yetmez. Onun için hiçbir merhaleyi, hiçbir dönemi ıskalamadan bu işin içinde yürütmemiz gerekiyor. Özellikle benim söylemek istediğim: Ben ayıplıyorum da şimdi ekonomik boyutta oldu muydu gerçekten üzerine bir şahin gibi atıyoruz ama diğer boyutlarda, sosyal boyutlarda, hukuksal boyutlarda, kültürel boyutlarda bir konu olduğu zaman yani bizim ayak sürümemiz çok çirkin bir şey değerli arkadaşlar, yani bir uluslararası ilişkinin içinde olmak, uluslararası organizasyonun içinde olmak bize her zaman bir şeyler katar. Şimdi bir örnek vereceğim size: Osmanlı Dönemi’nde biliyorsunuz Yemen bölgesi de dâhilinde, Yemenlilerin

bizim Cumhuriyet Dönemi'nde oraya gidip de temas kuran arkadaşlarımıza özellikle söyledikleri “Osmanlı’yı evet, biz istemiyorduk ama Osmanlı’nın bize getirdikleri de vardı.” der. “Nedir o getirdikleri?” diye sorduğunuzda “Mesela, bize nüfus kâğıdı diye bir şey verdi; biz kimliğimizi, biz insan olduğumuzu ve bir kayıt altına alındığımızı öğrendik; o şekilde bir faydası oldu.” der. Şimdi bu tür organizasyonlarda siz bir şeyin dışında kalırsanız değerli arkadaşlar, bu yarışın dışında kalırsınız. Yarışın dışında kaldığınız zaman belli bir zaman sonra “Ben bu yarışa gireyim, dâhil olayım ve bu yarışta da mesafe alayım, yetişeyim, bunları geçeyim.” dersiniz imkânsız gibi bir şeydir bu. Bu imkânsızlığı kendi kendimize niye yaratıyoruz? Hükümet burada niye ayak sürüyor? Bizim söylemek istediğimiz bu. Niye, kendi kendimize çelme takıyoruz, bu ilişkilerde niçin geriden gidiyoruz? Niye, işimize geldiği şekilde davranıp işimize gelmediği şekilde davranmıyoruz? Şimdi, uluslararası ilişkilerde evet görmezden gelme, iştmezdenden gelme, baskı yaratma gibi faaliyetler de vardır ama bu geriye çekilerek “Ben istemiyorum.” demekle olmuyor. Ondan daha akli, daha mantıklı düşüncelerle onu yenmektir maharet olan. Bizim bu mahareti gerçekleştirmemiz lazım, bizim bunu sağlamamız lazım. Ondan sonra zaten bize ne çelme takabilirler yahut da ne böyle dirsekle uzaklaştırabilirler.

Şimdi, benim söylemek istediğim kısaca şu: Bu mektup müktesebatlarının biliyorsunuz, belli bir mesafesine geldik, yarıyı geçtik bildiğim kadarıyla. Ondan sonra da bu ayak sürümeler, bu kültürel şeyin dışında kalmalar, hukuksal boyuttan dışında kalmalar toplumumuzu geriye itiyor değerli arkadaşlar. Bu Avrupa Birliği, hatta böyle içine adaylık sürecinde girmemiz bizim için çok büyük bir şanstı ama bu şansı maalesef daha fazla ilerletmeye çalışacağımız yerde bütün alanlarda biz bu konuda kendi kendimize çelme takmaktan başka bir şey yapmıyoruz. Bu bizim geleceğimize büyük bir zarardır değerli arkadaşlar. Gelecek nesillere bizim vereceğimiz en büyük zarardır, bir defa bizim bunu düşünmemiz lazım. Ne geçiyor elimize hazır bir fırsat yakalamışken? Bunu düşünelim. Şimdi, mesela bu ortak pazarda sıkıntılar var, bu sıkıntılar var diye bunlarla temas kurmayalım mı, ilgilenmeyelim mi yoksa onları aşmak için akılcı yöntemler mi bulalım? Önemli olan bu. Önemli olan akılcı yöntemler bulmak değerli arkadaşlar. Bunu sağlarsak toplumumuza, geleceğimize büyük bir fayda sağlayacağız diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Asuman Hanım, buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, ben de toplantımıza katılan bütün sayın milletvekillerimize, Dışişleri Bakan Yardımcımız ve ekibine hoş geldiniz diyorum.

Bakan Yardımcımız, hayırlı uğurlu olsun, Rabb'im mahcup etmesin.

Başkanım, ben aslında çok söz almayı düşünmemiştim ama hakikaten hem Aydın Bey'in söylediği bir konuda farklı düşündüğümü ve katılmadığımı söylemek adına hem de aslında bu Taksim'deki patlama, İstiklal'deki patlamanın sonrasında bu Gazi Meclisin çatısında farklı farklı partilerde olan insanların açıklamaları ve milletimize verdiği mesajlar açısından hakikaten şokta olduğumu söylemek için söz aldım. Yani nasıl insanlar bu saldırıyı bir terör kisvesinden çıkarmak, bu kadar bariz ortadayken bu katliamı yapan insanı aklamaya çalışmak, bu açıklamaları yapmak... Yani inanılmaz, şok yani gerçekten çok çok dehşet içinde açıklamaları okuyoruz, izliyoruz farklı partilerden.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Kamuoyu vicdanı gerekli cevabı verecektir.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Yani bu, hakikaten inanılmaz bir şey ya. Ya, yavrular öldü orada, insanların çocukları... Bebek arabası... Yani bu nasıl bir vicdandır? Ne diyeceksiniz buna peki “terör saldırısı” demeyip başka bir terim mi üreteceksiniz? Yani dış işlerinde çok engin tecrübeye sahip büyüklerimiz, uzun yıllar emek harcamış... Yeni bir terim, hani kelimeler konusunda çok becerikli

olduğunu bildiğimiz büyüklerimiz -kendisi çok iyi biliyor yani ismini de söylemek, hizmet etmek adına- ne diyeceksiniz peki buna? Bu kişiye nasıl bir isim koyacaksın “terörist” yerine? Çok merak ediyorum hakikaten. Hakikaten, bir anne olarak gördüğüm o şeyleri asla unutamıyorum, okuduklarımla dehşet içindeyim, anlayamıyorum yani. Gerçekten çok kötü bir gidişat. Hem sol hem sağ, milliyetçi olarak anlatan insanların PKK’yı bu kadar, nasıl bir vicdanla aklamaya çalışmasını anlayamıyorum ama tarihe not düşülüyor, milletimiz de görüyor, o anlamda değerlendirmeyi onlar yapacaktır, havale ediyorum. Yani hiçbir şekilde yakıştıramıyorum, bunu söylemek istedim.

İkinci husus da Aydın Sezgin Bey’in söylediği ilişkiler topyekûn olumsuz yaklaşımı. Buna katılmamız mümkün değil çünkü burada çok çok önemli olumlu noktalar var. Bunları nasıl böyle bir anda atabiliriz? Yani Türkiye’nin bu kadar... Yani Fransa Cumhurbaşkanı’nın bile Türkçe “tweet” atıp takdir ettiği tahlil koridorunda gösterdiği başarıyı görmezden gelmek nasıl bir akıl tutulmasıdır?

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Ya, bunun ne alakası var? Ya, bunun ne alakası var Hanımefendi? Ne alakası var benim söylediğimle?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Hayır, Avrupa Birliğiyle ilgili...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sayın Sezgin, lütfen karşılıklı yapmayalım.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) –Yapmayalım ama hiç alakası yok Sayın Başkan yani.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ben oradan yola çıkarak farklı bir şey daha söyledim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) - Sayın Başkan, o zaman siz müdahale edin.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Söyleyebilirim burada çünkü açıkçası önceki konudan dolayı biraz dehşet içindeyim, yanlış anlamayın yani.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Hepimiz öyleyiz yani.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Ne güzel, çok mutlu oldum sizin böyle düşünmenize. Ben bunları duymak isterim, ne güzel. Hepimiz konuşalım böyle, dile getirelim. Ben onun için söylemiyorum, diğer konudaki olumlu şeyleri de görmeniz adına söylüyorum yani.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Hanımefendi, burası iktidarın “fan club”ü değil. Bizim ne söyleyeceğimizi... Rica ederim...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Kimin “fan club”ü?

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Rica ederim...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Biz HDP’li vekilleri dinlerken kimin “fan club”ü?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sayın Sezgin, lütfen... Asuman Hanım...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Ama siz konuşurken...

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Saygı duyuyorum ama bizim muhalefet olarak iktidarın desteklenmesi gerektiğini sürekli hatırlatmanız...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Aydın Bey...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Ama Aydın Bey, siz konuşurken sizi dinledi Aydın Bey.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Derya Hanım, bir saniye.

Aydın Bey, bir saniye müsaade eder misiniz... Bir saniye müsaade eder misiniz...

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – O da sizi eleştirebilir, Aydın Bey, o da sizi eleştirebilir. İktidar eleştirildiği gibi muhalefet de eleştirilebilir.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Tabii ki ama bizim ne söylememiz gerektiğini söylüyor.

AHMET BERAT ÇONKER (İstanbul) – Ne münasebet efendim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Aydın Bey, bir saniye... Bir saniyenizi rica ediyorum.

Berat Bey, lütfen, bir saniyenizi rica ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Asuman Hanım'ın çok rahatsız olduğu bir konu olmuş besbelli, bir ipucu da verdi aslında şeyle ilgili.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Ayıp değil mi sonuna...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bir saniye... Bir saniye...

Şimdi, başladığımız andan itibaren hiç kimse birbirinin sözüne herhangi bir şekilde müdahil olmadı. Bu noktada sizin de ne kadar dikkatli olduğunuzu bildiğim için Sayın Sezgin, sizden bu tavrınızın devamını rica ediyorum.

Ama Asuman Hanım, belki içiniz bu kadar dertlendi, farkındayım; bir de bir görev alanı işaret ettiniz -hani burada Büyükelçi olan birkaç arkadaş var- takdir sizindir tabii ama doğrudan şey yapmak isterseniz yanlış anlaşılma olmasın. Sanki Sayın Aydın Bey kendisiyle alakalı anladı gibi.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Hayır, Sayın Erozan'ın açıklamasıyla ilgili konuştum. Tabii, kendisine de cevap verebilirim, burada herhâlde kendisi.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Dolayısıyla, karşılıklı olarak değil ama ne varsa da lütfen şey yapalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama bir şey söylemedi ki.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Twitter'deki paylaşımıyla ilgili, öyle daha açık söyleyeyim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ha, tamam, anlaşıldı.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Kimin?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Sayın Erozan'ın.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yani ben anlayamadım da.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Hayda!

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Size de laf geldi.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Yani ben okumuşsunuzdur, görmüşsünüzdür diye... Hani bu işi çok dillendirmek de şey değil sadece şok yaşadığımı anlatmak istedim.

Ama yani Sayın Sezgin'le birlikte seyahatler yaptık, çok da hoş tarzınız var. Yani bilmiyorum, çok konuşan bir vekil değilim, belki de tecrübe olarak kendimi çok yeterli görmediğim zamanlar oluyordur. Bu şekilde müdahaleniz de yani bence çok doğru değil. Herkes her şeyi, istediğini konuşuyor burada. Belki Başkanımın dediği gibi, hakikaten biraz duygusal, biraz tepkisel konuşmuş olabilirim ama...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – O da hakkınız, Aydın Bey de onu zaten anlayışla karşılar.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Tamam, teşekkür ederim Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Hakaret boyutunu bulmadığı, saygısızlık olmadığı müddetçe sorun yok, tamam.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sibel Hanım...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Akif Bey, bir şey ekleyeceğim sadece.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tabii, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, biz burada Avrupa Birliği bağlamında bir bakış açısı... Sayın Sezgin de bu bağlamda bir değerlendirme yaptığı için biz, siz konuşurken Sayın Erdoğan çok da bir bağlantı kuramadık ama şunu söyleyeceğim ben bir akademisyen olarak: Gerçekten 2005'te Avrupa Birliğinden... IPA fonlarını almaya başladığımız andaki Avrupa Birliği raporlarında, bakın “ilerleme” “uyum” kelimeleri en fazla kullanılan kelimeler -ben doğrudan çalıştığım için- ama bugün “gerileme” “uzaklaşma” “kopuş” Ya, bu fonları en yüksek yüzde 40 oranında aldık; IPA I, IPA II... Sadece bir kesinti, siyasi gerekçelerle kesinti yaptı ki şiddetle karşı durduğumuz bir durum. Biz “aday ülke” olarak tanımlanırken bugün “kilit” “stratejik ortak” ya da farklı tanımlamalara geldi ülkemiz. Konseydeki sürecimizi biliyorsunuz, sizlerin birçoğu da ortak çalışma yapıyorsunuz o kurumdaki. En iyi ilerleme kaydettiğimiz Kopenhag -siyasi- Kriterleri de çok ciddi bir gerileme, hatta kopuş noktasına geldi. Yani tanımladığımız zaman, baktığımız zaman fonları aldığımız süreçte ve altmış yıllık belki AB sürecimizin son yirmi yılını yöneten tek başına bir iktidarın da bir öz eleştiri yapmasını istiyoruz ki Bakanının da bir on yıla yakın Dışişleri Bakanlığı görevi yaptığı bir süreçte. Ya, bu eleştiri hakkımız da var.

Bir de şunu söyleyeceğim kayıtlara geçsin diye...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sibel Hanım, toparlarsak sevinirim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok özür dilerim, gerçekten çok özür diliyorum Başkanım.

Şimdi, IPA III fonlarında -Sayın Özcan'la da geçen hafta çok detaylı konuştuk- bakın birinci tematik alanlar... Ya, şunu söyleyebilirsiniz: Bu konular, evet, temel sorun alanları... Avrupa Birliği ülkelerinde yaşanan tartışmaları da görüyoruz, işte Macaristan örneği bir “case” olarak duruyor Avrupa Birliğinin içinde.

1)Hukukun üstünlüğü, temel haklar, tematik olarak seçtiği Avrupa Birliğinin.

2)İyi yönetim yani güçler ayrılığı, bağımsız kurumsal yapılar, müktesebat uyumu.

3)Yeşil gündem, sürdürülebilirlik yani üçünü söyledim sadece.

Bunlar gerçekten bizim ülke olarak temel sorun yaşadığımız alanlar ve biz, bu sorun yaşadığımız alanlarda Avrupa Birliğinden fon isteyeceğiz, proje hazırlayacağız, çalışma yapacağız ve fonları... Ki IPA III'te ülke tahsisı yapmadı bu defa -14 milyar değil mi Sayın Özcan?- 14 milyar verecek 7 ülkeye ve tahsisat yapmadı. Bu sorun alanlarını biz çözersek o fonlardan en yüksek oranda alacağız ve biz, bu sorun alanlarında zaten aşama kaydedemezsek Avrupa'dan bırakalım fon almayı, Avrupa Birliği üyelik sürecimizden bahsedemeyiz zaten.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ya, tabii ki olumsuz söylenmesinin doğru olmadığını, maddelerin içinde olumlu şeyler de yer aldığını söylemek istedim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ya, elbette bir anlaşma bu, çok detaylı bir anlaşma.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Karşılıklı konuşmayalım lütfen. Teşekkür ediyorum Sibel Hanım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim anlayışınız için.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Estağfurullah.

Değerli Bakan Yardımcımız, gelen sorular ve cevap vermek istediğiniz konular üzerinde, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YAŞİN EKREM SERİM – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer vekillerim, birkaç tane bilgi paylaşmak istiyorum burada sorulan sorularla alakalı.

Öncelikle, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizi olumlu gündemde ilerletme irademiz hâlâ devam etmektedir. Yüksek düzeyli diyalog toplantıları, iklim, sağlık, güvenlik ve göç, tarım yapıldı yani bu şeylerle alakalı toplantılarımız da devam ediyor.

Üçüncüsü, gümrük birliği güncelleme konusunda da çalışmalarımız devam etmektedir. IPA iş birliğimizin önemli bir boyutu da 2021-2027 döneminde de proje ve programlara ihtiyaçlarımız doğrultusunda devam edeceğiz. Türkiye en fazla fon olan aday ülke konumundadır 3,2 milyar euroyla birlikte.

Diğer bir husus da sivil toplum konusu da AB sürecinde önemli alanlardan bir tanesi; IPA II’de, 2014-2020 döneminde sivil topluma 200 milyon eurodan fazla kaynak aktarıldı. Türkiye’de her alanda STK’ler desteklenmektedir.

Son olarak da bu projelerin etki analizinin değerlendirmesi hususunda, IPA kapsamındaki AB projeleri izleme ve değerlendirilmesi oluşturulan bir sistemle birlikte yapılmaktadır. Buna göre, her projenin etkinliği, verimliliği, sonuçları izleniyor ve raporlanıyor, projeler buna göre devam ediyor ve geliştiriliyor.

Saygılarımı sunuyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bir soru sorabilir miyim izninizle?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tabii. Çok uzun tutmazsak Mahmut Bey sevinirim, bir anlaşılmamız daha var çünkü. Bayağı zamandır bunu konuşuyoruz, AB Uyumda da geçtiği için hızlandırsak sevinirim.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekili, değerli basın mensupları, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Yeni göreviniz hayırlı olsun Değerli Bakan Yardımcım.

Sorum şu, kısa ve öz: Her projeye tahsis edilen bu hibelerden veya bu fonlardan, o amaç doğrultusunda harcanmayan para var mı yok mu? Varsa hangi proje için bu oldu?

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Ekrem Bey, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM – Sayın Başkanım, Sayın Vekilim; her proje izlenmekte ve bu çerçevede değerlendirilmektedir. İzlenen bir projeye alakalı olarak kaynağının doğru amaçlı kullanılması hususu, bu izleme ve değerlendirme kapsamında değerlendirilmektedir; bir fonun amacı dışında kullanılması mümkün değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kullanılırsa müeyyidesi ne?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM – Cezai olarak, maddi olarak para geri alınmaktadır; devam etmez o proje, amacı dışında kullanıldığı zaman o proje sonlandırılır.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AVRUPA KOMİSYONU ARASINDA KATILIM
ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA III) ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE
CUMHURİYETİ'NE YAPILACAK BİRLİK MALİ YARDIMININ
UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖZEL DÜZENLEMELER HAKKINDA MALİ
ÇERÇEVE ORTAKLIK ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 17 Ekim 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nei maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4703) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyon Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna, muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 21 Kasım 2022 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini rica ediyorum.

Şimdi gündemin 2'nci maddesine geçiyoruz.

2.- *Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin; Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708) (**)*

**

(2/4708) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 milletvekilinin Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanun Teklifi, (2/4708) esas numaralı Kanun Teklifi, 3 Kasım 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve aynı tarihte Komisyonumuza havale edilmiştir.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Öncelikle teklif hakkında bilgi vermek üzere ilk imza sahibi olarak Antalya Milletvekili Sayın Tuba Vural Çokal’a söz vereceğim, ardından sırasıyla Sayın Bakan Yardımcımıza ve diğer kamu yöneticilerimize, Sayın Komisyon üyelerimize ve Komisyon üyemiz olmayan milletvekillerine söz vereceğim.

İlk sözü Sayın Çokal’a veriyorum

Buyurun Sayın Vekilim.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Kıymetli Komisyon mensupları; öncelikle Sayın Dışişleri Bakan Yardımcısına yeni görevinde hayırlı olsun temennilerimi iletiyorum.

Yakın zamanda Taksim’de yaşanan menfur saldırıda ölen vatandaşlarımıza rahmet, acılı ailelerine başsağlığı ve sabır, yaralılarımıza da geçmiş olsun dileklerini sunarak başlamak istiyorum.

Nesillerimizin geleceğini ifade eden “Türkiye Yüzyılı” hedefimize emin adımlarla yürüdüğümüz, gerek içeride gerekse dışarıda elde ettiğimiz başarıların, ortaya koyduğumuz güçlü politikaların dikkat çektiği bir dönemde böyle bir saldırının olması elbette tesadüf değildir. Ülkemizin birlik, beraberlik ve kararlı duruşunu hedef alan bu tarz girişimler yine Türk milletinin haine fırsat vermeyen kararlı duruşuyla asla amacına ulaşamayacak, Türkiye Cumhuriyeti güçlenerek ilelebet yaşayacaktır.

Yaşadığımız coğrafyada güçlü bir ülke olarak yaşayabilmek sorumluluk almayı, çevremizde ve dünya genelinde yaşanan gelişmeleri takip edip doğru değerlendirmeyi ve doğru kararlar alarak doğru politikaları uygulamayı gerektirir. Hükümetimiz, Türkiye Yüzyılı’nın temellerini sağduyulu ve akil politikalarla atmıştır. Diğer alanlarda olduğu gibi dış politikada da girişimci ve insancıl bir tavrı benimsemiş; aktif, bağımsız, milli bir diplomasiyle sahada güçlenmeyi hedeflemiş ve bu hedefleri büyük oranda gerçekleştirmiştir. Bugün dünyanın krizlerle boğuştuğu bir dönemde, Türkiye, yaptığı atılımlar, geliştirdiği teknolojiler ve rasyonel ve barışçıl dış politikalarıyla söz sahibi, dengeleri değiştiren bir ülke konumuna gelmiştir.

Günümüzde dünya, çok çeşitli sorun ve krizlerle karşı karşıyadır. Hepimiz Covid-19 pandemisiyle sarsılmış, onun olumsuz etkilerini sarmaya, yarattığı travmaları atlatmaya çalışırken kendimizi Rusya-Ukrayna krizini konuşurken bulduk. Dünyayı sarsan pandeminin kayıplarına üzülüp yaraları sarmaya çalışırken savaşın insanlığımıza dokunan, vicdanlarımızı sızlatan görüntüleriyle yeniden sarsıldı. Bizler zorlu bir coğrafyanın insanları olarak savaşın zorluğunu ve masumlar üzerindeki etkilerini en iyi bilenlerdeniz. Bu tablo aklımıza Sayın Cumhurbaşkanımızın Antalya Diploması Forumu’nda sorduğu o haklı soruyu getirdi: “İyi güzel de adalet bu yerkürenin belli bir bölümünde geçerli, diğer bölümünde ise geçersiz mi? Bu nasıl bir dünya?”

Görüldüğü üzere, iklimden teröre, ekonomik sorunlardan teknolojinin geleceğine geniş sorunlar yelpazesiyle karşı karşıyayız ve dünya bu sorunlarla, bu sorunlara rağmen çok hızlı bir şekilde değişmeye, dönüşmeye devam ediyor. Üstelik, bu dönemde, yaklaşık bir asır önce yoğunlaşan, hâkimiyet mücadeleleriyle şekillenen dünyanın sarsılmaz ve değişmez olduğu algısı artık yıkıldı. Oluşacak geleceğin dünyasında yerimizi alabilmek, geleceğin dünyasında ve coğrafyamızda belirleyici güç olmak için bu hızlı değişimi ve değişimin beraberinde getirdiği bilgi akışını yönetmek zaruridir.

Asırlar önce zikredildiği gibi, bilmek hükmetmektir. Kendi dışındakileri bilen, gelişim ve değişimleri doğru yorumlayan bir Türkiye, üzerinde yaşadığı coğrafya üzerinde emelleri olan her türlü güce karşı durabilecek, kendi kaderini kendisi tayin edebilecektir. Bir taraftan kardeşlerimizle, tüm Türk elleriyle diyalogu ve ilişkileri üçüncü aktörlere bırakmayacak, diğer taraftan da kaderini Türkiye'yle birleştiren bütün mazlum halkların haklarını savunabilecektir. Geleceğin dünyasının daha güzel ve yaşanılabilir bir dünya olması için aktif rol oynayacak güce sahip olacaktır ki şu an bu Türkiye'nin temelleri atılmış ve Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde çok yol katedilmiştir.

Dünyada değişen siyasal, ekonomik, politik gelişmeler karşısında ülkemiz konumu itibarıyla özel bir durumdadır. Bu nedenle, ülkemizin söz konusu siyasal, ekonomik ve politik gelişmeler karşısında pasif kalması beklenemez. Ülkemizin, özellikle Hükümetimizin yönettiği son yirmi yıllık süreçte gerek bölgesel gerekse küresel gelişmeler karşısında aktif bir rol oynadığı herkes tarafından bilinmekte ve gözlenmektedir. Bu rol gerçekte sadece gelişen olgu ve olaylara dâhil edilme şeklinde değil; aynı zamanda, bu bileşen, olgu ve olaylara yön verme olarak gerçekleşmektedir.

Ülkemizin dış politikası bakımından bu yön verme, uluslararası ilişkinin gündeminde yer alan küresel ve bölgesel meselelere yönelik özgür, barışçıl ve kapsayıcı bir diyalog ortamı sağlamayı amaçlamaktadır. Elbette böyle bir ortamı sağlamak için dünya çapında tanınırlığı olan siyasetçilerin, resmî yetkililerin, kanaat önderlerinin, düşünürlerin ve uzmanların küresel ve bölgesel meselelere katkıları kaçınılmaz olacaktır. Gelişmiş ülkelerdeki uygulamalara bakıldığında ise bu tip organizasyonların düşünce kuruluşları veya vakıflar aracılığıyla gerçekleştiği görülmektedir; Münih Güvenlik Konferansı ve Davos Zirvesi gibi.

Dünyanın gidişatına dair fikirler artık bu forumlarda şekillenmektedir; artık, bu dünyada Türkiye'nin güçlü bir markası vardır. Bu anlamıyla ülkemizde en ciddi ve kapsamlı organizasyon iki yıldır gerçekleştirilen Antalya Diplomasi Forumu'dur. Pandemi koşullarının tüm zorluklarına rağmen, ilk Antalya Diplomasi Forumu, Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde ve Sayın Dışişleri Bakanımızın tensipleriyle 18-20 Haziran 2021 tarihinde, ikincisi ise 11-13 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Antalya Diplomasi Forumu, Türk dış politikasının fikri ve akademik zenginliğine katkıda bulunarak bölgesel ve küresel meselelerde özgür, barışçıl ve kapsayıcı bir diyalog ortamı sağlamaktadır. ADF, Türk dış politikası bakımından önemli bir kazanımdır. Nitekim, ADF, ülkemizin diplomasi alanındaki görünürlüğünü ve prestijini daha da artıran ve uluslararası ilişkilerdeki ara bulucu rolünü pekiştiren bir nitelik kazanmıştır. Bu bağlamda, Rusya-Ukrayna savaşının ilk haftalarında iki ülkenin Dışişleri Bakanları ilk kez ADF çatısı altında bir araya gelmiş, bu görüşme dünyada büyük yankı bulmuş ve küresel ölçekteki siyasal gelişmelere yön vermiştir. Bu manada, ADF, yıl içerisinde gerçekleştirdiği etkinliklerle ülkemize olan ilgiyi artırarak Türkiye'nin bölgesel ve küresel değerine katkıda bulunmaktadır. ADF, yılda 1 kez düzenlenen ana forum etkinliğinin yanı sıra, alanında sözü geçen siyasetçi ve uzmanların katkılarıyla gerçekleştirilen video kaydı, söyleşi ve akademik makale gibi farklı formatlarla yıl boyu ilgiyi canlı tutmaktadır. Bu kapsamda, ADF, içerik hazırlanmasında, içlerinde Dünya Ekonomik Forumu ve Münih Güvenlik Konferansı'nın da bulunduğu farklı coğrafyalardan 10 düşünce kuruluşuyla iş birliği yapmaktadır. Haziran 2021'de gerçekleştirilen ilk toplantıya 10'u devlet ve hükümet başkanı, 43'ü bakan düzeyinde olmak üzere toplam 2 bin; Mart 2022 tarihinde düzenlenen 2'nci ADF'ye ise 17'si devlet ve hükümet başkanı, 80'i bakan olmak üzere 3.260 kişi katılmıştır. Keza, uluslararası teşkilatlardan ilk toplantıya 21 üst düzey temsilci katılmışken bu sayı 2022'de 40'a yükselmiş. İlk Forum'da toplam etkinlik sayısı 27'yken 2'nci Forum'da 3 lider paneli, 27 panel, 3 yuvarlak masa toplantısı, 6 teke tek söyleşi ve 6 yan etkinlik olmak üzere toplam 45 etkinliğe yer verilmiştir.

Öte yandan, ADF'nin sunduğu diplomatik etkileşim ortamı konuk heyetler arasında 212 resmî ikili görüşmenin gerçekleşmesine olanak sağlamıştır. Özetle, ADF ülkemizde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunu andıran bir ortamın yaşanmasına olanak sağlamıştır.

ADF'nin güçlü kamu diplomasisi perspektifinin bir yansıması olarak Forum, kuruluşundan beri sosyal medyayı son derece etkin kullanmaktadır. ADF, hâlihazırda Twitter'da 20 bin takipçisiyle önde gelen uluslararası etkinlikleri şimdiden geride bırakmıştır. Ayrıca, ADF hakkında 277 yazılı haber ve 248 TV haberi yayınlanmıştır.

Antalya Diploması Forumu Vakfı da bu çalışmaların daha geniş bir alanda yapılmasını sağlamak, çalışmaları devamlı ve etkin kılmak için kurulmaktadır. Vakfın kuruluşuyla birlikte, Antalya Diploması Forumu vakıf tarafından düzenleneceği gibi, çalışmalar sadece forum döneminde kalmayacak, destekleyici akademik çalışmalar ve yapacağı projelerle hem forumun her sene daha güçlü bir şekilde toplanmasını sağlayacak hem de bilgi üretim ve yönetim sürecine büyük katkılar sağlayacaktır.

Yine, kurulma amacı içinde bulunan faaliyetlerle ilgili kamuoyu, kurum ve kuruluşlarla dünya genelinde iletişim faaliyetlerini yürütecektir. Böylece, Türkiye'de yönetilen, elde edilen bilgi bütün dünyanın da faydasına sunulmuş olacaktır. Özetle, söyleyecek olursak etkin, etkili ve verimli bir şekilde organizasyon gerçekleştiren Antalya Diploması Forumu'nun faaliyetleriyle etkinliğini sistematik olarak artırıp sürekli ve sürerlik hâline getirebilmek amacıyla Antalya Diploması Forumu Vakfının kurulması zorunluluğu ve gereği duyulmuştur. Bu çalışmaları hayata geçirerek hem büyük başarıları imza atan hem de yeni daha büyük başarıları temel hazırlayan Sayın Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a ve Dışişleri Bakanımız kıymetli hemşehrim Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'na şükranlarımı sunuyorum.

Son olarak, şunu eklemek gerekir ki Forum'un merkezi olarak, temel hedeflerimizle ve forum ruhuyla bağdaştırabilecek sembolik önemi haiz, dünyada bilinen ilk demokratik Meclisi ihtiva eden Patara Antik Kenti'nin yer aldığı Antalya ilimiz seçilmiştir. Nitekim, Forum'un logosunu tasarlarken de bu ilk meclis binasından esinlenilmiştir. ADF'yle diplomasinin fikrî boyutunda önemli bir boşluk doldurulmuş ve ADF tek başına güçlü bir dış politika aktörü hâline gelmiştir deyip saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sözü Bakan Yardımcımıza vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanunu Teklifi'ne ilişkin olarak Antalya Milletvekilimiz Tuba Vural Çokal'a verdiği bilgiler için şükranlarımızı sunuyoruz.

Antalya Diploması Forumu, Bakanımızın Özel Kalem Müdürü ve Genel Müdürü olduğum dönemde çok yakından takip ettiğim ve uzun süre mutfağında çalıştığım bir girişim. Dolayısıyla, Sayın Vekilimizin sunumuna Bakanlığımız perspektifinden bazı değerlendirmelerle katkıda bulunmaya çalışacağım. Antalya Diploması Forumu fikrinin başlangıcı 2019 yılındaki Büyükelçiler Konferansı'mıza dayanıyor. Bu konferansta Sayın Bakanımız geleceğin diplomasisini inşa etmek için yenilikçi 3 girişim açıkladı: Birincisi, Dijital Diploması; ikincisi, Yeniden Asya; üçüncüsü de -ve en kapsamlısı- Antalya Diploması Forumu. Biliyorsunuz, bu girişimlerimizin açıklanmasından kısa bir süre sonra dünya Covid salgınına teslim oldu. Salgından hemen önce temellerini attığımız bu 3 önemli proje, salgın döneminde gerekliliğini ve yerindeliğini birçok defa kanıtladı. Sayın Bakanımızın geçtiğimiz ağustos ayındaki son Büyükelçiler Konferansı'nda da vurguladığı üzere öngörülerimiz

ve buna bağılı dış politika hamlelerimiz aslında doğrulanmış oldu. Bu bakımdan, Antalya Diploması Forumu'nun belki de en önemli başarısı, fikrin Covid döneminden önce ortaya çıkmış, salgın sırasında olgunlaşmış ve üzerine çalışılmış, olağanüstü kısıtlamaların ve bir de konvansiyonel savaşın hüküm sürdüğü yakın dönemde başarıyla hayata geçirilmiş olmasıdır. Bu 3 kritik sınamayı geride bırakmak kolay değildi, dolayısıyla, Antalya Diploması Forumu sadece Bakanlığımız değil hepimiz için yüz akı bir proje oldu.

Sayın Başkanım, son dönemdeki küresel ve bölgesel gelişmeler, karşı karşıya kaldığımız sınamalar malumunuz, yoğun bir dış politika gündemine sahibiz. Bu çetrefil, genel tablo içinde ülkemizi sahada ve masada daha da güçlü kılan adımları yüce Meclisimizin desteğiyle atıyoruz. Sorunların çözümüne yapıcı katkılarda bulunan girişimci ve insani bir dış politika uyguluyoruz. Sahip olduğumuz derinlik ve güç bizlere, meselelere daha geniş perspektiften bakma, geleceğin diplomasisini bugünden şekillendirme misyonu da yüklüyor.

Antalya Diploması Forumu, bu arka plan temelinde düşünce zeminindeki görünürlüğümüzü ve etkinliğimizi artırmak için hayata geçirdiğimiz bir girişim. Bu girişimle özgür, barışçı ve kapsayıcı bir uluslararası diyalog ortamı oluşturmayı hedefledik. Dış politikada gündem teşkil eden konuları tüm yönleriyle yenilikçi bir biçimde ele almak amacıyla yola çıktık. Bunu sadece resmî aktörler içeren bir diyalog yerine kamu, özel sektör, medya ve akademik çevreler arasında güçlü bir etkileşim tesis ederek yaptık. Küresel ekonomik konuların ele alındığı Dünya Ekonomik Forumu, güvenlik sınamalarının tartışıldığı Münih Güvenlik Konferansı dünya çapında öne çıkan faaliyetler. Bizim de vizyonumuz diploması alanında bir platform kurmaktır. Biraz önce de belirttiğim üzere Antalya Diploması Forumu'nu Covid salgınının getirdiği belirsizlik ve kısıtlama ortamında da hayata geçirdik. İlk Forum yapılırken tüm önde gelen uluslararası organizasyonlar ya iptal etmişti ya da tamamıyla sanal ortama taşınmıştı. 2021 yılında, fiziki olarak gerçekleştirilen en kapsamlı ve yüksek profilli uluslararası buluşmayı Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde Antalya'da gerekli tüm tedbirleri alarak düzenlemeyi başardık. Sayın Vekilimiz konuşmasında 2021 ve 2022'de Forum'a gösterilen uluslararası ilgiyi çarpıcı verilerle ortaya koymuştu.

Forum'un kısa zamanda katettiği aşamayı zihninizde somutlaştırmak bakımından bunları tekrar sizinle paylaşmak isterim. Forum çerçevesinde, son iki yılda 50'ye yakın devlet ve hükümet başkanı, 120'den fazlası bakan düzeyinde olmak üzere toplam 5 binden fazla misafirimizi Antalya'da ağırladık. Burada vurgulanması gereken bir husus da başarılı geçen ilk Forum'un üzerine inşa ettiğimiz 2'nci Forum'un sağladığı önemli sıçrama. Dünyadaki devletlerin üçte 1'inden fazlası 2'nci Antalya Diploması Forumu'nda en üst seviyede temsil edilmiştir. Belli başlı uluslararası örgütler ve düşünce kuruluşları bu toplantılara aktif olarak katılım sağladı. İlk Forum'da toplam etkinlik sayısı 27 iken, 2'nci Forum'da liderler paneli ve başka formatlar, toplam 45 etkinlik gerçekleştirdik. 2'nci Forum'da sadece ikili resmî görüşmelerin sayısı 212'ye ulaştı üstelik bu görüşmelerin bir kısmı tüm dünyanın yakından izlediği konuların başaktörleri arasında yapıldı.

Örneğin, 2021 yılında AB ve İran heyetleri Antalya'da kendi aralarında temaslar gerçekleştirdiler. Bu yıl ise, hatırlayacağınız üzere Rusya ve Ukrayna Dışışleri Bakanları savaşın başlangıcından sonra Sayın Bakanımız tarafından Antalya'da bir araya getirildiler. Ülkemizin girişimleriyle hayata geçirdiğimiz küresel gıda güvenliğine son dönemdeki en önemli katkıyı sunan tahıl koridorunun başlangıç noktası esasen bu buluşmaydı. Ermenistan Dışışleri Bakanının ve Afganistan geçici hükümeti Dışışleri Bakanı Vekilinin katılımları da Forum'un sağladığı çok boyutlu ve çok sesli etkileşim zemininin bir örneği oldu. Örneklerini saydığım bu buluşmalar diploması alanında görünürlüğümüzü ve itibarımızı daha da artırdı, ara buluculuk rolümüzü pekiştirdi.

Antalya Diploması Forumu, siyasetçilerin yanı sıra ayrıca uluslararası kuruluşların üst düzey yetkililerini, kanaat önderlerini, akademisyenleri, medya ve özel sektör temsilcilerini bir araya getirmektedir. Gençlere, öğrencilere, akademisyenlere sanat, spor ve kültür camiasına Forum'da özel bir yer ayırıyoruz. Örneğin, bu yıl düzenlediğimiz Forum'a farklı üniversitelerimizden 400'den fazla öğrencilerimiz, yaklaşık 100 akademisyenimiz ve 600'e yakın basın mensubu katıldı. Sayın Vekilimizin detaylarını az önce de paylaştığı gibi her bir Forum'dan sonra medyadan olumlu geri dönüşler aldık. Forum hakkında 500'den fazla yazılı ve televizyon haberi yapıldı. ADF şu ana kadar Doha Forumu, Dakar Uluslararası Forumu ve Rome Med Dialogue olmak üzere 3 kurumsal ortaklık kurdu. Aynı şekilde yurt dışındaki diğer benzer forum ve düşünce kuruluşlarıyla çok sayıda ortaklaşa paneller ve etkinlikler düzenlenmektedir. Bizim için her Antalya Diploması Forumu'nun son günü, bir sonraki forumun hazırlıklarının da ilk günü anlamına geliyor. 28-30 Nisan 2023 tarihinde 3'üncü Forum'u da bu birikimlerimizden güç alarak hayata geçirmek için hazırlıklarımız devam ediyor. Cumhuriyetimizin 100'üncü, Hariciyemizin 500'üncü yılını kutlayacağımız 2023'te, dış politikamızın yanı sıra Forum'un ve Antalya ilimizin marka değerini daha da büyütecek önemli bir organizasyon gerçekleştirmiş olacağız.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; gündemimizdeki kanun teklifiyle, Antalya Diploması Forumu'nu kendi ayakları üzerinde duran, devamlılığa ve kurumsal altyapıya sahip bir niteliğe kavuşturmak istiyoruz. Ekonomi, güvenlik ve strateji gibi farklı alanlarda öne çıkan diğer platformlara baktığımızda da benzer yapıların tesis edildiğini görüyoruz. Aynı bir tüzel kişilik ve kurumsal altyapıya sahip olması, Antalya Diploması Forumu'na ilave güç ve esneklik sağlayacaktır. Bugüne kadar Antalya Diploması Forumlarını kamu kaynaklarından ve özel sektörümüzden aldığımız desteklerle yürüttük. Vakfın kuruluşuyla Forum'un mali altyapısı da güçlendirilmiş olacak. Şimdiden desteğiniz için şükranlarımızı ve saygılarımızı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Teşekkür ediyoruz.

Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcimiz, eklemek istediğiniz bir şeyler varsa alalım.

Buyurun.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI RİFAT TÜRKER – Sayın Başkanım, bu tür vakıflar daha önce de kurulmuş. Şu anda kanunla kurulan 7 tane vakıf var. Maddelerle ilgili görüşlerimizi ayrıca belirteceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Teşekkür ederiz.

Şimdi, Komisyon üyelerimize istem sırasına göre söz vereceğim.

Ünal Bey, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Sayın Bakan Yardımcısına hoş geldin diyor, görevinde başarılar diliyorum.

İstanbul 2'nci Bölge Milletvekili olarak İstanbul Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde yaşanan terör saldırısından dolayı derin bir üzüntü duyduğumu ifade etmek isterim. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına sabır diliyorum ve ulusumuzun başı sağ olsun diyorum.

Sayın Başkan, bu Antalya Diploması Forumu'nu iki yıldır izliyorum. Ben katılma olanağı bulamadım ancak Dışişleri Bakanlığının son zamanlarda yaptığı en önemli atılımlardan biri olduğu düşüncesindeyim. 1'inci Forum toplantısı, elbette, ilk örneği olarak dikkatleri çekmişti. 2'ncisi daha

önemli bir şekilde dikkat çekti çünkü tam da 24 Şubat tarihinde Rusya'nın Ukrayna'ya başlatmış olduğu askeri bu saldırganlıktan sonra Lavrov'un oraya gelip kendi şovunu yapmasına fırsat verildi ve dolayısıyla, tabii, bu da Antalya Diploması Forumu'na yeni bir profil kazandırdı.

Örneklerden söz edildi. Elbette, böyle bir büyük ve uluslararası organizasyonun kurumsallaşması için mutlaka belli bir deneyim kazanması ve belli bir zaman geçmesi gerekir. Örneğin, burada paralel kurulan Yunus Emre Vakfı, önce Yunus Emre Enstitüsü olarak yıllarca faaliyet gösterdikten sonra, belli bir olgunluğa ve belli bir meşruiyete kavuştuktan sonra vakıflaştı. Onun vakıfla ilgili kanununu da zaten daha evvel çeşitli vesilelerle bu Komisyonunda tartıştık. Bence Antalya Diploması Forumu'nun bir vakıf hâline getirilerek bu şekilde kurumsallaştırılması için erken. Erken, şu açıdan erken: Bir kere, iki sene, böyle bir etkinliğin bu şekilde kurumsallaşmasına fırsat verecek bir süre değil. Dediğim gibi, Dışişleri Bakanlığının önemli bir inisiyatifi olarak dikkati çeken bu girişimin kendini birkaç sene daha sürdürerek ispat etmesi çok daha yerinde olurdu. Şu açıdan sıkıntılı: Bir kere, böyle bir kurumsallaşma bizim daha evvelki, iki sene içinde gördüğümüz başarı ve profilin belki de köhneleşmesine, statikleşmesine ve durağanlaşmasına yol açabilir. Onun için, önce o momentumu kazanıp ondan sonra böyle bir kurumsallaşmaya gitmek elbette çok daha yerinde olurdu.

Tabii, birkaç tane takıldığımız husus var. Bir kere, bu vakfın bazı maddelerinde ciddi tereddütlerim ve soru işaretlerim mevcut. Her şeyden evvel 4'üncü madde en önemli maddesi çünkü orada organlar sayılıyor, organlar sayılırken de benim takıldığım bazı ifadeler var. Örneğin, tabii üyelerden bahsediliyor ve tabii üyelerin Cumhurbaşkanı tarafından atanacağı söyleniyor. Yani benim tabii üye anlayışına göre, tabii üye, tabii olarak tabii üye olur, herhangi bir şekilde atanmaz. Dolayısıyla bu "tabii üye" kavramıyla atama fikri zaten Cumhurbaşkanlığı sisteminin etkisini ve o tek adam üstünlüğünü yansıtan bir algı oluşturuyor.

İkincisi, Dışişleri Bakanlığının inisiyatifiyle başlatılmış olan Antalya Diploması Forumu'nda, şu vakıf kanun teklifinde Bakanlığın çok fazla bir rolü yok yani Bakanlığın iki yerde adı geçiyor: 4'üncü maddenin (c) fıkrasında "Denetleme Kurulunun oluşumunda Dışişleri Bakanlığı temsilcilerine yer verilir." deniyor. Bir de yine aynı maddenin (2)'nci fıkrasında "...Asıl ve yedek üyelerin seçimi ile bu fıkranın uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir." deniyor; "Bakanlık"tan kasıt burada yine Dışişleri Bakanlığı. Ama değiştirilen hükümlere gelindiğinde "Vakfın kuruluş işlemleri" geçici madde 1'in (2)'nci fıkrasında "...Vakfa aktarılacak üzere Bakanlık bütçesinden 5 milyon Türk lirası Vakfa aktarılır." diyor. Yani "...kuruluş işlemlerinde kullanılmak ve kalanı kuruluş tamamlandıktan sonra Vakfa aktarılacak üzere Bakanlık bütçesinden 5 milyon Türk lirası Vakfa aktarılır." diyor yani Dışişleri Bakanlığının bütçesi kullanılacak. Dışişleri Bakanlığının bu yılki bütçesini biz Plan ve Bütçe Komisyonunda görüştük, geçti, yakında Genel Kurula gelecek ve bir vakıf kurulacak ve bu vakfa Dışişleri Bakanlığından henüz ödenekte olmayan bir 5 milyon lira çıkartılacak. Yani ben burada bir çelişki görüyorum, bunu da açıkçası izah edemiyorum.

Aynı şekilde, 4'üncü maddedeki "Vakfın organları"na geldiğimde -her ne kadar ben takılıyorsam da- bu "tabii üye" ifadesinin yine de kabul etmediğim bir ifade olduğunu vurgulayarak söylemek istiyorum: Bu tabii üyelerin 6 kişi olacağı "...bunlar mevcut veya eski Dışişleri Bakanları ile muvazzaf veya emekli Büyükelçiler veya..." deyip ondan sonra da bazı kurumlar sayılmış... Şimdi "mevcut veya eski Dışişleri Bakanları" dendiği zaman, son otuz yıla baktığımda, hâlihazırdaki mevcut Dışişleri Bakanı dışında neredeyse bütün eski Dışişleri Bakanları, muhalefet bakanları. Dolayısıyla orada açıkçası kimin bu tabii üyeler arasında yer alabileceğini çok büyük bir merakla bekliyorum. "Muvazzaf veya emekli büyükelçiler" derken, Komisyonumuzda 3 emekli büyükelçi var ama hiçbirimizin bu üyeler arasında yer alabileceğinizi zannetmiyorum çünkü Türkiye'de öyle bir ortamdayız ki iktidar-

muhalefet ayrımı elbette bizi bu şekilde saymıyor. Ama benim burada vurgulamak istediğim: Bu, aslında kişiye özel bir vakıf kanunu yani “eski Dışışleri Bakanları” derken, zannediyorum, Sayın Çavuşoğlu’nun derhâl tabii üye olarak bunun başına geçmesi için dizayn edilmiş bir kanun teklifi gibi gözüküyor. “Mevcut Bakan” diyor yani eski olmasına gerek yok. Hâlihazırda mevcut görevindeyken de pekâlâ buraya girebilir. Kaldı ki Dışışleri Bakanlığının herhangi bir etkisi olmadığını söyledim. “Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.” deniyor ve üyeler beş yıllığına seçiliyor. Bir kere, bu süre de uzun. Neden uzun? Çünkü değiştirilen hükümlerde, madde 8’de Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun ek 20’inci maddesinin (1)’inci fıkrasında yer alan bir başka vakfa atıfta bulunuyor -Yunus Emre Vakfına- ve deniliyor ki: “İşte, aynı onun gibi, Antalya Diploması Forumu Vakfı da bu vakıflar gibi telakki edilecek ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nda bu şekilde dikkate alınacaktır.” Demek ki Yunus Emre Vakfıyla bir paralellik var ama Yunus Emre Vakfının Mütevelli Heyeti ve Yönetim Kurulu üyelerine bakıyorsunuz, üçer yıllık süreyle seçilmişler. Dolayısıyla, böyle bir paralellik kurduğunuz bu vakıfta neden beş yıllık bir süre öngörülmüş; ben bunu da açıkçası pek anlayamıyorum.

Şimdi, bütün bunları söyledikten sonra, benim bir değişiklik teklifim var ve bu 4’üncü maddenin değişikliğini öneriyorum. Değişiklik teklifimi de 3 nokta üzerinde yoğunlaştırıyorum. Birincisi “tabii üye” ifadesini doğru bulmadığım için “6 üye” diyerek onu getiriyorum ve oradaki seçime “Kader bu, ne yapalım, bu şekilde tarif edilmiş; buna şimdilik sesimizi çıkarmayalım.” diyorum, böyle bırakıyorum ama şu eklemeyi yapmak istiyorum: “Muvazzaf, emekli büyükelçiler veya kurumlar üyeleri arasından Dışışleri Bakanının tavsiyesiyle Cumhurbaşkanı tarafından...” şeklinde bir ifade getirmek istiyorum ki Dışışleri Bakanlığının başlatmış olduğu bu Antalya Diploması Forumu’nda Dışışleri Bakanlığının etkisi devam etsin. Üçüncü olarak da süreyi beş yıl yerine üç yıllık olarak öneriyorum. Bu değişikliklerin kabul edilmesi konusunda değişiklik teklifimi Komisyonun ve Sayın Başkanının dikkatlerine arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan Yardımcımıza da hayırlı olsun diyorum.

Tabii, Antalya Diploması Forumu Vakfının kuruluşuyla alakalı hem Milletvekilimiz hem Bakan Yardımcımız gerekli açıklamayı yaptılar. Az önce Sayın Çeviköz de Antalya Diploması Forumu Vakfının aslında çok önemli bir işlev gördüğünü ve görmeye devam ettiğini ifade etmiş oldular. Tabii, bu girişim gerçekten ülkemiz için çok önemli, dünyanın dört bir tarafından insanlar, dışışleri bakanları geliyorlar ve burada toplantıya katılıyorlar; dünyanın gündemi konuşuluyor ve buradan tabii ki önemli çıkarımlar elde ediliyor. Burada, tabii, en büyük kazanım, elbette kendi ülkemiz için Türkiye’nin hem bölge diplomasisinde hem uluslararası alanda algısını yükselten bir çalışma olarak aslında dikkat çekiyor. Ben şunu özellikle vurgulamak istiyorum: Bu Antalya Diploması Forumu’nda Lavrov ve Ukrayna Dışışleri Bakanının yaptığı toplantı sırasında ben de AKDENİZ PA’nın yurt dışında, Dubai’de yaptığı bir toplantıdaydım. Tabii, savaş çıkmış, tüm dünya savaşı durdurmak için uğraşılıyor; böyle bir süreç var ve bu süreçte herkes bir şekilde iletişim kurmaya ve dünyanın içine düştüğü bu yangını durdurmaya çalışıyor. Böyle bir durumda Türkiye, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde aslında çok önemli bir girişim başlattı ve Antalya’da 2 Dışışleri Bakanını -bizim Dışışleri Bakanımız da katıldı- buluşturdu. Bu, tabii ki az bir şey değildi yani hele hele o dönemde yapılan bu görüşmeyi sağlayabilmek ülkemiz açısından çok büyük bir başarıydı, uluslararası diplomasi açısından da çok büyük bir başarıydı.

AKDENİZ PA toplantısında ben de bu başarıya dikkat çekmek için Türkiye'nin barış yanlısı olduğunu ve savaşı durdurmak için büyük bir mücadele verdiğini ifade eden bir konuşma yaptım ve orada en fazla alkış alan cümlelerden bir tanesi Türkiye'nin barışa olan bu katkısıydı, Lavrov ile Ukrayna Dışişleri Bakanının burada görüşmesiydi, görüştürülebilmiş olmasıydı. Şimdi, böyle bir başarı ortadayken, tüm dünyanın büyük bir ilgiyle takip ettiği ve başarı olarak gördüğü bir konuyu az önce Sayın Çeviköz'ün şov olarak nitelendirmesini yani böyle bir açıklamayı açıkçası ben garipsedim. Neden “şov” dedi? Ya, bizim muhalefetimizin maalesef şöyle bir sorunu var; takdir edememe gibi bir problemi var.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Biraz takdir ettiler.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Evet, ama şimdi, çok açık, tüm dünyanın takdir ettiği bir konuda, Sayın Cumhurbaşkanımızın takdir edildiği bir konuda, Türkiye'deki bu buluşmanın takdir edildiği bir konuyla alakalı böyle bir ifadenin kullanılması -benim görüşüm olarak ifade ediyorum- çok doğru olmadı diye düşünüyorum açıkçası.

Şimdi, biz, elbette, iktidar partisiyiz, muhalefet partisinin de her zaman eleştirme hakkı var; bu, demokrasinin gereği, doğal olan bir şey ama bizim zaman zaman şunu yapabilmemiz lazım yani ülkemizin meseleleri söz konusu olduğunda, millî meseleler söz konusu olduğunda, milletimizin geleceği söz konusu olduğunda ve ülkemiz bir başarı elde ettiğinde hep birlikte bunu alkışlayabilmemiz ve bunu takdir edebilmemiz gerekiyor. Maalesef, bununla alakalı zaman zaman ciddi sorunlar yaşıyoruz, özellikle muhalefetin, açıkçası, yadırgatıcı tavırları oluyor; ben buna dikkat çekmek istedim.

Bu konuda, özellikle Antalya Diploması Forumu Vakfının kuruluşuyla ilgili emeği geçen herkese teşekkür ediyorum hem Bakanlığımıza hem sayın milletvekilimize, Meclisimize. Buraya katkı veren herkese teşekkür ediyorum. Ülkemiz için hayırlı olması dileğinde bulunmak istiyorum.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, iki dakika...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Ünal Bey, o zaman bir dakika çünkü Ceyda Hanım da...

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Tabii, tabii.

Sayın Başkan, Sayın Canbey Vekilim herhâlde yanlış anladı, ben Antalya Diploması Forumu'na şov demedim; ben “Antalya Diploması Forumu'nun Lavrov'un şovu olarak kullanılmasına fırsat yaratıldı.” dedim çünkü Lavrov şov yaptı, yanlış anlamışsınız

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Lavrov'u eleştirdi.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Evet.

Ben herhangi bir şekilde, Antalya Diploması Forumu'nu küçümseyen bir ifade kullanmadım ve bütün uluslararası toplum da Antalya Diploması Forumu'na Lavrov ile karşıtı geldiğinde bir sonuç çıkmayacağını biliyordu, Lavrov da bir saatten fazla basın toplantısı yapıp şovunu oynadı, onun için böyle bir fırsat yaratıldı; bunu vurgulamak istedim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Ceyda Hanım, buyurun.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Kıymetli Başkanım, Komisyon üyelerimiz; ben de öncelikle, geçtiğimiz hafta İstiklal Caddesi'nde 6 kişinin hayatını kaybettiği terör saldırısını şiddetle kınıyorum ve rahmete gidenlere Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara da acil şifalar dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Bugün aramıza, ilk kez toplantımıza katılan çok kıymetli Bakan Yardımcımıza da yeni görevinde başarılar diliyoruz.

Kıymetli Antalya Vekilimiz Tuğba Hanım'ın vermiş olduğu bu kanun teklifinin kendi ili adına ne kadar kıymetli olduğunu... Küresel olarak da Türkiye'nin proaktif dış politikası yöntemiyle insanlığın içinde bulunduğu krizlerde başrolü oynayacağı çözüm odaklı bir çalışma ortaya koyulduğu için teşekkür ediyoruz.

Rusya-Ukrayna savaşının ardından ortaya çıkan tahıl ve enerji krizinin aşılması noktasında Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu iradeyle önemli çözüm adımlarına hep beraber tanık olduk ve bütün dünyada da bunun takdirle karşılandığı ve gittiğimiz ülkelerde bunun nasıl başarılı olduğunun takdirini çok şükür, bizler karşılığını alıyoruz. Tam da böyle bir aşamada 2'ncisini düzenleyip 3'üncüsünü de heyecanla beklemiş olduğumuz Antalya Diploması Forumu'nun Vakıf kanun teklifi bizim için çok büyük bir önem arz ediyor. Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanun Teklifi'ni insanlığın ve Türkiye'nin önünü açacak önemli bir adım olarak görüyoruz. Bu Vakıf özgün yapısıyla bütün insanlığın geleceğine ilişkin çok önemli fonksiyonlar icra edecektir. Bu Forum, Türk dış politikasının fikri ve akademik zenginliğine katkıda bulunduğu gibi, bölgesel ve küresel anlamda da bütün katılımcıların, ilgili ülkelerin, devlet ve hükümet başkanlarının, dışişleri başkanlarının hem kendilerine katkı hem de onların katkısıyla büyük bir zenginliğe ulaşma platformu olarak karşımıza çıkıyor ki Tuba Vekilimiz teklifinde ilki ve ikincisi arasındaki... İkincisi, Covid kapsamında yapmış olduğumuz en büyük organizasyon olarak, katılımı en yüksek olanlardan biri olması münasebetiyle bizim için gerçekten çok önemliydi. Ukrayna, Rusya Dışişleri Bakanlarını da burada bir araya getirdiği bir Forum olması, tahıl krizinin orada çözülmüş olması ve Türkiye'nin Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın arabuluculuğuyla ilgili fonksiyonlarını yakın bir kazanım olarak hatırlamamız gerekir.

Bu Forum'un bir kanunla vakıf hüviyeti altında süreklilik arz etmesi de kurumsal yapıya kavuşması da Türkiye'nin de insanlığın da bir kazanımı olarak tarihe geçecek olması bizim için çok önemli. Antalya Diploması Forumu Vakfımız, Davos'tan da öte bütün insanlığın gözlerini, kulaklarını Türkiye'ye, Antalya'ya yönelttiği bir fonksiyonu icra edecektir. Bölgesinde, dünyada barışın huzurunu sağlamaya dönük bir fonksiyon icra eden Türkiye Cumhuriyeti'nin de bu vakur duruşunu hep beraber, inşallah sizlerle beraber yasalaştırmış olacağız ve bu gururu hep beraber, iktidar, muhalefet yaşayacağız diyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Hişyar Bey, buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, şuradan bir soru sormak istiyorum. Tabii, burada, bu işin, bu Antalya Diploması Forumu'nun muhatabı kimdir tam olarak bilmiyorum. Yani kendisi değil mi direkt, Sayın Bakan Yardımcımız?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bakan Yardımcımız.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Hayır, Tuba Hanım.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Teklif sahibi Tuba Hanım.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Hayır, onu söylemiyorum arkadaşlar.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Dışişleri Bakanlığını mı söylüyorsunuz?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Dışişleri Bakanlığını mı diyorsunuz?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Antalya Diploması Forumu hem mali olarak hem ilişkiler olarak kim tarafından yapılıyordu şimdiye kadar?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Dışişleri Bakanlığı.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Dışışleri Bakanlığı.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Kıymetli arkadaşlar, ben yedi buçuk yıldır Dışışleri Komisyonu üyesiyim. NATO Parlamenter Asambleesi, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, Inter-Parliamentary Union ve AGİT Parlamentosu üyesiyim; yedi yıldır da Halkların Demokratik Partisinin dış ilişkilerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısıyım. Bugüne kadar bu Diplomasi Forumu’na dair herhangi bir davet almadık. Dünyanın meselelerini çözüyorsunuz da bence önce bir ülkenin içindeki bu meselelere bakmakta fayda var.

HDP’ye yönelik olarak herhangi bir şerhiniz mi var, onu öncelikle sormak istiyorum. Eğer muhalefet davet edildiyse niye HDP davet edilmiyor? Kullandığınız, en nihayetinde kamu kaynaklarıdır, bu halkın kaynağıdır, bu milletin paralarıdır. Yarın öbür gün vakıf olduğu zaman bunun değişip değişmeyeceğini bilmiyoruz kıymetli arkadaşlar. Öncelikle ben bunu bir sormak istiyorum. HDP -seversiniz sevmesiniz ayrı mesele ama- şu Parlamentonun 3’üncü büyük partisi. Gelecek sene inşallah daveti bekliyoruz. Bakalım gelecek mi, vakıf olur mu olmaz mı, gelir mi bilmiyorum ama bugüne kadar HDP’nin bu şekilde dışlanmış olması... Az önce Ceyda Hanım da “Muhalefet ve iktidar hep birlikte.” diyor ama Ceyda Hanım, öyle bir durum yok.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Öyle.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bunlar çok yuvarlak söylemlerdir, yok öyle bir şey.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – İktidar ve muhalefet bir arada.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ama işte görüyorsunuz, yedi buçuk yıldır ben aranızdayım, bir gün Dışışleri Komisyonu toplantısına dışarıda davet edilmemiştir, bir Antalya Forumu’na davet edilmemiştir. Bu memleketin parasıyla binlerce insan gitmiş gelmiş oraya, bu halkın vergileriyle....

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Siz de bu memleketin parasıyla diyeceksiniz ki “PKK bir terör örgütüdür.”

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ha, peki, peki...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Siz de bu Parlamento çatısı altında...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ceyda Hanım, bunu sizinle tartışmayacağım siz, şu an ne... Kayıtlara giriyor bu.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Kayıtlara giriyor tabii ki.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ben sizin gibi milletvekilliğini oyla kazanmış... Torbadan kimse bize milletvekilliği vermiyor.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Hiç kimse torbadan gelmiyor buraya, terbiyeli konuş.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Biz milletvekiliyiz, Dışışleri Komisyonu üyesiyim yedi yıldır. Sizin kadar meşru, sizin kadar toplumsal destek almış bir milletvekiliyim; karıştırıyorsunuz. Bu halkın parasıdır, şu çalışmaların hepsi halkın parasıyla, vergisiyle finanse ediliyor; bu konuda net bir ayrımcılık söz konusu, ona ayrı gireceğim. Biz daha önce başka da tartıştık. Yedi yıldır...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Torbadan kim çıkıyor onu anlamadım. Torbadan çıkan kim?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, karşılıklı olarak şey yapmayalım.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ya, hele bir durun ya, muhalefet konuşuyor ya; hele bir durun, bir sabredin ya. Yedi buçuk yıldır burada milletvekiliyim ben, şu masaya gelip oturuyorum; bir durun orada ya!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Herkes vekil.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – İşte onu diyorum, Dışişleri Bakanlığı yapıyorsa, eğer başka muhalefet çağrılıyorsa niye HDP gelmiyor? Böyle bir şey var mı ya! Biz bunun üzerine konuşmayacak mıyız? HDP şamaroğlanı mı burada!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Konuşacağız ama Hişyar Bey, bağırmadan lütfen.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kıymetli arkadaşlar, ikinci bir konu olarak... Sabahtan herkes kınama yarışına girmiş, tuhaf tuhaf şeyler oluyor. O konuya da böyle küçük bir açıklama getireyim: Şu an gözü altında olan insanların ilişkileri açığa çıkıyor. Bence bu konuda biraz dikkatli olun, biraz bekleyin. Bakalım, bu İstanbul rezaletinin altından, bu vahşetin, bu haysiyetsizliğin altından ne haysiyetsizlikler çıkacak. Bence herkes o konuda biraz dursun.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Bunun Dışişleri Komisyonu ile ne alakası var?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Evet, bu dış ilişkileri çok ilgilendirecek bir konu olacak. Çok yakında bağlantıları ortaya çıkınca bir göreceğiz ki işin içerisinde neler varmış neler; o ayrı bir mesele. Her kim yapmışsa bu vahşeti Allah onun belasını versin, elini kolunu kırsın. En şiddetli şekilde lanetliyoruz fakat açık söyleyeyim -haşa, haşa- şu an İçişleri Bakanı dese “Allah birdir.” ben şüphe duyuyorum. Biraz bekleyin, görün, bakalım neler çıkıyor bu işin içerisinde; bu da ayrı bir tartışma konusu.

Neyse konumuza dönelim. Konumuz şu...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hişyar Bey, bir saniyenizi rica edeceğim.

Burada olmayan şahıslar hakkında söz söylediğiniz zaman cevap haklarını kullanamayacakları için biraz daha dikkatli olursak sevinirim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Yani biz şimdi yapacağımız konuşmalarda -e, zaten yok, burası Komisyon- hiç kimse hakkında konuşmayacak mıyız Sayın Başkan?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben size kimse hakkında konuşamazsınız demedim ama suçlayıcı anlamdaki konuşmanızda bir cevap hakkı doğuyor, o da şu anda cevap veremeyeceği için -burada olmayan bir kişi- biraz daha dikkatli olmanızı rica ediyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Herkes topa girdi, bence biraz bekleyin, bir bakalım ne çıkacak bunun içinden çünkü Türkiye’nin önünde çok kritik süreçler var ve biz çok ciddi kaygı duyuyoruz. Çok karanlık, çok, çok, çok...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hâlihazırda sicili bozuk terör örgütleri var zaten, var, var, PKK var.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Var, var; bombacının da sizin ilçe başkanıyla telefon görüşmeleri çıktı.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hişyar Bey...

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Saygınızı muhafaza edin! Neyin ne olduğunu bilmeden konuşmayın!

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bana saygıyı siz mi öğreteceksiniz?

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Aynen.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Hadi ya! MHP Güçlükönak İlçe Başkanının “bombacı” denilen insanla, ona ait telefonla görüşme yapıldığı söyleniyor.

(Gürültüler)

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kendisi karakola çağırılmış.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kendisinin ifadesine göre şunu demiş: “Benim adıma birileri sahte...”

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, doğru.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Bunu yapamaz mı bir terör örgütü, kurgulayamaz mı?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, bir saniye...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bir saniye ya! Ya, hele bir saniye ya! Ya, benim ilçe başkanım böyle bir durumda olsa benim ilçe başkanımın kafasını gözünü kıra kıra götürürler, siz ne diyorsunuz!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Çünkü onun sicili bozuk.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Peki, peki. Sizin siciliniz çok temiz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hepinizin afiliasyonu var.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kamil Bey...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Efendim?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sabah benim elimi sıktınız yukarıda ya!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, ne var, bu benim insani tutumum, davranışım.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Vay, çok teşekkür ederim; gözlerim yaşıyor.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ama dışarıda da şu ülkenin imkânlarıyla, keşke şu ülke... Biraz önce Dışişlerine soruyordun ya...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Neyse çıkacak. Bakın, ben size burada söylüyorum, şu İstanbul eyleminin, İstanbul'daki vahşetin kirliliği çıkacak diyorum size. Kayıtlara geçsin; bu kirliliğin, bu vahşetin, bu rezilliğin boyutları çıkacak ortaya, yemin ediyorum çıkacak.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Her defasında aynı şeyi söylüyorsunuz, PKK çıkıyor, masum Kobani çıkıyor.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ceylanpınar'daki polislerinki gibi bu da çıkacak. Kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yok öyle artık, beleş yok!

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bizim alnımız ak!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, bir saniye...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Vakfınıza dönersek, vakfınıza dönersek...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hişyar Bey, bir saniye... Şu anda sözünüzü durdurdum, bir saniye... Ben söz aldım, bir saniye...

Şimdi herkes, lütfen, rica ediyorum, bir sakın olsun. Hişyar Bey, tansiyon da yükseldi. Kamil Hocam, sizden de rica ediyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ama çıkıp dolaşıp gelip de bir maddeye öncesini, arkasını bilmeden, efendim, pimi çek, bombayı at, çık dışarı; Komisyon üyeliği böyle olmaz.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Maşallah, onu da öğretin bana, onu da öğretin. Yedi yıldır vekilsiniz, ben de vekilim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bu saygısızlıktır.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Saygıyı sizden öğrenmem Kamil Bey, orada durun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Öğreneceksiniz! Kurallar belli, kurallardan öğreneceksiniz. Pimi çekip bombayı atıp, çıkıp tekrar gelmeyeceksin.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Saygıyı sizden öğrenmem, orada durun! Orada durun!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kamil Bey, çok rica ediyorum...

Hişyar Bey...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kamil Bey, orada durun, haddinizi bilin!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Kuralları hatırlatıyorum sana.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bana parmak sallamayın, haddinizi bilin!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Deminden beri yanlı konuşuyorsun!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bir dakika, bir dakika... Arkadaşlar, lütfen, rica ediyorum...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ben partimin görüşlerini savunuyorum, işinize gelir gelmez.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hişyar Bey, şu anda söz bende, sizde değil; şu anda söz bende, sizde değil.

Lütfen, herkes bir dinlesin.

Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye Cumhuriyeti devletinin en büyük mücadele ettiği ve birçok vatandaşının hayatına mal olan bu mücadele içerisinde bedel ödediği, güvenlik güçleriyle, sivilleriyle beraber hayatlarını kaybeden vatandaşlarımızın olduğu ve bunun da müsebbibinin bütün dünyanın kabul ettiği PKK terör örgütü olduğunu herkes biliyor; bir kere, bunu bir kenara koyalım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bunun lamı cimi yok.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – İkincisi...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ammar Jarkas, Sultan Murat Tugayının komutanlarından birisi...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hişyar Bey, ben konuşuyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – ...şu an gözaltında bu meseleyle ilgili olarak.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hişyar Bey, ben konuşuyorum, ben konuşuyorum şu anda ama. Ben size söz vermedim.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Niye böyle bir şey yapıyorsun?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Oturup burada...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hişyar Bey, ben size söz vermedim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Evet, oturup burada kimse bize ahkâm filan kesmesin.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Toplantıya on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.31

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.44****BAŞKAN: Akif Çağatay KILIÇ (İstanbul)****BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Berat ÇONKAR (İstanbul)****SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)****KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)**

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Değerli milletvekillerimiz, sayın katılımcılar; 27’nci Yasama Döneminin 38’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Ara vermeden önce tansiyon biraz yükselmmişti, ümit ediyorum sakinleşmiştir.

Galiba Ünal Bey ayrıldı değil mi?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ayrıldı.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Şimdi söz taleplerini yerine getireceğim.

Aydın Bey, aradan önce sizin söz talebiniz vardı; İsmail Bey, sizin söz talebiniz vardı. Dolayısıyla İsmail Bey’den başlıyoruz, size doğru geleceğim inşallah.

Buyurun.

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de öncelikle yeni Dışişleri Bakan Yardımcımıza vazifelerinde Cenab-ı Allah’tan üstün muvaffakiyetler diliyorum. Bununla birlikte, tabii, İstanbul’da PKK terör örgütünün gerçekleştirdiği menfur terör saldırısında hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum.

Tabii, PKK, bir terör örgütü olarak kurulduğu günden bu yana Türkiye’yi etnik temelli ayrımcılığa tabi tutmak suretiyle bölmeye yönelik faaliyetlerine devam ederken toplumda da bu anlamda sivil vatandaşları hedef alacak eylemlerini de sürdürmüştür.

Ben, gündeme geldiği için, her ne kadar Komisyon gündemimizde bulunan 2 kanun teklifiyle şimdi konuşmak mecburiyetinde kaldığımız konuların alakası olmasa da Türkiye’nin ve böylesi bir durumda hepimizin hakikati olduğu gerçeğinden hareket ederek bazı hatırlatmaları yapmak istiyorum.

Çok Değerli Komisyon Üyeleri, PKK terör örgütü 25 Aralık 1991’de İstanbul Bakırköy’de gerçekleştirdiği eylemle 11 vatandaşımızın hayatını kaybetmesine sebebiyet vermiştir. 9 Temmuz 1998’de yine İstanbul Mısır Çarşısı’ndaki eylemiyle 7 vatandaşımızı şehit etmiş, 121 vatandaşımızın da yaralanmasına sebebiyet vermiştir. 13 Mart 1999, yine İstanbul Mavi Çarşı’da PKK’nın gerçekleştirdiği menfur eylemle 13 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. 22 Mayıs 2007’de Ankara’da, başkentimizde Anafartalar Çarşısı’nda gerçekleştirilen menfur terör eylemi sonucunda 6 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 100’den fazla vatandaşımız yaralanmıştır. 27 Temmuz 2008’de yine İstanbul Güngören’deki menfur eylemi sonrasında 17 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 154 vatandaşımız yaralanmıştır. 8 Kasım 2009’da İstanbul Bağcılar’daki terör eylemi sonrasında PKK bir vatandaşımızı kendi ailesinden, kendi sevdiklerinden koparmıştır. Yine, 31 Ekim 2010’da İstanbul’da Taksim Meydanı’ndaki eylemiyle 32 vatandaşımızın yaralanmasına sebebiyet vermiştir. 20 Eylül 2011’de Ankara’da Kumrular Caddesi’ndeki menfur eylemiyle 3 vatandaşımızı hayattan koparmış, 34 vatandaşımızın yaralanmasına sebebiyet vermiştir. 29 Ekim 2011’de Bingöl’deki hain eylemiyle 3 vatandaşımızı şehit etmiş, 21 vatandaşımızın yaralanmasına sebebiyet vermiştir. 17 Şubat 2016’da Ankara’da Merasim Sokak’ta,

bize de uzak olmayan bir yerde gerçekleştirdiği menfur eylemiyle PKK terör örgütü 29 vatandaşımızı şehit etmiş, 61 vatandaşımızın yaralanmasına sebebiyet vermiştir. 13 Mart 2016'da yine Kızılay Meydanı'ndaki eylemiyle beraber 36 vatandaşımızı şehit etmiş, 125 vatandaşımızın yaralanmasına sebebiyet vermiştir. 31 Mart 2016'da Diyarbakır'daki eylemiyle 7 vatandaşımızı hayattan koparmış, 27 vatandaşımızı yaralamıştır. 27 Nisan 2016'da Bursa'da Ulu Camisi bahçesindeki hain eylemi sonrasında 13 vatandaşımızı şehit etmiştir. 12 Mayıs 2016'da Diyarbakır Dürümlü'de 16 vatandaşımızı şehit etmiş, 23 vatandaşımızı yaralamıştır. 7 Haziran 2016'da İstanbul'da, Vezneciler'de 12 vatandaşımızı şehit etmiş, 36 vatandaşımızı yaralamıştır. 8 Haziran 2016'da Mardin Midyat'ta gerçekleştirdiği eylem sonrasında 5 vatandaşımızı şehit etmiş, 51 vatandaşımızın yaralanmasına sebebiyet vermiştir. 13 Haziran 2016'da Tunceli Ovacık'ta 9 vatandaşımızın şehit edilmesindeki ana faildir ve nihai olarak 13 Kasım'da, geride bıraktığımız günlerde gerçekleştirilen menfur saldırıyla beraber 6 vatandaşımızı PKK terör örgütü şehit etmiş ve 81 vatandaşımızın da yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Şimdi, karşımızda öyle bir canı terör örgütü var ki bebek, kadın, yaşlı, masum, bunlara bakmadan Türkiye'ye yönelik hasımlığını, Türk milletinin milli birlik ve beraberliğine yönelik hasımlığını en çirkin suretiyle ortaya koyan bir terör örgütü var ama gelin görün, bu terör örgütünün İstanbul'da, İstiklal Caddesi'ndeki son saldırısında da mesuliyeti -ki tebrik ediyorum buradan Emniyet güçlerimizi de- on saatlik bir sürenin sonrasında saldırganın yani bombayı bırakan teröristin ifadeleriyle ve bağlantılarıyla sabitken PKK terör örgütünün ortamı ve hedefi saptırma gayesiyle kendi propaganda imkânlarına bugün bu kutlu Meclis çatısı altında bazı sözde milletvekillerinin alet olması da üzüntü vericidir Sayın Başkanım. Bunu kınadığımızı, kabul edemeyeceğimizi de hem ifade ediyorum hem de tutanaklara geçirmek istiyorum. Keşke, bu sözlerin muhatabı olanlar da bunları duyabilecek cesareti gösterebilselerdi; kaç vatandaşımız şehit olmuş, bunlar burada konuşulurken, bu, tarihi kayıtlara girerken muhatapları da bu ifadeleri duyabilme cesaretini gösterebilselerdi. Belki de PKK'ya "terör örgütü" diyemediklerindendir. Milliyetçi Hareket Partisinin bu anlamdaki hassasiyeti açıktır. Bir ilçe başkanımızla alakalı iddialar -ki konuyla alakalı ne olduğu da kamuoyuyla, basınla beraber paylaşılmıştır- neyin ne olduğu, bütün gerçekler ortadayken aynı Kandil'deki yahut Suriye'deki diğer terör odaklarının veya bu terör odaklarına bu eylemi yapma noktasında önayak olan yahut talimat veren çevrelerin veya bir başka terör örgütü olan FETÖ'nün, uzun süreden bu yana Türkiye'de kriz ve kaos iklimi yaratmaya yönelik eylemlerine alet olacak tarzda konuşması ve yüce Meclisimizi buna da alet etmeye yeltenmesi doğrusu hoş olmamıştır. Dışişleri Komisyonu bugün, malum isimler tarafından provoke edilmeye çalışılmıştır. Bunu da kabul etmediğimizi, edemeyeceğimizi ben ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Teşekkür ediyorum.

Aydın Bey, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, çok gerilimli bir toplantı yaşadık maalesef.

PKK, mutlaka tarihin gördüğü en vahşi terör örgütlerinden biridir, buna hiçbir şüphe yoktur; onun için de her türlü meşru siyasi yapının PKK'yla herhangi bir siyasi proje tasarlaması suç teşkil etmelidir, öyle görülmelidir ve ne PKK ne FETÖ, bizi ülkemizin gerçek gündeminden uzaklaştırmamalıdır.

Başka bir husus, Sayın Başkan, aslında ben söz almayı düşünmüyordum ama AK PARTİ’li bazı arkadaşlarımız -bunu izlediğim Plan ve Bütçe Komisyon toplantılarında da yapıyorlar- muhalefete, dış politika veya başka konularda ne söylemesi gerektiğini çok didaktik, çok belirgin bir şekilde dikte etmeye kalkışıyorlar, bu durum beni hakikaten üzüyor yani bu Meclisin selimiyetine, bu Meclisin asaletine, bu Meclisin düzeyine yakıştırmıyorum; bunu özellikle ifade etmek istedim.

Antalya Diploması Forumu’na gelince, evet, bugüne kadarki tecrübeler olumludur, güzel bir girişimdir, ses getirmiştir. Sorun çözmeye zemini değildir bu zeminler ama belirli girişimlerde bulunulmuş, belirli siyasi hamleler yapılmıştır sonuca gitmese dahi ama esas itibarıyla zaten bu tür forumlar, sorun çözmeye, mesele halletmeye yerleri, yeri, zeminleri değildir. Bu haliyle, şimdi yeni verilmeye çalışılan kurumsal yapı tasarısı çerçevesinde çok daha esnek, böyle çok daha bağımsız, Türkiye’nin bütününe temsil ettiği izlenimi veren Forum girişiminin, bu tasarıyla âdeta Sayın Cumhurbaşkanının vakfına dönüşmekte olduğu algısı ortaya çıkmaktadır. Mesela, keşke biraz cömertlik yapılsaydı da uluslararası âleme hitap ediyor, dış âleme hitap ediyor değil mi burası? Başka birtakım kurumlar için yaptığımız gibi, bazı üyeler Meclisten seçilseydi. Sayın Başkan, siz fevkalade önemli çaba sarf ediyorsunuz “Parlamentar diplomasi” diye. Bu, şunu ima ediyor aynı zamanda: Evet, Parlametonun, Türkiye’nin dış ilişkilerinde önemli bir konumu olmalıdır. Biraz önce Sayın Bakan Yardımcısı bir büyükelçiler konferansının önemli unsurlarını sıralarken -işte, dijital diplomasi vesaire- en önemlisinin bu inisiyatif olduğunu belirtti. Madem bu kadar önemsenen bir inisiyatif o zaman buna daha bir millî bir boyut kazandırmak gerekmez miydi kurumsallaşması itibarıyla? Bunu zihniyet açısından büyük bir falso olarak görüyorum ve iktidar, maalesef, Türk dış politikasına bakış, tasarlama ve uygulama safhalarına bu şekilde yaklaşıyor.

Biraz önce bir arkadaşımız da söyledi, Dışişleri Bakanlığının bu mütevelli heyetin, kurulun belirlenmesinde hiçbir yetkisi yok. Arkadaşlar, sizin girişiminiz bu, hiçbir yetkiniz yok. Yani illa bizim ülkemizde rejim tamamen tek adam rejimidir diye bunu kanıtlamak mı istiyoruz? Bu, bunun kanıtı yani mevcut teklif bunun kanıtı maalesef. Ve üzülerken söylüyorum, iyi olabilecek, hepimizin destekleyebileceği hatta iftihar edeceği bir proje şu anda benim gözümde Putin’in Valday Tartışma Kulübü düzeyine düşmüştür.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sibel Hanım, söz sizin mi?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kamil Hocam var galiba sırada.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kamil Hocam söz talebinden vazgeçti, istiyorsa verebilirim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Benim kısa olacak zaten, buyurun lütfen.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Peki.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Büyükelçilerimiz, Sayın Sezgin ve Sayın Çeviköz’ün de söylediği şekilde, sadece şunu söyleyecektim: Kurumsal yapısı tabii ciddi bir sorun alanı olarak gözüküyor.

Şimdi, tabii ki dış politika önemli ve bizim gerçekten stratejik politikamız ve kurumsallaşma, buradaki liyakatlı kadrolar, Dışişleri Bakanlığımızın geçmişten gelen geleneği, yapısı, ilişkilerdeki tutarlılığı, güçlü yönetim yapısı, bunların hepsi çok önemli. Tabii bunlarla paralel bir şekilde dış politikanın şekillendiği Parlamento ayağı var, Hükûmetin, iktidarın yapısı ama gelmiş bir geleneğimiz de -Türkiye’nin diplomasi geleneği ve Türk dış politikasının tarihten gelen, cumhuriyetten sonra gelen o yapısı- burada çok önemli. Bütün bulunduğumuz uluslararası ortamlarda bunu biz hissediyoruz.

Ama tabii, burada sorun alanlarımız var, Dışişleri Komisyonu da bunu zaman zaman ve biz siyasi partiler muhalefet partilerini de bu sorun alanlarını gündeme getiriyoruz; burası onun tartışma alanı değil tabii ki kapsamlı bir yasa teklifini daha görüşüyoruz. Ama burada Tuba Hanım'a da teşekkür ediyoruz, emeklerine sağlık bu çalışması için.

Gerekçede diplomasi, dış ilişkiler, Türkiye'nin dostluğu, iş birliği, sivil toplum örgütleri, ortak projeler... Yani o Diplomasi Forumu'nda Antalya'da önemli bir çalışma yapıyor ülkemiz. Dışişlerinin çok ciddi bir hazırlığı var, ciddi de bir başarısı var açıkçası bizim dışarıdan gördüğümüz kadarıyla. Ben de katılmadım, davetliler arasında da değildim ama dış politikayla ilgilenen biri olarak da takip ediyorum. Katılımcıları, ülke temsil yetileri ama arkasında muazzam bir ekibi de görüyoruz biz orada. Şimdi, bu çalışmayı, sürekli olarak kurumsal bir yapıya dönüştürüp burada bir sürece yaymak var sanırım ve orada o üç gün içerisindeki ilişkileri bütün bir döneme yayıp uzun ve süreklilik sağlayan bir yapıya dönüştürmek isteniyor, burada benim gerekçeyi okurken anladığım.

Tabii, bu önemli bir süreç ama bu bir vakfi gerektiriyor mu? Bu belki bir soru işareti yani bir vakfa dönüşmesi gerekli mi? Bu zaten Dışişleri Bakanlığımızın muazzam kadrosu, başarılı ekibiyle... Dışişleri Bakanlığı altında, Sayın Sezgin'in söylediği gibi, böyle etkin olduğu bir yapı kurulmuş olsa daha olası, ihtiyaç bir şey ama şu an böyle bir vakfın olması bir ihtiyaç mı, gerçekten gerekli mi? Sayın Çeviköz de söyledi, ben de ilk okuduğumda... Bu sürecin bir olgunlaşması, bir yerleşik hâle gelmesi ve sonra buna süreklilik, kurumsallaşma kazandıracak... Ama bunun yeri yine de Dışişleri Bakanlığı bünyesi olmalı, kesinlikle Dışişleri Bakanlığı biriminde bir başkanlık, bir daire başkanlığı... Çünkü bu neticede bir forum yani uluslararası katıldığımızı ya da bizim içinde olduğumuz ya da gördüğümüz, içindeki çalıştığımız forumların misyonu, vizyonu farklıdır; ek, destek çalışmalarıdır ama şimdi vakıf çok farklı bir yapıya dönüştürecek burayı. Acaba amacını aşacak mı, amacından uzaklaşacak mı? Oradaki etkinliği, o üç günde dünyaya gösterdiğimiz o vizyonu, etkinliği de bir zarara uğratabilecek mi? Tartışıldı mı bu detaylar bu karar verilirken? Kim verdi bu kararı? Dışişleri Bakanlığının mı talebi oldu bu vakfa dönüşmesi? O hazırlayan ekibin talebi mi? Bunu göremiyoruz burada, bu açıklığa kavuşmadı.

Kim talep ediyor bu vakfa dönüşmesini? O üç günlük, izlediğimiz, ülkemiz açısından da gerçekten bir vizyon, bir markalaşmaya giden Forum'un dünyada uluslararası gördüğümüz forumlar benzeri bir yapıya dönüşmesi zarar verir mi acaba? Çünkü kaygılar da şuradan kaynaklanıyor: Kaygılarımızın sebebi -ben ilk okuduğumda objektif olarak- "Vakfın organları" kısmı. Şimdi, burada bir heyet oluşturulacak 11 üyeli; 6'sı da daimî "tabii üyeler" denilen bir üye grubu olacak burada. Bu üye grubunun, 6 kişinin kimler olacağına dair dar kapsamlı belirgin bir yapı belirlenmiş burada; eski dışişleri bakanları -sizin de gördüğünüz gibi- Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu, büyükelçiler, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu. Bunların hepsini zaten Cumhurbaşkanı atıyor; atadığı kişiler içerisinde tekrar bir kişiyi atayacak ve ona görev verecek "Bu vakfın başkanı, mütevelli heyetisin." diyecek. Sonra işte o mütevelli heyeti de... Sonra YÖK'ten uluslararası alanda, hukuk alanında, uluslararası ilişkiler alanında başarılı -başarılı değil- kişiler arasından YÖK seçecek; YÖK Başkanı da Cumhurbaşkanı belirliyor. Sonra, o üyeler kim mesela? "Uluslararası ilişkiler, hukuk alanında çalışan akademisyenler..." Ya, bir başarı kriteri olmaz mı? Bir çalışma alanı kriteri olmaz mı? Neticede orasının bir PR, halkla ilişkiler yapısı da var. YÖK Başkanı belirleyecek. Kim, hangi uluslararası ilişkiler, hukuk alanında çalışan hangi akademisyenler arasından?

Sonra, diğer konu, yine mütevelli heyeti başkanının seçeceği vakıf, dernek, düşünce kuruluşu bu alanda çalışan yine uluslararası ilişkiler... Şimdi, mütevelli heyeti başkanını Cumhurbaşkanı belirliyor. Dernek, vakıf kim? Hangi dernek, hangi vakıflar? Hangi uluslararası ilişkiler alanında, hangi çalışmayı yapan, hangi projeyi üreten? Yani sıraladığımız zaman bunları -ben şöyle tablo yaptım, yazdım- hiçbir

anlamı yok. Bence bu vakfa Cumhurbaşkanı tek başına, hiç bu maddeleri uzun uzun yazmaya gerek yok, sadece belki uluslararası hukuk alanında çalışan istediği kişileri atasin. Buna dönüşen bir yapı oluyor yani.

Ben şuradan tedirginim: Hani bu Forum'un yapılışı, bugüne kadarki deneyimi ve ileriye taşıyacağı vizyonuna, misyonuna zarar verecek mi bu yapı? Bir bütçe ayrılacak, kamu kaynaklarından bir bütçe gidecek, maaşlar ödenecek, özlük hakları olacak buraya atanan kişilerin; muazzam bir yapıya dönüşecek burası. Burada bir yönetim kurulu var, yönetim kurulunu da müteveli heyeti seçiyor sanırım. Yönetim kurulu müteveli üyelerinden ya da dışarıdan. Bu dışarıdan kişiler kim olacak? Bu vakfa kadar biz kamu kaynağı vereceğiz, maaşlar vereceğiz. Kim dışarıdan kişi? Yani kriterler olmalı. Dışışlerinden başarılı bürokratlarımız olabilir, bugüne kadar yapan ve başarılı ekipten birileri olabilir belki, deneyimi olabilir. Hiçbir deneyimi olmayan bir kişi de buraya gelebilir. Dışışlerinin görüşü nedir? Buna siz izin veriyor musunuz gerçekten de? Bunun objektif bir kurumsal yapı olduğuna ve bizim o dünyaya markalaştırmaya götüreceğimiz Forum'aa zarar verecek mi?

Ben sadece objektif okudum bunu bugün. Ben, açıkçası, Avrupa Birliği mali yardım konusu için bu toplantıya katıldım ama bu çalışmayı da okudum. Böyle bir durum var, müteveli yönetim kurulu verecek; icra organı ama icra organının yapısı...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sibel Hanım, biraz hızlanalım lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Özür diliyorum Başkanım, çok fazla oldu.

Bu tür kaygılar var. Dış politika hassasiyeti önemli, bizim hepimizin hassasiyet gösterdiği bir alan ama bu vakfın bu Diploması Forumu noktasındaki çalışmaları noktasında Dışışlerinin ben görüşünü merak ediyorum. Bu kamu kaynaklarının, bu bütçenin -aynı, nakdi yardımları alacak, birçok bütçe ayrılacak kamu kaynaklarımızdan, halkın kaynaklarından- tekrar değerlendirilmesi...

Benim bu noktada Komisyon dışı bir üye olarak paylaşmak istediğim fikirler bunlardı.

Teşekkür ederim sabrınız için Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kamil Hocam...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evet, çok Kıymetli Dışışleri Bakanlığımız, ben de tebriklerimle başlamak istiyorum sözlerime. Allah hayırlı uğurlu etsin diyorum.

Bu teklifin de inşallah kanunlaşıp iki yılda katedilen mesafenin üzerine fersah fersah koyup daha da gelişerek, büyüyerek devam edeceği kanaatindeyim.

Şimdi, arkadaşlar, tabii, ben zaman zaman Sayın Başkanıma da arz ediyordum yani bunları söylememize gerek yok, ben de yedi yıldır bu Komisyonun içerisindeyim, partimin uluslararası ilişkilerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısıyım, NATO PA'nın üyesiyim, AGİT PA'nın üyesiyim, AKPM'nin üyesiyim -iki alt komisyonda- ayrıca AGİT'te "ad hoc komite" dedikleri bu geçici komite, Terörle Mücadelenin Başkan Yardımcısıyım.

Tabii ki canımız yanıyor, ciğerimiz yanıyor; tabii ki biz etten, kemikten varlıgız. İnsan maddi ve manevi varlık yani duygusal yönümüz de var. İşte bir annenin hezeyanlarını biraz önce dinledik, tanıklık ettik. Hepimizin bu tür şeyleri oluyor.

Hepimizin bildiği basit bir demokrasi tanımı vardır; halkın kendi kendini idare etme yöntemidir, yoludur ve burada da vazgeçilmez, çok gerek ve yeter şartların bir tanesi seçimle gelmektir ama idare etmek, seçilmek "İstediyimi söylerim, istediğimi yaparım." şeklinde telakki edilmez. Bu, ders kitaplarında da yazar, biz de yıllarca bunu anlattık. Bizim yönetim tarzımızda uymamız gereken bir

normlar hiyerarşisi vardır; bu -en aşağıdan başlarsınız- kanun hükmünde kararname, kanunlar ve Anayasa en yüksek bağlayıcı bir yapıdır. Dolayısıyla hiçbirimizin seçilme zırhına bürünüp de bu normlar hiyerarşisi dışında bir davranış motivasyonu kazanma gibi bir zevkimiz, bir ayrıcalığımız olamaz. Dolayısıyla şimdi -bakınız, ben tabii ki, hakikaten hazırunu, muhataplarımı kastetmiyorum ama- gerçekten, burada seçilmişiz, burası bir tecelligâh; olabildiğince kanuna, Anayasa'ya uygun davranma sorumluluğunu ilkerimize kadar hep hissediyoruz ama şimdi bunu söylerken buraya aidiyetimiz sadece seçilmişlik zırhıyla kaim değil; buraya aidiyetimizin maddi ve manevi olarak olması gerekir. Mesela -somut bir şey, çok basit gelecek ama- birinci aidiyetimiz şu rozeti takmak ya. Ya, ben milletvekiliyim, şu rozeti takayım ya; buraya fiziki olarak ait olduğum belli olsun, millet görsün. İkinci, manevi aidiyetimiz var yani bu ülkenin ali menfaatleri noktasında, bu ülkenin çıkarları noktasında, ulusal ya da uluslararası düzeylerde, gerçekten siyasi bir farklılık mülâhazası gütmekten burada dikkat etmemiz gereken hususun bu olması gerekir. Ama maalesef, içeride de dışarıda da gördüğümüz manzara bunun tam aksi yani imkânları kullanma, fırsatlardan yararlanma, sunulan birtakım makamlardan faydalanma ama ülkenin siyasetüstü, ali menfaatleri meseleleri söz konusu olduğunda “Asla ben buraya ait değilim.” moduna girmeyi ben kabul edilebilir bulamıyorum. Bunu söylerim her ortamda.

Şimdi gelelim bizim bu Antalya Diploması Forumu Vakfı meselesine. Arkadaşlar, bakınız, Dünya Ekonomik Forumu diye bir yapı var değil mi? Belki de bu yola çıkılırken etkilenilen yapının biri de Davos'tu değil mi, Dünya Ekonomik Forumu'ydü? 70'lerde başlayan bir süreç bugüne kadar da yürüdü ama inanın, şimdi bir eleştirel mülâhazaya tabi tutsam “Vay be!” dersiniz “Ya, bu ne menem bir şeymiş, bunun ne alakası var?” Dünyadaki mevcut konjonktürdeki sorunlara çözüm üretmeyle alakası yok. Nedir? İşte, bugün, baktığımızda, yüksek meblağlarda üyelik aidatının ödenip katılımcıların dahi çok sınırlı bir elit gruptan seçildiği bir yapıdan bahsediyoruz ve onun için bazı eleştirmenler buna “elitler kulübü” diyor. Peki, en son, geçen sene, mesela benim dikkatimi çeken -bir tarihçinin konferansı- bir konuşma -mesela, “A” oturumuna giren “B” oturumuna giremiyor, “C” oturumuna giren “D” ye giremiyor; böyle de bir antidemokratik tutum var bu yapıda- “Efendim, Türkiye’de kıtlık var, açlık var, onlara kim çözüm üretecek? İşte, Davos’taki bu üyelik statüsüne sahip, yüksek meblağ ödemiş elitler çözüm üretecekler.” Bir tarihçi çıktı -iş adamları ağırlıklı; bildiğimiz, dünyanın bu meşhur zenginleri- dedi ki: “Ya, siz vergilerinizi ödeseydiniz dünya zaten bu hâle gelmezdi.” Şimdi, burada, sizin yarattığınız soruna çözüm üretme gibi bir çelişki olabilir mi?

Bakın, basit bir eleştiri yaptım. Şimdi, ben değerli üyelerin bu ilgili maddeyle eleştirilerine saygı duyuyorum çünkü mevzuyla alakalı. Efendim, 2 maddelik bir gündemimiz var, bu 2 maddenin dışına çıkmadan bu 2 maddeyle ilgili “Eksik, hata, şöyle olabilir...” Tamam, bunlara açığız ama hepimizin gerçekten içini kanatan bir meselede mevzu, olayı tamamen gündemin dışına çıkarmak... Daha önce de Başkana ben bir iki defa itiraz ettim, dedim ki: “Ya, Sayın Başkanım, usulle ilgili... Hakikaten girip söyleyip, çıkıp tekrar gelip böyle provoke edilmeye müsait birtakım söylemlerle bir daha böyle bir şeylerin olmaması gerekir. Bunu baştan uyaralım, söyleyelim, bir sınır getirelim.” Yoksa 2 maddelik bu vakıfla ilgili söylenecek o kadar çok şey var ki yani lehte de söylenecek çok şey var, aleyhte de ama tamamen böyle, oradan hareketle, bu ülkenin değer olarak kabul ettiği yapısal formunu -Allah korusun- temelden sarsacak birtakım meselelere, hazır fırsat elime geçmişken bir iki de oraya sallayayım içgüdüleriyle hareket etmenin ben ne seçilmişlik hukununa ne bu ülke vatandaşlığına... Hele hele bir el sıkma kadar doğal bir şeyi dahi... Efendim, giriyorsunuz, 4 kişi var, masada oturmuşsunuz... Yapmadığımız şeylerden dolayı ayrımcılığa tabi tutulduklarını iddia edenler buna bile tahammül edemiyorlarsa o zaman kendileri zaten karar vermişler, bundan sonra ne sıkılacak el olur ne bakılacak yüz olur ama biz insani bir sorumluluk olarak hareket ettik, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı duygusuyla hareket ettik, bu yüce Meclisin çatısı altında bir birey olarak hareket ettik.

Ben sesimi de gerçekten biraz yükselttim, özellikle heyetten özür diliyorum.

Sayın Bakan Yardımcım, ben ikisine de katıldım. Birinde, Güney Kafkasya oturumunda görev almıştım. Bizim bütün partimize davetiye gelmedi; sanıyorum, sizler konu uzmanlarını belki dikkate alarak bireysel davetlerde bulundunuz. İkincide de ben, yine, Afganistan meselesinde mesela, birçok arkadaşımız olmasına rağmen gittiğimi hatırlıyorum. Ben de sanıyorum ki böyle selektif bir tercih söz konusuydu ama bunu böyle sanki bir ayrımcılık gibi, efendim, bunu “Bazıları çağırıyor, biz niye çağırılmıyoruz?” şekline dönüştürmek, sorgulamak en ucuz ifadeyle, en basit ifadeyle gerçekten popülizmden öteye gitmez. Keşke bu aidiyet yurtdışı seyahatlerimizde elçilik davetlerine katılım sağlayarak da yapılsa; bu aidiyeti bir görelim ya. “Bu Parlamentonun mensubuyum.” deyip sadece imkânlar ,sadece fırsatlar söz konusu olduğunda değil, aynı zamanda olmamız gereken yerde de mevcudiyetimizi sağlayarak gösterebilsek çok mutlu oluruz diye düşünüyorum.

Ben, gerçekten, bu kanunun hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Derya Hanım, buyurun.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkanım...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu şekilde sakinleştirdiniz değil mi?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Şu anda ben size söz vermedim Hişyar Bey.

Derya Hanım, buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ben size soru soruyorum: Böyle sakinleştirdiniz değil mi?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben Derya Hanım’a söz verdim Hişyar Bey.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ben de söz istiyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Biliyorum söz istediğinizi, görüyorum burada, sıranız gelince size de söz vereceğim ama sıranız gelince.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Tabii ki.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun Derya Hanım.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkanım, çok kıymetli arkadaşlar; Bakan Yardımcımızı da tebrik etmek istedim, biraz önceki konuşmamda hayırlı olsun diyememiştim, hayırlı olsun demek isterim.

Tabii, Antalya Diploması Forumu’nda birinciye katıldım, ikinci de Covid olduğumu öğrendim bir gün önce, katılamadım ondan dolayı ama Sayın Cumhurbaşkanımızla başlayan, konuşmasıyla başlayan... Ülkemizi anlatan bir konuşması oluyor, uluslararası anlamdaki bakış açısı. Daha sonra, farklı konuşmacılar geliyor ve onlar farklı ülkelerden kendi konu başlıklarıyla, orada belirlenen konu başlıklarıyla ülkelerindeki durumları anlatan farklı diyaloglar içerisine giriyor; farklı parlamentoların parlamenter asamblelerinin başkanları orada oluyor. Onlar yine, kendi içlerinde konularıyla, bölgeleriyle alakalı çok farklı diyaloglar içerisine giriyorlar ve ben şunu gözlemledim: Herkesin kendi alanında bir zemin oluşturabildiği, görüşmelerini başlatabildiği, bir altyapı oluşturabildiği, bir diyalog içerisine girebildiği, kendi ülkemizi güzel bir şekilde tanıtabileceğimiz bir ortam oluyor. Sonuçta farklı ülkelerin de toplantılarına, diplomasi forumlarına, parlamenter asamblelerine sürekli katılıyoruz. Burada Dışişleri Komisyonu olarak hepimizin farklı görevleri var, farklı toplantılara katılıyoruz. Her toplantıda, her görüşmede hem ülkemizi anlatıyoruz hem de ülkemizle ilgili ilişkileri bir adım daha

öteye nasıl götürebiliriz, onunla ilgili nasıl bir çözüm getirebiliriz; ticari olsun, ekonomik olsun, askeri olsun, spor alanında olsun çok farklı konuları o ortamlarda ancak istişareyle görüşerek diyalog hâlinde bunları ortaya getiriyoruz. Daha sonraki toplantılarda, kendi asamblesinde, toplantılarımızda bunu bir adım daha öteye götürebiliyoruz. Bu anlamda çok önemli bir temel oluşturuyor benim gözlemim ve çok büyük başarılar elde edildi. Yani biraz önce sanki “Bu sadece bir görüşmeden ibaret.” gibi bir yorum geldi; bu hiçbir zaman bir görüşmeden ibaret olmuyor, o görüşmeler bir şeylerin temelini oluşturuyor; uluslararası anlamdaki istişarelerin, atılacak adımların bir temelini oluşturuyor. Özellikle Ukrayna-Rusya savaşıyla tahlil koridorunda ilk temellerin atıldığı toplantı Antalya Diploması Forumu oldu, oradaki ilişkilerle bugün buraya... Ve çok büyük bir konu, bu konu; sadece Türkiye’yi ilgilendiren bir konu değil. Sayın Cumhurbaşkanımızın, Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu’nun, Savunma Bakanımızın görüşmelerle, adım adım bu konuyu oradan başlayarak alıp yukarıya taşıdıkları çok önemli bir forum oldu Diploması Forumu ve bu anlamda gerçekten ben Sayın Bakanımıza da çok teşekkür etmek istiyorum. Sonrasında da bugün bir vakfın kurulması ve burada bulunan kişilerin siyasetçilerin, resmi yetkililerin, kanaat önderlerinin, düşünürlerin, uzmanların... Tabii ki hep hayat bir süreç içerisinde geçiyor, 1’inciye göre 2’ncide daha iyiydik, 3’üncünün daha iyi olması için ne yapabiliriz? Bir vakıf kurulup bu kişilerin ve tabii, kendi işlerinde en iyilerinin tespit edilerek bizi daha yukarıya, ilişkilerimizi daha yukarıya ne taşıyabilir tespitleriyle bunlar oluşturulacak.

Ben, bu konunun önemli olduğunu, bizim ülkemizin uluslararası anlamda, dış siyaset anlamında... Çünkü Cumhurbaşkanımız Covid sürecinden beri çok büyük anlamda görüşmeler içerisinde oldu, bugün de yine aynı süreci devam ediyor. Her gün ya telefon görüşmesi ya bire bir görüşme ya ziyaret. Konu çok önemli şu anda ve bu anlamda, bir temel oluşturması anlamında önemli görüyorum.

Ben, yine, sizleri de bu çalışmadan dolayı tebrik ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Niyazi Bey, buyurun.

NİYAZİ GÜNEŞ (Karabük) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de Bakan Yardımcımıza ve heyetine teşekkür ediyorum sunumlarından dolayı.

Evet, biraz tansiyonu yükselttik ama tabii, işin de sonuna geldik. Tuğba Hanım’a da teşekkür ediyorum, hazırladığı kanun teklifini ben de okudum ve imza attım.

Bu vakfın kuruluşuyla ilgili yani “Biraz erkendi, henüz daha lüzumlu değildi.” gibi bazı iddialar burada ifade edildi. Bir defa, değerli arkadaşlarım, idari işlerin, mali işlerin sağlam bir temele oturması gerekiyor, bunun için de en önemli tercih vakıf tercihidir. Burada vakfın organları konusunda, tabii, tartışmalar ileri sürüldü. Mütevelli heyeti var, yönetim kurulu var, denetim kurulu var. Bunlar kimlerden oluşacak? Yani bunlarla ilgili, genelde Dışişleri camiasından, YÖK’ten bu konuyla ilgili insanların oluşturduğu bir vakıf olacak, bunu anlıyoruz. O bakımdan “Cumhurbaşkanının vakfı” algısı doğru bir tanım değildir. Yani millî egemenliğin doğrudan kullanılmasına niye karşı çıkıyoruz? Vesayet mi olsun? Kanımıza bunlar mı işliyor ya? Seçilmişlerin tercih ettiği isimler üzerinde neyi tartışıyoruz ya? Yarın seçime gideceğiz, yani millî egemenliğin doğrudan kullanılması, yetkilendirilmesi konularında tereddüt ettiğimiz şeyler nelerdir?

Şimdi tabii “Bu vakıf lüzumlu muydu, erken miydi?” yani bu konular... Sayın Çeviköz’ün “Henüz daha oturmamış.” efendim, “İki yıl geride kalmış...” Bir defa şunu görmek lazım ki Antalya Diploması Forumu... Yani gittiğimiz yerlerde karşılaşıyoruz, dış ülkelere gelen insanlar böyle bir foruma, diploması forumuna katılmalarından duydukları memnuniyeti ifade ediyorlar; 50’ye yakın

devlet ve hükümet başkanı bugün katılmış, 120'nin üzerinde bakan katılmış, hariciyeyle ilgili birçok temsilci gelmişler. Şimdi bunu sağlam bir temele oturtmak gerekiyordu, bu vakfın da böyle bir ihtiyacı gidereceğine inanıyorum.

Ben de bu vakfın tüzüğünü okudum, tasarımı okudum ve imzamı da attım. Bir mütevellî heyeti var, bir yönetim kurulu var, bir denetim kurulu var, yani şahıslar hani bu tartışılabilir ama nihayet bizim insanımızdan oluşacak bir vakıftır.

Hayırlı olmasını temenni ediyorum bu vakfın ve ilgili arkadaşlara tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Hişyar Bey buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bir tartışma daha açmayacağım, sadece şöyle söyleyeyim: Ben üzerine düşünüyüm söylenenlerin direkt veya dolaylı. Benim ricam da, buradaki bütün arkadaşlar da benim söylediklerim üzerinde biraz düşünsünler, sadece o kadar söyleyebilirim, düşünelim, hakikat er geç açığa çıkar, sadece öyle söyleyeyim.

Sayın Dışişleri Bakan Yardımcımıza şimdiden hayırlı olsun bu vakıf çalışması. Bizim bu konuya dair bir şerhimiz yok ama tabii ki çalışmalarını biz takip edeceğiz; doğrusu katılmak da isteriz, gelecek sene eğer olursa, davetiye gönderirseniz biz de gelmek isteriz, katılmak, fikirlerimizi paylaşmak isteriz. Şimdiden hayırlı olsun diyorum.

Geldiğiniz ilk Komisyonumuz biraz gerilimli oldu benim de katkımla. Ben sizden, heyetinizden özür dilerim gerçekten. Biz hep böyle değiliz, genelde daha diplomatik gidiyoruz, bazen oluyor, ben o konuda heyetinizin gerçekten affına sığınıyorum. Şimdiden de tebrik ediyorum. Başka bir toplantıya geçmem lazım, ayrılacağım.

Herkese iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, Asuman Hanım buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım ben de çok uzatmak istemem.

Sadece, vakıf olmasının, hani, bahsettiğimiz amacına ulaşması anlamında çok daha etkili, çok daha doğru bir yöntem olduğunu düşünüyorum. Örneğin, Asya Parlamenter Asamblesi'nde (APA) biz de -yine CHP'li bir üyemiz olduğu için buradan söylüyorum, kendisi de belki aktarmıştır- görüşmelerimizde Asya'ya dair çok daha etkin forumlar, çalışmalar, çalıştaylar düzenlememiz gerektiği gibi bir görüşe varmıştık oradaki üye ülkelerle ve orada da bunu ancak bir vakıf vesilesiyle yapabileceğimizi, başka türlü, hükümetlerin içinde bulunduğu bir organla, mesela, İran bizim hem sekreteramız hem yine genel sekreterimiz İran'dan, bu şekilde olmasındansa bir vakıf bünyesinde, Asya'ya dair, işte yapılacak işler; mesela, "Avrupa Parlamentosu gibi ya da Avrupa Konseyi gibi bir dönüşüme nasıl gider?" diye çok önemli çalışmaların yapılması gerektiği görüşü hâkimdi, bunun da ancak bir vakıf bünyesiyle olması gerektiği hemfikir olduğumuz bir konuydu, bu anlamda çok yetkin isimlerden görüşler aldık. Ben o anlamda bu Antalya Diploması Forumu'nun çok önemli işlere hizmet ettiğini... Özellikle APA'dan da bizim Genel Sekreterimiz her seferinde davet ediliyor, kendisi de çok memnuniyetini dile getiriyor. Emegi geçenlerden gerçekten Allah razı olsun, ben teşekkür ediyorum. Kıymetli arkadaşımız, Antalya Milletvekilimiz Tuğba Hanım'a da emeğinden dolayı teşekkür etmek istiyorum.

Didaktik olma konusunda konuşmadan edemedim Başkanım. İnsanlar olumsuz konuştuğunda yani muhalefetteki arkadaşlarımız olumsuz konuştuklarında didaktik olmuyorlar da biz bu güçlü hükümetin başardığı işlerde, enerjideki yaptığı işler olsun, Aile Bakanlığımızın yaptığı işler olsun,

Dışışleri Bakanlığımızın yaptığı işlerde konuştuğumuzda niye didaktik olarak yargılanıyoruz, üzücü bir şey. Biz doğru şeyleri söylüyoruz, farklı bir şey söylemiyoruz ki yapılanları söylüyoruz. Bizi öyle algılamanız gerekmiyor yani niye olumsuzlukları konuşurken defalarca, Mecliste artık böyle dinlemek istemediğimiz zamanlar, komisyonda da oluyor zaman zaman, onlar didaktik olarak yargılanmıyor ya da didaktik olarak eleştirilmiyor da biz olanı söylediğimizde didaktik olarak görülüyor, çok acı.

Başka bir konu da -aslında çok söylemek istemedim ama- IPU olsun, Avrupa Konseyinin olsun çok toplantılarına katılmadım. O toplantılarda bir şey dikkatimizi çekiyor, çok acı; CHP'den arkadaşlarımız olsun, İYİ Partiden arkadaşlarımız olsun gerçekten çok güzel duruşlar sergileyenler var ama bakın, Avrupa Konseyinde bizim Serap Yaşar Vekilimizin kayıp mülteci çocuklarla ilgili çok önemli bir raporu oldu. Bu rapora aramızda kimler destek vermedi, bizim kendi vekillerimiz içinde, insanlar düşünsün bunu ve baksın. Ne kadar acı değil mi, kayıp mülteci çocuklarla nasıl bir alıp veremediğimiz olabilir ya? Kayıp mülteci çocukların araştırılmasıyla ilgili bu kadar kıymetli, çok takdir edilen bir raporun bir Türk milletvekili tarafından, Türkiye tarafından sunulmasına -emeklerine sağlık, Serap Vekilim çok güzel bir iş çıkardı- lütfen, gruplarınıza sorun, kimler destek olmamış. Bu çok acı bir gerçektir ve somut bir gerçektir, biz bunun örneklerini görüyoruz. Milletimizin bize verdiği imkânları lütfen, milletimiz için kullanalım. Milletimizin başını dik tutacak, mazlumları savunduğumuz yerlerde lütfen destek olalım. Bakın, orada kayıp mülteci çocuklar, ben bunu APA'da da dile getirdim, Asya'nın çocukları Avrupa'da kayboluyor ve nereye gittikleri belli değil. Ya, sayılar, rakamlar aklımda değil, Avrupa'nın göbeğinde organ mafyalarında, başka başka insan ticaretlerinde kayboluyor. Bunları savunan bir vekile yani ben hiçbir partimizin buna nasıl karşı çıktığını anlayamıyorum hakikaten.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Berat Bey, buyurun.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim. Tabii, muhatap olan arkadaş ayrıldı ama yine de ben içimde kalmadan ifade etmek istiyorum bir konuyu. Biz burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde seçilmiş milletvekilleri olarak, milletimiz adına elbette ki resmî makamlarımızın verdiği bilgiler doğrultusunda, YPG-PKK'nın sorumlu olduğu tespit edilmiş bir kanlı, vahşi, alçakça terör saldırısını kınama konusunda arkadaşımız tarafından, bir milletvekili arkadaşımız tarafından eleştiriye tabi tutulmamız hiçbir surette kabul edilebilir bir davranış değildir yani ben bunu şiddetle protesto ediyorum, kayıtlara geçirmek istiyorum. Resmî makamlarımızın çok titizlikle yaptığı araştırmalar ve basınla paylaşılan soruşturma neticesinde, ifadelerle ortaya çıkan çok net bilgiler doğrultusunda ve İçişleri Bakanlığımızın seviyesinde ve Cumhurbaşkanlığımızın seviyesinde ifade edilen, sorumlu terör örgütüyle ilgili bütün deliller ortaya saçılmışken bizim bu kanlı, vahşi saldırıyı, terör eylemini kınamamızı diline dolayan bu arkadaşımızı şiddetle kınıyorum tekrar. Ben de insani olarak kendisiyle münasebetimi devam ettiriyordum ama bundan sonra kendisiyle ilgili soru işaretleri de kafamda iyice artmış durumda, farklı bir boyutta bunu ele almamız gerektiğini düşünmeye başladım.

Diğer bir Büyükelçimizin ifade ettiği, Dışışleri Bakanlarının Antalya Diploması Forumu'nda Lavrov ve Kuleba'nın toplantılarının bir anlamda değersizleştirmeye çalışılması beni çok şaşırttı. Bu toplantı Türkiye'nin Rusya ve Ukrayna arasındaki diplomatik ilişkilerde veya diplomatik süreçteki dengiyi oluşturmadaki temeli attı en zor zamanda. O dönemde Ukrayna'nın Dışışleri Bakanının beklentisini biliyoruz. İşte, Mariupol'da sıkışmış insanlara koridor açılması, bunların kurtarılması noktasındaki talepleri, Bakanlığımızın bu konuda ara buluculuğa başlaması, arkasından heyetlerin İstanbul'da tekrar bir araya gelmesi ve bu sürecin onun üzerinden devam ettirilmesi ve netice elde

edilmesi, bu insanların buralardan çıkarılması, sonrasında esir değişiminin yine bizim gayretlerimizde sağlanmasının, hepsinin temelleri bu görüşmeyle atılmıştır. Yani bunu “Lavrov’un şovu” falan gibi değersizleştirmek çok yanlış olur.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kabul ediyor ama...

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Kabul ediyorum ama bu boyutunu vurgulamamız lazım yani oradaki...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kayıtlardan okur, cevap veririz daha sonra, onların aralarında öyle oluyor.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – ...bir dışişleri bakanının kendisine göre, oradaki siyasetini uygulaması elbette ki mümkündür, görüşlerini basınla paylaşması veya biz, nasıl davrandığını belirleyemeyiz ama burada, bu Forum zemininde teşkil edilen temel üzerinden bugün, Türkiye çok önemli, bir denge yakalamıştır. Tahıl anlaşmasının, esir anlaşmasının önemini, ben, Amerika’da olsun; senatörlerle, Temsilciler Meclisi üyeleriyle bile görüşmelerimizde veya NATO üyesi müttefiklerin parlamenterlerinin ifadelerinde görüyorum; çok değerli ve kıymetli bulunuyor bunlar yani bu arabuluculuk çalışmaları ve neticeye varan bu diplomatik çabalar değer görüyor, kıymet görüyor ve takdir görüyor.

Bu açıdan, Diplomasi Forumu’muzu da bu nokta üzerinden eleştirmenin de doğru olmadığını ifade etmek için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Son üyemiz, Aydın Bey, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, sizin vasitanızla, Komisyonumuza, biraz önce söylediklerimle ilgili olarak ilave hususlar eklemek istiyorum kısaca.

Demek ki kendimi iyi izah edememişim. Ben, AK PARTİ’nin mensuplarının, iktidarın icraatını övmesine bir şey demiyorum, nasıl bu konuda herhangi bir eleştiri getirebilirim. Benim üzerinde durduğum husus, âdeta sistematik olarak artık, AK PARTİ’li arkadaşlarımızın muhalefete nasıl konuşması gerektiğini vurgulamaya çalışan konuşmalarıdır yani bu ısrarlarıdır. O kavramı kullanmak istemiyorum, bunu yanlış, hatta çirkin kabul ediyorum. Şimdi, âdeta bir takdir edilme açlığı var: “Takdir edin.” Biz, takdir ediyoruz yani benim Komisyondaki birçok müdahalemden de Genel Kuruldaki konuşmalarında da kamuoyuna verdiğimiz beyanatlarda da olumlu gördüğümüz gelişmeleri ifade ediyoruz, bundan niye çekinelim? Yanlışları da genel anlamdaki yanlışları da topyekûn yanlışları da eleştiriyoruz. Bu, gayet normal. Şimdi, biz sürekli olarak, hakikaten, biraz önce söylediğim gibi, Bütçe Komisyonunda da Genel Kurulda da burada da bunu görüyoruz, sürekli olarak tedip edilmeye çalışılmamız bana çok anlamsız ve uygunsuz geliyor. Bunun altını çizmek istiyorum ve arkadaşlarımızdan bu hususta daha dikkatli olmalarını rica ediyorum. Parlamenter çalışmalarımızın suhuleti açısından, verimliliği bakımından bunu gerekli görüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Komisyon üyesi olmayan 2 arkadaşımız söz istedi.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Komisyon üyelerine vekâleten buradayız Sayın Başkan.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Vekâletin vekâleti olmaz.

Sizden tek ricam, süre uzadı, çok şey oldu.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Beş dakika yeterli.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Yani mümkün olduğu kadar en kısa şekilde yaparsak sevinirim.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ben mi başlayayım, Türedi Bey mi başlasın?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Normalde sıraya göre önce sizin, sonra Türedi Bey’indi ama siz nasıl isterseniz.

Buyurun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Akif Başkanım.

İlk önce, Sayın Bakan Yardımcısına ve de değerli bürokratlarımıza teşekkür ederiz.

Ben, tabii ki ilk önce başsağlığıyla başlayacağım ve de acımızı paylaştığımızı... İstiklal Caddesi’ndeki patlamadan dolayı ölen vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar ve de yakınlarına sabırlar diliyorum. Bunun yanında, hem ülkemizdeki hem dünyadaki tüm terör örgütlerini, adı ne olursa olsun tüm terör örgütlerini lanetlediğimizin de özellikle altını çizmek istiyorum buradan.

Şimdi, bu mesajımı geçtikten sonra, ben samimi bir konuşma yapmak istiyorum Akif Başkanım, Değerli Bakan Yardımcımız; özellikle Sayın Komisyon Başkanına seslenmek istiyorum ve de Cumhuriyet’teki değerli milletvekili arkadaşlarıma.

Değerli arkadaşlar, biz bir şeyleri eleştirirken boşuna eleştirmiyoruz bakın. Biraz önce İPA’yla alakalı buraya bir madde geldi, yüzde yüz destekçisiyiz çünkü vatandaşımızın, milletimizin, yatırım yapmak isteyen vatandaşımızın lehine olan her şeyin yüzde yüz destekçisiyiz ve hep birlikte onaylanacağız birazdan, bunda bir şüphe yok ancak eleştirdiğimiz zaman da dikkate alınmamızı özellikle rica ediyoruz. Peki, biz ne diyoruz? “Tek adam rejimi” diyoruz. Neden “tek adam rejimi” diyoruz? “Neden bütün her şeyi tek kişinin inisiyatifine bırakıyorsunuz?” diyoruz ve söyledığımız şey de bu gelen 4’üncü maddede aşikâr bir şekilde yazıyor.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bakın, neden bu heyeti sadece Cumhurbaşkanının yetkisine bırakıyorsunuz? Neden adaletli bir şekilde, Türkiye Cumhuriyeti’nin parlamenterlerinin, 600 milletvekilinin oluşturduğu, grubu olan 5 partinin olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisinde sandalye sayılarına göre bu vakfın üyelerine eşit bir şekilde üyelik vermiyorsunuz? Hadi getirin, bunu hep birlikte onaylayalım ama burada hiçbirinizin sesi çıkmayacak. Neden? Çünkü saraydaki beyefendiden hepinizin çekindiğinden. Ben samimi bir şekilde bunu söylüyorum, eleştiride bulunuyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Samimi de olsak lütfen üsluba...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bakın, ben kötü bir şey söylemiyorum Akif Başkanım, eleştirdiğim...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Siz yorum yapmayın, siz bizim yerimize yorum yapmayın.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Adnan Bey çok güzel söyledi, bizim ne söyleyeceğimize niye siz...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ama ben doğruları söylüyorum yani sonuçta.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Bakın, onlar da bize ne söyleyeceğimizi söylüyor Adnan Bey, gördünüz mü?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, sakince...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Asuman Hanım, bakın...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Aynı şey.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yok, alakası yok.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Aynı şey, aynı şey.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Biz “tek adam” dediğimizde bize kızmayın. İşte, bakın, burada 4’üncü madde “tek adam” olduğunu bire bir söylüyor yani.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Siz söylüyorsunuz, siz söylediğinizde cevap vermek zorunda kalıyoruz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yani sonuçta Meclise bunu getirirsek...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, lütfen, rica ediyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yani sonuçta bu şekilde bir hassasiyet...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Özkan Bey, sözünüzü balla kesebilir miyim?

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Estağfurullah.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hatırlatmam şundan dolayıdır Özkan Bey: Bizim Komisyonumuzda konuşmalarımızda kullandığımız çok dikkatli bir üslup var.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Hiçbirinizi zan altında bırakacak veya şahsınıza...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ama müsaadenizle ben bir bitireyim sözümü.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Komisyon üyesi olmadan Komisyonunda bunlara girmeniz de doğru değil.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Kötü bir kelime kullanmadım Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sözümü bitireyim müsaade ederseniz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim ama gerçekten yanlış bir kelime kullanmadım.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Şu anda bunlara girilecek yer değil, başka yerde girebilirsiniz ama burada, Dışişleri Komisyonunda...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Kamera önünde şov yapıyor.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Samimiyete dayanarak söylüyor.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Samimiyetten bunları söylüyorum.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Yok, samimiyetle hiç alakası yok.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim.

Yine de sözlerimi dikkate alırsanız teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, lütfen...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Şimdi, sonuç itibarıyla...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bir de bizim normalde çekim usulümüz yok, haberiniz olsun ama karışmayacağım.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Evet yani Komisyon dışından...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim.

Şimdi, değerli Komisyon üyeleri...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Şov yapıyor.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Alakası yok, dediğinize de katılmıyorum, lütfen...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Ama yani kameralara karşı...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yok, katılmıyorum, öyle bir şey yok. Öyle bir şeye ihtiyacımız yok bizim kesinlikle.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – İhtiyacınız var mı, yok mu...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, saat 17.38 oldu, lütfen artık konumuza odaklanalım.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ceyda Hanım, rica ediyorum, öyle bir şeye ihtiyacım yok. Burada çekim de yok, herhangi bir şey de yok, rahat olun.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Olur mu, şimdi çekimi durdurdular.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yok, bilgisi yok. Özkan Bey görmüyor şu an.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Hani, kim çekiyor? Çekiyorsa da silsin, öyle bir şeye ihtiyacım yok.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Sibel Hanım gördü, Sibel Hanım gördü.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ceyda Hanım, çekiyorsa da silsin yani.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Özkan Bey...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şöyle düzeltiyim: Bir arkadaşımız çekiyordu ama Özkan Bey onun farkında bile değildi, görmedi.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Varsa da silinsin. Arkadaşlar, kim çekiyorsa silsin.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Özkan Bey...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Ya, bir de Komisyonun kuralları var, bir üslubu var.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ceyda Hanım...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ceyda Hanım, bakın, silmesi için talimat verdim eğer çeken birisi varsa da.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Özkan Bey, lütfen artık konuyla ilgili...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sonuç itibarıyla, eğer böyle bir vakıf kurulacaksa, vakfın da ihtiyacı olduğu kanaatindeyseniz, gelin, bu vakfın üyelerini Parlamentoda grubu olan 5 partimize mevcutlarındaki sandalye sayılarına göre eşit bir şekilde paylaştıralım; böylelikle, bunun doğru olduğunu bir şekilde paylaşalım.

Diğer bir taraftan, Sayın Başkanım, madem bu vakıf... Adı üzerinde, vakıf; vakıf bir destek, bir yardım, buna benzer bir kuruluştur. Mütevelli heyeti ve de vakfın üyeleri, yöneticileri -burada Bakana sormak istiyorum- herhangi bir ücret alacaklar mı, alacaklarsa belirlendi mi veya belirlendiyse ne kadar; bununla alakalı bir soru sormak istiyorum?

Diğer bir taraftan, ben bu vakfı -içimden geçenleri net bir şekilde sizlerle paylaşıyorum, herhangi bir çekim filan da yok, direkt size hitap ediyorum- Sayın Cumhurbaşkanının yeni bir istihdam kaynağı olarak kullanmak istediğini özellikle sizlerle paylaşıyorum.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Buna ihtiyacımız yok, 10 kişi istihdam...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ben ihtiyacı olduğu kanaatindeyim; maalesef, bunun bu şekilde olduğunu görebiliyorum yani.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Siz de keşke istihdam alanları oluştursaydınız.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, rica ediyorum...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Asuman Hanım ve de değerli üyeler, açık ve net söyleyeyim: Allah'ın izniyle önümüzdeki yıl seçimlerden biz geldiğimizde, göreceksiniz, bu vakfın -kurulmuş olursa- mütevellî heyetinin ve de üyelerinin Parlamentodan seçilmesiyle alakalı -inanıyorum ki Aydın Bey de aynı kanaattedir- gerekeni hep birlikte yapacağımızı sizlere belirtmek istiyorum.

Ben, Sayın Başkana verdiği sözden dolayı teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Samimi duygularımı da açıkladım, umarım kimseyi de incitmemişimdir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Türabi Bey, şöyle toparlayıcı, bir iki dakikada bitirici bir işlem yapalım, hepimiz huzura erelim. Buyurun.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Bir yarım saat vaktimiz var değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Yok, o kadar yok, o kadar yok.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Tekrar teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Dışişleri Komisyonunda değerlendiriyoruz bir yasa teklifini. Burada, bu yasa teklifinde hâliyle ne konuşuluyor? Diploması Forumu Vakfı; uluslararası ayağı da olabilecek bir vakfı konuşuyoruz.

Değerli arkadaşlar, bizim bunun yasalaşmasına vesairesine bir şeyimiz yok; bizim itirazımız, bizim eleştirimiz buradaki yönetim kurulu, mütevellî heyeti dâhil yönetim kurulunun tek bir kişi tarafından seçilmesinedir. Tek bir kişi tarafından seçilmesi neyi doğuruyor? Tek bir düşüncüyü, tek bir anlayışı burada hâkim kılmak demektir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Parlamentonun üyeleri, burada, Komisyonunda her partinin, Mecliste grubu olan her partinin üyeleri var mı? Var, değil mi? Hepimiz aldığımız oya göre dağılım içindeyiz burada, her partiden. Peki, burada bu şekil devam ettirilse ne mahzuru olur bunun?

NİYAZİ GÜNEŞ (Karabük) – Kavga çıkar.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Arkadaşlar, “Kavga çıkar.” diyor arkadaşımız. Bütün anlaşmalar kavgalar sonucunda oluşmuştur, kavga olmadan anlaşma olmaz, kavga olmadan bir başka grubu ezmek olur; bunu mu istiyorsunuz? Önce onda bir anlaşalım. Onu istiyorsanız o zaman niye biz buna “demokrasi” diyoruz?

ÖZKAN YALIM (Uşak) – “Kavga” deme, tartışma bu. Kavga değil, tartışma.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – “Tartışma” diyelim. Kavgalardan çıkar arkadaşlar yani.

Şimdi, bu Avrupa Birliği nereden doğdu? 2 dünya savaşı da dünyadaki enerji paylaşımında anlaşılabilmesinden kaynaklandı. Sonunda bir araya geldiler mi? Demir ve kömür anlaşmasıyla başladı iş -ticari bir anlaşma olarak- ama daha sonra hangi boyutlara geldi bakın. Konuşulmadan olmaz arkadaşlar; o kavga eden insanlar bir araya gelerek, konuşarak, tartışarak Avrupa Birliğini bugünkü hâle getirdiler; yapmayın, gözünüzü seveyim.

Bizim istediğimiz yanlış bir şey mi? Ben şimdi size bir örnek vereyim mi bu konuda? Ben bu yasa teklifini Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanunu Teklifi'ni neye benzetiyorum biliyor musunuz? TÜRGEV'e benzetiyorum, TÜGVA'ya benzetiyorum. Ya, bir grup tarafından kurulmuş bir vakıftan farkı ne bunun; söyleyin bana, ne farkı var?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Lütfen konuları başka yöne çekmeyin ya.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Şimdi “hayır” demeyin arkadaşlar, “hayır” derken bile rahat değilsiniz. Oradaki hâkim fikir, hâkim düşünce neyse burada da aynı var.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Siz Türkiye’nin ne yaptığını biliyor musunuz ya!

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya, bırak Allah aşkına!

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Niye Meclisteki bütün partilerden almıyorsunuz buraya, niye almıyorsunuz?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Türkiye ne yapıyor? Kız çocuklarına bu kadar destek veren...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Bir de neye benzetiyorum biliyor musunuz?

Şimdi, arkadaşlar, iktidara geldiğinizde Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu vardı, belli gruplar tarafından oluşturuluyordu, her şeyin burada atama yetkisi vardı; kaldırdınız onu, Hâkimler Savcılar Kurulunu getirdiniz.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Parti meselesi değil.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Uluslararası baksanız bu konuşmaları hiç yapmazsınız.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Hâkimler Savcılar Kurulu üyelerinin tamamı Cumhurbaşkanı tarafından atanıyor. Ne farkı var bundan; söyleyin bana, ne farkı var? Yani her şeyi kendiniz kontrol edeceksiniz, her şey kendi elinizin altında olacak, her şeyi siz nasıl isterseniz öyle şekillendireceksiniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, böyle bir zihniyetle dünyada bir itibar kazanamazsınız. Yapmayın Allah’ınızı severseniz! Kazanamazsınız, olmaz böyle bir şey!

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Türkiye olarak kendimizle gurur duyuyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Şimdi, bir taraftan “Avrupa Birliği niye bizi dışlıyor?” falan diyoruz, öbür tarafta da hiç de onların düşüncesine yakışmayan tavırlar içinde bir durum sergiliyoruz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türedi Bey, sözlerimizi toparlayalım artık yavaş yavaş.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Yakışıyor mu bu Türkiye’ye? Yüz yıllık bir cumhuriyete yakışıyor mu?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya, olumlu bir cümle et, olumlu bir cümle et.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sizin istediğiniz bir cümleyle...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Olumlu bir şey söyle, olumlu bir şey söyle de bari yapılan onca işi şey yapma.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Şimdi, Sayın Canbey, sizin istediğiniz düşüncüyü, sizin istediğiniz kelimeyi kuramam ben burada.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Onca yapılan güzel iş var, onca yapılan güzel iş var, bir de olumlu bir cümle kur be!

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sizin alkışçınız değiliz biz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Alkış istemiyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Evet, alkış istiyorsunuz siz, siz kendi alkışınızı yapıyorsunuz zaten. Anlatırdım mi? Hiç gerek yok, hiç gerek yok.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Farklı konulara çarpıtmayın lütfen.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Hiç mi güzel bir iş yok, hiç mi güzel bir iş yok?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ya, ben burada konuşacağım.

Değerli arkadaşlar, ben bir parlamenterim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, herkes bir lütfen...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Faydalı olan şeyleri negatife çekmeyin lütfen ya!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar... Türedi Bey... Derya Hanım...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Parlamento “parler” sözcüğünden türemedir, “parler” sözcüğünün Türkçesi de konuşmaktır.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bir saniye, bir saniye...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Biz buraya konuşmak için geliyoruz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türedi Bey, bir saniye, bir saniye...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ama size methiyeler, size mersiyeler düzmek için değil; bunu da anlayın lütfen.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türedi Bey...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sizden öyle bir şey bekleyen yok ya!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Mustafa Bey, rica ediyorum...

Bakın, arkadaşlar...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ama bunca yapılan güzel işi bu kadar da karalamak olmaz ya!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Mustafa Bey...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – O sizin işiniz, onu siz yapacaksınız.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Doğrulara doğru, yanlışlara da yanlış diyeceğiz tabii ki.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Yanlışları biz söyleyeceğiz. Bizim görevimiz yanlışlara...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Doğruya bir kere “Doğru.” desin, bir tane doğru cümle kursun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, söz hakkını ben mi veriyorum herkes kendi kendine göre mi alıyor?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Yani lütfen konuyu çarpıtmadan...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – İPA’ya doğru diye söyledim biraz önce.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, söz hakkını ben mi veriyorum yoksa herkes kendi kendine konuşuyor mu?

Derya Hanım, rica ediyorum...

Türedi Bey, tamam artık.

Bitti mi?

Artık lütfen toparlayalım.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Şimdi benim düşüncelerim bundan ibaret Sayın Başkanım yani hayırlısı olsun diyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tamam.

Teşekkür ediyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Bakan Yardımcım, aynı zamanda size de hayırlı olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, teşekkür ediyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Yani ilk defa böyle bir şeyle karşılaştınız ama Parlamentonun da nasıl bir yer olduğunu görmeniz lazım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Parlamentonun nasıl bir yer olduğunu bütün Türkiye, bütün dünya biliyor; gayet de güzel bir yer.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Tartışma olacak, tartışmaya tahammül de olacak.

(Gürültüler)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, rica ediyorum...

İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, Antalya Diploması Forumu'nun son yıllarda, kurulduğu günden bu yana, faaliyet gösterdiği süreçten bu yana etkinliği, tanınırlığı giderek artıyor. Bu da Türkiye'nin diploması alanındaki faaliyetlerine hem zemin kazandırıyor hem de bilhassa son Diploması Forumu'nda görüldüğü üzere, bize göre, hakikaten Türkiye'nin küresel barış ve istikrarın tesisi noktasında bir merkez hâline gelmesinde de aracılık eden bir kuruluş.

Tabii, bazı güzel tartışmalar burada oldu. Yani bu, Dışişleri Bakanlığı yürütülürken vakıfla alakalı bir hassasiyet olur muydu olmaz mıydı ben bunlara saygı duyuyorum ama Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından böylesi bir vakfın da üyelerinin atanacak olmasının bir mahzuru olmadığı kanaatini taşıyorum. Niye? Değerli arkadaşlar çünkü burası bir kurul değil, kurul olmuş olsa, kurulla alakalı seçimler yani bir denetleme mekanizmasının yapacağı bir kurul olsa Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu anlamdaki diğer emsal kurullarda olduğu gibi üye seçimi hususundaki faaliyetlerine destek vermesi yahut buna aracılık etmesi, önyak beklenebilir ama bu bir vakıf.

İkinci husus, vakıfta tespit edilen isimlerin acaba alanında yani sorumluluk alacak isimlerin dış işleri sahasında etkinlik ve yetkinlikleriyle alakalı hususlar gözetilmiş mi diye baktığımızda, kanunu hazırlayan arkadaşlarımızın da bize göre bu etkinliği gözettiğini görüyoruz; bu da önemli bir şey. O yüzden, önümüzde bulunan kanun teklifinin bir vakıf olduğu gerçeğinden hareketle ve bu hassasiyetle olayı değerlendirmeye çalışırsak bence daha faydalı olur kanaatini taşıyorum.

Çok teşekkür ediyorum, tekrar sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum İsmail Bey.

Son sözü Berat Bey'e vereceğim, ondan sonra müsaadenizle kapatıyorum.

Buyurun Berat Bey.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Yani çok da fazla tekrara girmeden ben de benzer bir hususu vurgulamak istiyorum. Burada kanun teklifi hazırlanırken oluşan yapıda büyükelçilerimiz var. Şimdi, büyükelçilerimize baktığımız zaman, bunların pek çoğu iktidar partisinin siyasi görüşüne sahip arkadaşlarımız değil, biz onlarla çok güzel çalışıyoruz, daha sonra emekli oluyorlar, muhalefet partilerinden siyasete giriyorlar yani buna benzer profesörlerden, akademisyenlerden, burada bahsedilen Türkiye Odalar Borsalar Birliği Yönetim Kurulu, Genel İdare Kurulu üyelerinden, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu üyelerinden... Yani, bizim AK PARTİ'nin ve Cumhuriyet İttifakı'nın yaklaşımının başarısındaki en temel saiklerden bir tanesi; biz ehliyet ve liyakat noktasında kıdemiyle, tecrübesiyle kendini ispat etmiş değerli insanlarımızla çalışmayı bir düstur olarak benimsemişiz. Yirmi küsur yıldır iktidarda olan bir partiyiz, artık bürokrasi de bu anlayışı tanıyor, biliyor ve bu çalışma anlayışıyla Cumhurbaşkanımız ve ekibi, Kabinesi hareket ediyor, bu yüzden de başarılar geliyor. O açıdan burada bir siyasi çıkar beklentisi tarzındaki eleştirileri de doğru

görmüyorum çünkü biz burada ülkemizin birikiminden istifade etme yönünde bir çaba göstermişiz ve bunu buraya yansıtmışız. Bunların Cumhurbaşkanımız tarafından, onun belirlemiş olduğu bir Dışişleri Bakanının inisiyatifıyla, istişareleriyle seçilmesi, belirlenmesi de hükûmet etmenin gayet tabi bir tezahürüdür diye düşünüyorum ve Dışişleri Bakanımız bu üyelerin bir kısmını teklif ederken elbette ki farklı kişilere danışacaktır, farklı görüşler olacaktır. Cumhurbaşkanımız da aynı şekilde belirleyeceği üyeleri, Mütevelli Heyeti üyelerini elbette ki istişarelerle, farklı dinamiklerle belirleyecektir. Kurullarda, Cumhurbaşkanlığı bünyesinde oluşan kurullarda da farklı alt yapılardan, farklı görüşlerden, ideolojilerden, dünya görüşlerinden insanların oralarda yer bulduğunu gördük. Biz bunlarla tanışıyoruz, görüşüyoruz. O açıdan bu endişelerin de ben yerinde olmadığı kanaatindeyim. Bu vesileyle de bu çalışmayı yapan arkadaşımıza, milletvekili arkadaşımıza ve Dışişleri Bakanlığımıza özellikle çok teşekkür ediyorum. İnşallah, bu Forum’umuzun bundan sonraki süreçte bu kurumsallaşmayla beraber çok daha etkin ve güçlü bir şekilde faaliyetlerine devam edeceğine inanıyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Cevap hakkı var da kullanmayacağız.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Fikret Bey’in söz talebinden vazgeçtiği duyumu geldi, onun için ben son söz dedim.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yo, hayır. Ben de iyi temenniyle kapatacağım merak etmeyin, herhangi bir tartışmaya sebep olmasın.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ama lütfen, hiçbir tartışmaya mahal vermeden bir dakikada toparlayalım.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Evet, aynen.

Şimdi, değerli arkadaşlar, özel bir Komisyondayız yani Dışişleri Komisyonu sonuç itibarıyla, ülkemizin hak ve menfaatlerini tüm dünyada savunan bir Komisyon. Yani burada bir konsensüs hâlinde olmamız gerekirken bakın, devamlı çatışır noktadayız. Yani dış politika millidir ve en büyük eksiklik biraz önce Berat Bey de... Hani sataşmak olsun diye söylemiyorum, bir parti üzerinden bir dış politika tanımlanmasını yanlış buluyorum.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Kim söyledi bunu?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Türkiye’mizin, ülkemizin dış politikası vardır ve biz muhalefetiyle, iktidarıyla hep birlikte o politika üzerinde çalışırız. Ben en büyük eksiklik şunu görüyorum: Muhalefetin dış politikada dışlandığı görüyorum ve muhalefetin de dış politik konularda olayın içine dâhil edilmesi gerekir. Bakın, bu şeyde de...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bu sataşmadan olmadı.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yok değil, sataşma değil; hayır sataşma değil. Ya, burada vakfın mesela Mütevelli Heyeti’nin oluşturulmasında Aydın Bey’e katılıyorum, keşke, burası bir tecelligâh yani milletimiz sonuçta bizi seçmiş göndermiş...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kayıt konusunda biraz evvel ne demiştik arkadaşlar?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Keşke Meclisimiz bu Mütevelli Heyetini seçse, hep birlikte hareket etsek, dünyaya karşı tek bir vücut hâlinde çıksak daha doğru olur. Yani burada ben hayırlı olmasını temenni etmekten başka bir şey demiyorum ama keşke Berat Bey, söyledikleriniz uygulamada da olmuş olsa, evet, yani bir itirazımız olmayacak. Ama teorikle pratik birbirine uymuyor maalesef.

Teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Berat Bey söz talebi istedi, ben de mecburen vereceğim.

Buyurun.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Şimdi, ben tashih açısından bunu söylüyorum. Yani burada şahsileştirmek istemem ama ben 2007 yılında Başbakanımız Tayyip Bey’in dış politika alanında danışmanı olarak göreve başladım, kendisiyle yakın çalıştım. Çağatay Bey, o zaman Özel Kalem Müdür Yardımcısıydı. Bizler kendisiyle çok yakın mesai yaptık, sonrasında Dışişleri Bakanlığımızda çok yakın çalışmalarımız oldu, orada Diploması Akademisinde yedi ay kadar bulundum. Sonrasında NATO Parlamenter Asamblesinde, Karma Parlamento Komisyonunda, Dışişleri Komisyonunda aldığımız görevler vesilesiyle de pek çok şeyi tecrübe ettim. Yani şunu söylemek istiyorum: Biz bu konuya değer veriyoruz, önem veriyoruz ve uyguluyoruz. Benim üzerimde 2014 yılından beri yürüttüğüm Türk-Rus Toplumsal Forumu Eşbaşkanlığı görevim var ve hâlen de bu görevi devam ettiriyorum, önemli bir görev. Yani başında bizim Dışişleri Bakanlığımızın Genel Sekreteri olarak değerli bir büyükelçisi var, Ender Arat Bey var; ben onunla çalışıyorum, Volkan Bey zamanında kendisi atanmıştı, ben de aynı şekilde bunun tecrübesine binaen kendisiyle çalışmaya devam ediyorum, başarılı bir şekilde de ortaya hizmetler koyuyor ama ideolojik olarak ve siyasi olarak aynı görüşte olmadığımızı biliyorum, bu konuda da herhangi bir şeyimiz yok. Benim size bu örneği vermemin sebebi de bizzat yaşadığımız örneklerden size sunmak istiyorum, bunun daha pek çok örnekleri var. Yani öyle bir algı yaratılıyor ki sanki AK PARTİ, Cumhur İttifakı bu konularda duyarsız. Hayır, öyle değil, gerçek bu değil. Biz gerçekten de liyakatli olan, ülkesine milletine bağlı, vatansever tüm bürokratlarımızla, siyasetçilerimizle ortak çalışmayı kıvanç görüyoruz. Biz NATO Parlamenter Asamblesinde Siyasi Komitede Cumhuriyet Halk Partisinden bir arkadaşımızı, Metin Lütfi Baydar’ı oranın, NATO PA’nın Başkan Yardımcısı olmak için lobi yaptık, çalıştık ve başardık ve orada ülkemizi temsil etti güzel bir şekilde ve ülkemiz bundan fayda sağladı, hepimiz gurur duyduk. Ya, bunun ben daha çok örneğini verebilirim ama uzatmamak açısından bu şekilde tamamlamak istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Evet, değerli Bakan Yardımcım Ekrem Bey, açılışınız heyecanlı oldu. Her zaman bekliyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM – Teşekkürler Sayın Başkanım bu tecrübe için.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun Ekrem Bey.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM – Kısa kısa ben cevap vereyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Rica edeceğim.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YASİN EKREM SERİM – Antalya Diploması Forumu Vakfı Mütevelli Heyeti yapısı konusunda amaç ve ilkelerinin sürdürülebilirliği, yapısal bütünlüğünü tabii üyelerle pekiştiren bir karar organının oluşturulması suretiyle kurumsal hafıza da bu anlamda sağlanmış olacağını düşünüyoruz.

İkinci husus, Antalya Diploması Forumu Yönetim Kurulunun görev süresi beş yıl devamlılık bakımından faydalı olacağını düşündüğümüz bir husus. Genç bir vakıf sonuçta olacak bu, yapılanma hazırlığında. Bu tarz bir devamlılığa ihtiyaç duyulduğunu düşünüyoruz.

Diğer husus, vakıf ile Bakanlık arasında kuvvetli bir bağ olduğunu net olarak söyleyebiliriz. Faaliyetler bakımından Bakanlığımızın başlattığı bir girişim. İkincisi, mütevelli heyetinde Dışişleri mevcut, eski ve yeni, şu anki Dışişleri Bakanları, büyükelçilerimiz atanabilecek.

Üçüncüsü, denetleme kurulunda yine Bakanlığımız olacak.

Dördüncüsü, yönetim ve denetleme kurulu seçimlerindeki kriterleri Bakanlığımız belirleyecek.

Beşincisi, tanımlar bölümünde de tek bir bakanlık var, o da Dışişleri Bakanlığı.

Diğer bir konu, kanun kapsamında yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin usul ve esaslarının belirlenmesi öngörülmüştür. Dışişleri Bakanlığının bakanlık olarak, bu çerçevede yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesinde vakfın amaçlarını, hizmet gerekliliklerini gözeterek göreve gelecek kişilerin yeterlilikleri konusunda somut kriterleri tespiti için düzenleme yapma yetkisi bulunacaktır.

Son konu, bütçe, vakıf kanunen henüz kurulmadığı için bu yılki bütçemize bu tutarı yansıtamadık. Vakıf yasası yürürlüğe girdiğinde geçici maddenin gereğince yapılması çerçevesinde ek ödenek talebinde bulunacağız.

Son husus, devlet memurları sadece harcırah alacak bu etkinliklerle alakalı, bunların dışında devlet memurları herhangi bir buradan maaş almayacak. Bunların dışındaki, devlet memuru dışındaki kişilerin maaşları konusunda da mütevellî heyeti bu konuda karar verecek.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Başkanım, teklif sahibi...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Pardon, ben atladım, kusura bakmayın, atladım.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Kusura bakmayın.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun tabii Tuba Hanım.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Ben de bir iki soru geldi, çok kısa bir şekilde...

Özellikle Ünal Bey “Vakıf için erken değil mi?” diye bir soru sordu. Yani gündem dışı politika ve çok hızlı akış varken...

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Yazılı Ünal Bey vermedi mi önergeyi?

Başkanım, çok özür diliyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Yahu daha durun arkadaşlar, daha maddelerine geçmedik ya, bir durun, bir sakın, gözünüzü seveyim, aceleci olmayın.

Evet, Tuba Hanım, buyurun.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Ünal Bey bir soru sormuştu. “Özellikle vakıf için erken değil mi?” diye. Gündem dışı politikada çok hızlı akıyor. Dışişleri Bakanlığımız çok sayıda faaliyet ve organizasyon düzenliyor, kurumsallaşma süreci de dolayısıyla faaliyetleri hızlandıracaktır diye düşünüyorum. Dünya bu kadar hızlı değişip dönüşürken beklemek çok anlamlı olmaz diye düşünmekteyim.

Sayın Dışişleri Bakanımızın çalışması ve başarısı ortada. Burada, dünyada örnekleri olan birçok çalışmadan bahsediyoruz. Eleştiriler içinde Antalya Diploması Forumu’nun kişiye özel bir kimliği olduğu öne sürüldü. Yani o zaman her şey kişiye özelse bu Forumu yapmayalım mı? Dünya genelinde benzerleri olan vakıflar kişiye özel mi kuruldu? Mesela, Davos örneğinde İsviçre Dışişleri Bakanlığı resmî olarak destek veriyor; az önce, “Kayıtlarda var mı, Dışişleri Bakanlığına özel bir vakıf mı

kuruluyor?” dendi, onun üstüne bunu söylüyorum. İsviçre Dışışleri Bakanlığı resmi olarak destek veriyor ve aynı şekilde vergi ve maddi destek alıyor. Münih Güvenlik Konferansı, Almanya Dışışleri ve Savunma Bakanlığı desteğiyle yapıyor ve Alman Hükümeti tarafından da maddi destek sağlanıyor.

Bir de Diplomasi Forumu’na biz her türlü platformdan kişileri davet ettik, Hükümetin görüşlerini desteklemeyen pek çok katılımcı da geldi ve her türlü fikre açık bir yapı. “Lavrov’un şovu” açıklaması vardı. Bu görüşme tüm dünyada büyük bir yankı bulmuş. 2 Dışışleri Bakanının isteğiyle Türkiye, burada Antalya Diplomasi Forumu’na 2 ülkenin Dışışleri Bakanlarını davet etmiştir; bu, Türkiye’nin bir prestijidir, Lavrov’un şovu değildir. Yani Lavrov orada basın açıklamasını ne şekilde yapmıştır; o, Lavrov’u bağlar.

Bir de şunu soruyorum... Yani biz uluslararası bir marka yaratmaya çalışırken burada katkıları anlatıyoruz. Evet, isminizi Sayın Vekilim... Pardon, evet, Sayın Vekilim, isminizi... Yok, yok, size söylüyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bana mı?

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Evet, Özkan Bey.

Yani uluslararası bir marka yaratmaya çalışıp katkılarını anlatırken burada Antalya Diplomasi Forumu, Türkiye için bir prestij, ben bunu yakinen yaşadım orada. İnşallah, önerilerinizi Bakan Bey’e de ileteceğiz. Hani burada gerçekten komisyon başkanları daha çok davet edildi ve kısıtlı sayıda davetli vardı ama ben bu talebinizi Sayın Bakanımıza Antalyalı bir hemşehrisi olarak ileteceğimi de ifade etmek istiyorum. “Yani siz iş kapısı mı açıyorsunuz?” diye soru sordunuz. Yani dünya genelindeki benzerleri...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ben sordum.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Evet, evet. Ben de şunu soruyorum: Dünya genelindeki benzerleri sizce kime iş kapısı olsun diye kuruldu? Gerçekten bu konudaki fikrinizi merak ediyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – O zaman hiçbir üyeden ücret almasın.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Yani ben de bunu sormak istiyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Söylediğim sözü geri almasını da bilirim ücret almazlarsa.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Yani şu anda ücret alınacak diye bir konu yok burada. Yani dünya genelinde birçok örneği varken bunun, oradakilerin hepsi birilerine iş kapısı olsun diye mi kuruldu? Yani Antalya Diplomasi Forumu tüm Türkiye için bir prestijdir. Yani tüm dünya buraya kilitlenmiş vaziyetteyken bunu tutup da burada, işte, “Sizce kime iş kapısı olsun diye kuruldu?” demek bence...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Önümüzdeki günlerde bunu hep birlikte göreceğiz.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – İnşallah göreceğiz. Biz gördük, inşallah siz de görürsünüz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Göreceğiz hep birlikte.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Atamalar o prestiji gösterecek.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Aynen atamalar yapılıncaya hep birlikte göreceğiz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, teşekkür ediyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – O zaman size soracağım ben bunu Tuba Hanım, hiç merak etmeyin.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Sorarsınız, sorarsınız.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tamam, teşekkür ediyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Başkan, bu platform yarın öbür gün dış ilişkilerde de görev alacak, oradaki insanlarla da konuşacağız.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ama şu anda ben size söz vermedim Türibi Bey.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Şimdi, buranın yapılaşmasının nasıl olduğunu onların hepsi bilecek ve kale almayacaklar Sayın Başkan.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben size söz vermedim şu anda.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Üye olduğum hâlde bana söz vermediniz, niye konuşuyor?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Dikkate almayacaklar.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben şu anda size söz vermedim.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ben üyeyim, bana söz vermedi. Lütfen konuşmayın.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Nasıl?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türibi Bey, ben size söz vermedim, lütfen.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ben üyeyim bana söz vermedi.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yeterli sayı var mı Başkanım?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Var, sayarsanız görürsünüz olduğunu.

Maddelerin okunma şekliyle ilgili bir önerge var, onu okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4708) esas numaralı Kanun Teklifi'nin üzerinde önerge olanlar hariç maddelerin okutulmamasını arz ve teklif ederiz.

Ceyda Bölünmez Çankırı

İzmir

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bak, muhalefetten Aydın Bey de destekledi bu önergemizi.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Yok, yok.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ama el kaldırdınız artık, tamam. Peki, takılıyorum.

Ben lehinize, hepimizin lehine bir şey yapıyorum şu anda.

Evet, 1'inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; uluslararası gündemi belirleme niteliğini haiz bölgesel ve küresel meselelerin, dünya çapında tanınırlığı olan siyasetçilerin, resmi yetkililerin, kanaat önderlerinin, düşünürlerin ve uzmanların katkılarıyla ele alınacağı, sonuçlarına uluslararası toplumun bir referans

kaynağı olarak baş-vurabileceği Antalya Diploması Forumunu düzenleyecek ve merkezi Antalya’da olan Antalya Diploması Forumu Vakfının kurulmasına ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

a) Bakanlık: Dışişleri Bakanlığını,

b) Denetleme Kurulu: Antalya Diploması Forumu Vakfı Denetleme Kurulunu,

c) Forum: Vakfın amaçları doğrultusunda Antalya’da düzenlenecek olan ve uluslararası gündemi belirleme niteliğini haiz bölgesel ve küresel meselelerin ele alınacağı Antalya Diploması Forumu olarak isimlendirilecek etkinliği,

ç) Mütevelli Heyet: Antalya Diploması Forumu Vakfı Mütevelli Heyetini,

d) Vakıf: Antalya Diploması Forumu Vakfını,

e) Yönetim Kurulu: Antalya Diploması Forumu Vakfı Yönetim Kurulunu, ifade eder.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Vakfın Faaliyetleri ve Organları

Vakfın faaliyetleri

MADDE 3- (1) Vakfın 1 inci maddede belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere yapacağı faaliyetler şunlardır:

a) Türkiye’yi, diploması ve dış ilişkiler veçhesiyle tanıtmak, Türkiye’nin diğer ülkeler ile dostluğunu ve işbirliğini geliştirmek amacıyla faaliyetlerde bulunmak.

b) Diploması alanında Türkiye’nin bölgesel ve küresel değerlerine katkıda bulunmak için düzenli ola-rak tekrarlanacak Forum ile yıl içinde toplantı, konferans, seminer, sempozyum, kurs, çalıştay ve benzer et-kinlikler düzenlemek.

c) Türkiye’nin uluslararası ilişkiler ve diploması alanındaki katkılarını arttırmak gayesiyle, yurt içinde ve dışındaki üniversite ve sivil toplum örgütleri, ilgili diğer gerçek ve tüzel kişiler ile ortak projeler yürütmek ve yazılı, görsel, işitsel ve dijital medyada süreli veya süresiz yayınlar yapmak veya yaptırmak.

ç) Yurt dışında benzer kuruluşlar ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak.

d) Yurt içinde ve dışında bu Kanunun amaçlarını gerçekleştirmek için ilgili kurum ve kuruluşlarla ve bilgi bankalarıyla işbirliği yapmak, toplanan bilgileri dünyanın istifadesine sunmak.

e) Düzenlenecek etkinlikler haklarında yurt içinde ve yurt dışında kişi ve kuruluşların bilgilendirilmesi, etkinliklere katılımın sağlanması ve yönlendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak.

f) Bu Kanunun amaçlarını gerçekleştirmek için; Foruma gerçek ve tüzel kişiler ile sivil toplum örgüt-lerinin ve üniversitelerin katılımını sağlamak, uluslararası ilişkiler ve diplomasi alanlarında kurulmuş kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapmak veya ortak etkinlikler düzenlemek, bu alandaki akade-mik çalışmalara aynı veya nakdi destek sağlamak.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

Vakfin organları

MADDE 4- (1) Vakıf aşağıdaki organlardan oluşur:

a) Mütevelli Heyet: Mütevelli Heyet, Vakfin karar organıdır ve toplam onbir üyeden oluşur. Tabii üye sayısı altı olup, bunlar mevcut veya eski Dışişleri Bakanları ile muvazzaf veya emekli Büyükelçiler veya Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu üyeleri veya Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu üyeleri veya Türkiye Odalar Borsalar Birliği Yönetim Kurulu ve Genel İdare Kurulu üyeleri arasından Cumhurbaşkanlığı tarafından atanır. Tabii üyeler dışında, Yükseköğretim Kurulunun uluslararası ilişkiler ve hukuk alanında çalışan profesör unvanlı öğretim üyeleri arasından seçeceği iki kişi ile uluslararası ilişkiler ve hukuk alanında faaliyet gösteren vakıf, dernek veya düşünce kuruluşlarının görevlileri arasından Mütevelli Heyet Başkanını seçeceği üç kişi beş yıl süre ile Mütevelli Heyet üyeliğini yürütür. Mütevelli Heyet Başkanını Cumhurbaşkanı tabii üyeler arasından seçer. Mütevelli Heyet Başkanı Yardımcısı ise tabii üyeler arasından Mütevelli Heyet üyelerinin yarısından bir fazla oyuyla seçilir. Mütevelli Heyet, Vakıf resmi senedinde değişik-lik yapmaya yetkilidir. Mütevelli Heyet, başkanın daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla yılda en az iki defa toplanır.

b) Yönetim Kurulu: Yönetim Kurulu, Vakfin icra organıdır ve Vakfı temsil yetkisini haizdir. Yönetim Kurulu Mütevelli Heyet tarafından belirlenen bir başkan ve altı üyeden oluşur, görev süreleri beş yıldır. Mütevelli Heyet, Yönetim Kurulu üyelerini Mütevelli Heyeti içerisinde veya dışarıdan seçebilir. Yönetim Kurulu, başkanın daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla yılda en az dört defa toplanır.

c) Denetleme Kurulu: Mütevelli Heyet tarafından beş yıl süreyle görevlendirilecek beş üyeden oluşur. Kurulun oluşumunda Dışişleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığının temsilcilerine yer verilir. Kurulun Başkanı, Mütevelli Heyet tarafından Kurul üyeleri arasından belirlenir.

(2) Tabii üyeler dışında birinci fıkra uyarınca belirlenen üyelerin görev süreleri, seçimi yapan merci kararıyla beşer yıllık sürelerle uzatılabilir. Tabii üyeler dışında birinci fıkra uyarınca belirlenen asıl üye sayısı kadar yedek üye de seçimi yapan merci tarafından belirlenir. Asıl üyeliğin süresinden önce boşalması durumunda, boşalan üyelik yedek üyelerle ikame edilir. Asıl ve yedek üyelerin seçimi ile bu fıkranın uygulanma-sı ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. Vakıf organlarının karar yeter sayıları vakıf senedinde düzenlenir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – 4'üncü madde üzerinde 2 adet önerge var, önergeleri okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4708) esas numaralı Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıda belirtilen şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 4- (1) Vakıf aşağıdaki organlardan oluşur:

a) Mütevelli Heyet: Mütevelli Heyet, Vakfın karar organıdır ve toplam onbir üyeden oluşur. Altı üye, mevcut veya eski Dışişleri Bakanları ile muvazzaf veya emekli Büyükelçiler veya Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu üyeleri veya Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu üyeleri veya Türkiye Odalar Borsalar Birliği Yönetim Kurulu ve Genel İdare Kurulu üyeleri arasından Dışişleri Bakanının tavsiyesiyle Cumhurbaşkanı tarafından üç yıllığına atanır. Bu altı üye dışında, Yükseköğretim Kurulunun uluslararası ilişkiler ve hukuk alanında çalışan profesör unvanlı öğretim üyeleri arasından seçeceği iki kişi ile uluslararası ilişkiler ve hukuk alanında faaliyet gösteren vakıf, dernek veya düşünce kuruluşlarının görevlileri arasından Mütevelli Heyet Başkanının seçeceği üç kişi üç yıl süre ile Mütevelli Heyet üyeliğini yürütür. Mütevelli Heyet Başkanını Cumhurbaşkanı ilk altı üye arasından seçer. Mütevelli Heyet Başkan Yardımcısı ise ilk altı üye arasından Mütevelli Heyet üyelerinin yarısından bir fazla oyuyla seçilir. Mütevelli Heyet, Vakıf resmi senedinde değişiklik yapmaya yetkilidir. Mütevelli Heyet, başkanın daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla yılda en az iki defa toplanır.

b) Yönetim Kurulu: Yönetim Kurulu, Vakfın icra organıdır ve Vakfı temsil yetkisini haizdir. Yönetim Kurulu Mütevelli Heyet tarafından belirlenen bir başkan ve altı üyeden oluşur, görev süreleri beş yıldır. Mütevelli Heyet, Yönetim Kurulu üyelerini Mütevelli Heyeti içerisinde veya dışarıdan seçebilir. Yönetim Kurulu, başkanın daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla yılda en az dört defa toplanır.

c) Denetleme Kurulu: Mütevelli Heyet tarafından beş yıl süreyle görevlendirilecek beş üyeden oluşur. Kurulun oluşumunda Dışişleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığının temsilcilerine yer verilir. Kurulun Başkanı, Mütevelli Heyet tarafından Kurul üyeleri arasından belirlenir.

(2) Birinci fıkra uyarınca belirlenen üyelerin görev süreleri, seçimi yapan merci kararıyla üçer yıllık sürelerle uzatılabilir. İlk altı üye dışında birinci fıkra uyarınca belirlenen asıl üye sayısı kadar yedek üye de seçimi yapan merci tarafından belirlenir. Asıl üyeliğin süresinden önce boşalması durumunda, boşalan üyelik yedek üyelerle ikame edilir. Asıl ve yedek üyelerin seçimi ile bu fıkranın uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. Vakıf organlarının karar yeter sayıları vakıf senedinde düzenlenir.

Ahmet Kamil Erozan

Ahmet Ünal Çeviköz

Bursa

İstanbul

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Önergeyi oylarınıza...

Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle vakfın organları belirlenmekte ve bu organların oluşumu ile toplanma usulü düzenlenmektedir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Kabul ettiler.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Kabul edildi.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Sizin oy hakkınız yok.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Kabul edildi.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Kabul ettiler.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Yok, ben öyle bir şey görmedim.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Daha bitmedi oylama.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben sizin elinizi, ben Fikret Bey’in elini gördüm, daha sözümü bitirmemiştım.

Bir dakika durun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ama kabul ettiler.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul etmeyenler... Kabul...

Bir dakika, arkadaşlar, beni de... Ya, hakikaten...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ceyda Hanım dâhil orası komple kabul etti.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bir saniye arkadaşlar...

Arkadaşlar, tutanak altındayız, lütfen, işi doğru yapalım.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ama Asuman Hanım mantıklı gördü, önergemize destek verdi.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, bir şey diyeceğim: Tutanak altındayız, lütfen işi tutanaklara doğru geçirelim.

Sizin oy hakkınız yok Fikret Bey.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4700 esas numaralı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ve ikinci fıkrasında yer alan “Tabii” ve “tabii” ibarelerinin “Daimi” ve “daimi” ibareleri şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ceyda Bölünmez Çankırı

Atilla Ödünç

İzmir

Bursa

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gerekçe...

Gerekçe:

Önergeyle; “tabii üye” kavramı, görevi ya da bulunduğu makamı dolayısıyla başka bir işleme gerek kalmadan kazanılan bir üyeliği ifade ettiğinden Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan üyeliğe ilişkin başka bir kavramın kullanılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kabul ettiniz mi?

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Kabul ettik, “tabii” ibaresi “daimi”...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 5- (1) 4 üncü madde kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarından vakıf organlarında görevlendirilen kamu personeli ile vakfın toplantı, konferans gibi etkinliklerine katılan kamu personeline ödenecek harcırahlar, tabii oldukları mevzuat hükümlerine göre belirlenir ve vakıf bütçesinden ödenir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları dışından görevlendirilenlerle sınırlı olmak üzere, Vakfın bu Kanunda sayılan organlarına, Vakıf resmî senedi ile oluşturulacak yeni birimlerine ve Forumu veya Forum kapsamındaki etkinliklere Vakıf tarafından yazılı olarak davet edilen katılımcılara ödenecek ücretler ve harcırahlar Mütevelli Heyet tarafından belirlenir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 6- (1) Vakıf, amaç ve faaliyetleri doğrultusunda yıllık bütçe yapar. Bütçe hesap dönemi takvim yılıdır.

(2) Vakfın gelirleri şunlardır:

a) Vakfın amacına uygun olmak üzere her türlü ayni ve nakdi bağışlar.

b) Yurt içi ve yurt dışı her türlü ürün, hizmet, menkul, gayrimenkul, irat ve vasiyet bağışları ile ayni ve nakdi yardımlar.

c) Vakıf faaliyetlerinden elde edilen muhtelif gelirler.

ç) Vakıf taşınır ve taşınmaz varlıkları ile diğer haklarının değerlendirilmesi ile sağlanan gelirler.

d) Cumhurbaşkanı kararı ile genel bütçeden ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından aktarılabilecek tutarlar.

e) Diğer gelirler.

(3) Vakıf, bu Kanunda sayılan faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, kiraya verilmemek şartıyla sahip olduğu taşınmazları dolayısıyla emlak vergisinden muaftır.

(4) Vakıf, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara diğer kanunlarla tanınan vergi, resim ve harç istisnalarından yararlanır.

(5) Vakfa yapılacak bağış ve yardımlar, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde, gelir ve kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla bildirilecek gelirlerden veya kurum kazancından indirilebilir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – 6'ncı maddenin üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 7- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan durumlarda 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ile 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu hükümleri uygulanır.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 8- (1) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yunus Emre Vakfı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Antalya Diploması Forumu Vakfı,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – 8'inci madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 1'inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde Vakfın kuruluşu, Vakıf resmî senedi ve Vakfın Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre tesciline ilişkin işlemler Bakanlıkça sonuçlandırılır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde Vakfın kuruluş işlemlerinde kullanılmak ve kalanı kuruluş tamamlandıktan sonra Vakfa aktarılmak üzere Bakanlık bütçesinden 5 milyon Türk lirası Vakfa aktarılır.

(3) Mütevelli Heyet, Vakfın tescil işlemlerini müteakip bir ay içerisinde ilk toplantısını yapar, gerekli kararları alır ve geçici bütçesini hazırlar.

(4) Vakfın kuruluş merkezi olarak kullanılmak üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca uygun görülen taşınmaz üzerinde Vakıf lehine bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 9- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

MADDE 10- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Madde üzerinde söz talebi yok, önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünün oylanmasından önce kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde teklifin kanun yapım tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklif üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4708) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 21 Kasım 2022 Pazar günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Komisyonumuz tarafından kabul edilen kanun tekliflerinin ülkemiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, sizler tarafından herhangi eklenecek bir şey yok ise...

Değerli bürokrat arkadaşlarımıza, Bakan Yardımcımıza ve tüm gelen Bakanlık heyetlerine teşekkür ediyorum.

Söyleyecek bir iki sözüm vardı ama uzadı, uzatmayacağım ama tek şu cümleyi söylemek istiyorum: Türkiye Cumhuriyeti devletinin terörle mücadelesi en kararlı şekilde devam edecektir. Bölünmez bütünlüğümüz ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilelebet payidar olması için de gece gündüz durmadan çalışmaya hepimiz devam edeceğiz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bundan hiç şüphe yok, rahat olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Komisyon üyelerimize, tüm katılan milletvekillerimize ve yürütme yetkililerine teşekkür ediyorum.

Dışişleri Komisyonu 27'nci Yasama Dönemi Altıncı Yasama Yılı 2'nci Toplantısını kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.17

